

Valmieras novada attīstības programmas 2022 – 2028

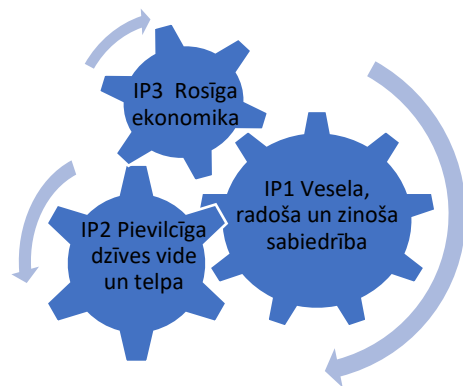
VALMIERAS NOVADA ATTĪSTĪBAS PROGRAMMAS IEVIEŠANAS UZRAUDZĪBAS ZIŅOJUMS PAR LAIKA PERIODU LĪDZ 2025. GADAM

Ziņojuma mērķis ir fiksēt Valmieras novada pašvaldības attīstības dokumentu ilgtspējīgas attīstības stratēģijas 2022.–2038. gadam un attīstības programmas 2022.–2028. gadam (**Valmieras novada pašvaldības domē apstiprināts 2022. gada 27. oktobrī**) sasniegtos uzraudzības rādītājus, pašvaldības īstenotos pasākumus un konstatēt nepieciešamās darbības rezultatīvo uzraudzības rādītāju sasniegšanai 2028. gadā.

Ievads

Valmieras novada attīstības plānošanas dokumenti ir daļa no plašāka stratēģiskā ietvara, piemēram, Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģijas līdz 2030. gadam un tajā noteiktais: “Nacionālas nozīmes attīstības centri ir lielākās pilsētas, kurās ir attīstīta rūpniecība, transports, sabiedriskie pakalpojumi un sociālā infrastruktūra. Nacionālas nozīmes attīstības centra statuss ir Daugavpilij, Jelgavai, Jēkabpilij, Liepājai, Rēzeknei, **Valmierai**, Ventspilij un Jūrmalai. Šīm pilsētām ir jāprofilējas par ekonomiskās izaugsmes un zināšanu radīšanas centriem, ekonomiskās attīstības dzinējspēkiem. Tām sadarbojoties un mijiedarbojoties ar tuvākajām pilsētām un lauku teritorijām, tiks veidota izaugsmei nepieciešamā kritiskā masa, kā arī mazināts atsevišķu teritoriju nomaļes efekts.”

Atbilstoši Valmieras novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2022.–2038. gadam un attīstības programma 2022.–2028. gadam paredz pašvaldības attīstību kā dinamisku procesu, kas tiek plānots, aprēķināts, modelēts un vērtēts ar konkrēti izvirzītu kritēriju un indikatoru palīdzību.

Valmieras novada pašvaldības Attīstības pārvalde ik gadu sagatavo pārskatu par Valmieras novada pašvaldības ilgtspējīgas attīstības stratēģijas un Valmieras novada attīstības programmas rādītāju sasniegšanu. Pirms pašvaldības vēlēšanām un pirms vidēja termiņa plānošanas dokumenta izstrādes sagatavo Stratēģijas ieviešanas ziņojumu.

Ziņojumā ietver:

- Aktualizētus attīstības indikatorus;
- Aktualizētu Valmieras novada esošās situācijas kopsavilkumu (Valmieras novads skaitļos un faktos);
- Vērtējumu par stratēģiskā mērķa un ilgtermiņa prioritāšu sasniegšanas progresu un priekšlikumus izmaiņām.

Valmieras novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030.gadam (turpmāk – VNPAS2030) ir hierarhiski augstākais attīstības plānošanas dokuments, kurā definēts stratēģiskais mērķis: Valmieras novads – Eiropas līmeņa ekonomiskās attīstības, zināšanu un sabiedriskās dzīves izcilības teritorija ar dinamiski un viedi pārvaldītu vidi un trīs novada ilgtermiņa attīstības mērķiem:

Pārskats VALMIERAS NOVADA ATTĪSTĪBAS PROGRAMMAS UZRAUDZĪBAS PĀRSKATS PAR LAIKA PERIODU LĪDZ 2025. GADAM fiksē Attīstības programmas (2022–2028) izvirzīto indikatoru sasniegšanas progresu. Pārskats sagatavots, pamatojoties uz Valmieras novada attīstības

programmas 2022.–2028. gadam noteiktajiem mērķiem, rīcības virzieniem un rezultatīvajiem rādītājiem. Tajā apkopoti dati līdz 2024. gada 31. decembrim un sniegta novērtējoša informācija par galveno attīstības virzienu īstenošanu.

1. Demogrāfiskie rādītāji

Sasniedzamais rādītājs	Bāzes vērtība, laiks	Vērtība					Datu avots	Tendence
		2022. gadā	2023. gadā	2024. gadā	2025. gadā	2028. gadā		
Iedzīvotāju skaita statistika novadā:								
Iedzīvotāju skaits kopā; t.sk. 1) 0-6 g. 2) 7-18 g. 3)darbspējas vecumu pārsniegušie	54 642; 1) 4 091; 2) 6 145; 3) 11 711 (2021.g.)	53 967; 1) 4018; 2) 6215; 3) 11350	53 962; 1) 3979; 2) 6513; 3) 11405 s	53 486; 1) 3751; 2) 6640; 3) 11471	53 009; 1) 3576 2) 6692 3) 11278	Saglabājas vai pieaug	FM (PFIF) PMLP (Iedzīvotāju skaits gada sākumā)	
Dabiskais pieaugums Valmieras novadā	-259 (2020.g.)	-466	-389	-509	Palēninās samazinājuma tempi (-100)	Stabilizējas un pieaug (+100)	CSP	
Ilgtermiņa migrācijas saldo Valmieras novadā	-47 (2020.g.)	Nav datu	Nav datu	Nav datu	Samazinās (-40)	Samazinās (-37)	CSP	
Iedzīvotāju starptautiskā ilgtermiņa migrācija	Nav bāzes vērtība Papildus indikators 2021.g: -21	247	63	-33			CSP	

Ģimeņu skaits	13516 (2022.g.)	13 516	13 470	13 238	Saglabājas vai pieaug (14 000)	Saglabājas vai pieaug (14 000)	CSP	
----------------------	--------------------	--------	--------	--------	-----------------------------------	--------------------------------	-----	--

2022. gadā Valmieras novadā iedzīvotāju skaits reģistrēts 53 967, 2023. gadā – 53 962, bet 2024. gadā – 53 486.

Dabiskais pieaugums – pastāvīgi negatīvs Vērojama tendence uz iedzīvotāju skaita samazināšanos. Samazinājuma temps 2023. gadā kļuvis lēnāks (–389), salīdzinot ar 2021. gadu – 66. Iedzīvotāju starptautiskā ilgtermiņa migrācija uzlabojas: 2024. gadā - 33

Neskatoties uz nelielu staptautiskās migrācijas pozitīvu rādītāju 2024. gadā, tas nav pietiekami, lai izlīdzinātu dabiskās samazināšanās tendenci.

Analizējot cēloņsakarības secināms, ka pastāvīgi negatīva iedzīvotāju skaita samazinājuma cēloņi:

- Demogrāfiskā struktūra (novecošana).
- Ekonomiskā nenoteiktība.
- Karš Ukrainā, kas netieši ietekmē dzīves kvalitātes uztveri (nākotnes bailes, krīžu fons)

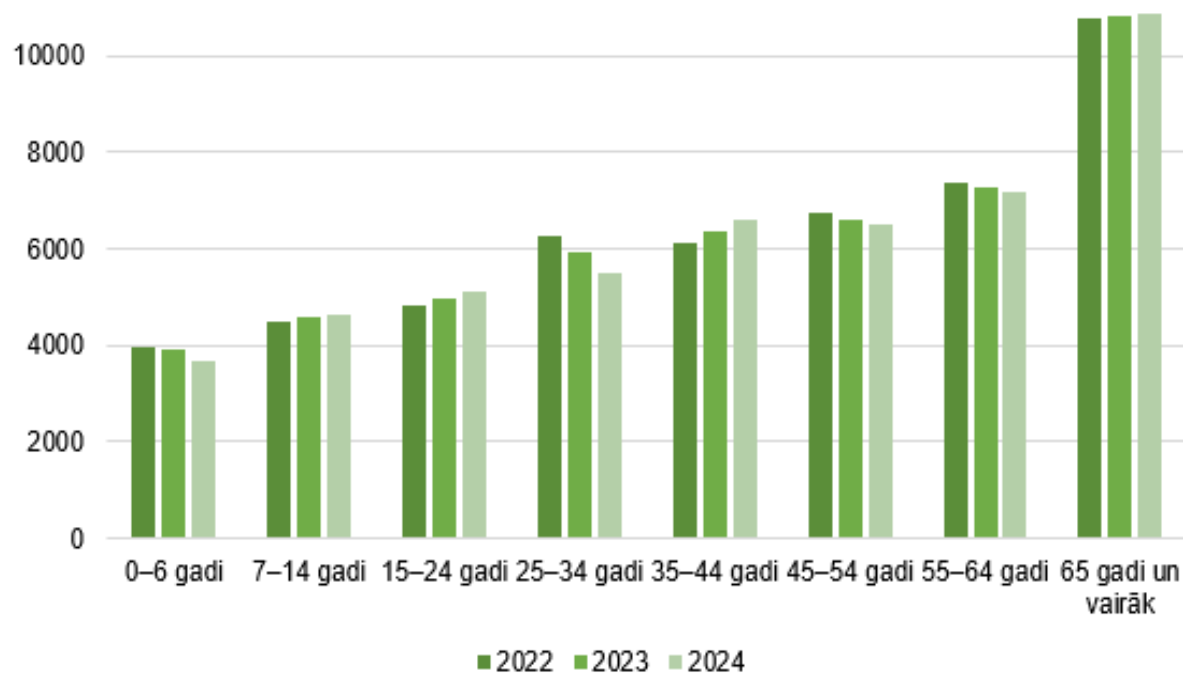
Analizējot iedzīvotāju skaita izmaiņas, uzsverams, ka ne visās teritorijās iedzīvotāju skaits samazinās, vairākos pagastos (Brenguļu, Bērzaines, Kauguru, Valmieras) tas pieaug. Tas izskaidrojams ar valstspilsētas Valmieras tuvumu (darbavietas, pakalpojumi) un piemērotu infrastruktūru dzīvošanai.

Teritorija	2022. gads		2023. gads		2024. gads	
	CSP	PMLP	CSP	PMLP	CSP	PMLP
Valmieras novads	50799	53967	50659	53962	50283	53486
Valmiera	22757	24588	22585	24562	22376	24411
Mazsalaca	1075	1152	1105	1173	1113	1172
Rūjiena	2719	2779	2684	2733	2650	2710
Seda	1102	1225	1114	1242	1092	1205
Strenči	947	1047	959	1060	957	1047

Avots: Oficiālās statistikas portāls, PMLP

Iedzīvotāju skaita sadalījumā pa vecuma grupām pēdējo 3 gadu laikā novērojamas nelielas svārstības. Tāpat kā visā Latvijā arī Valmieras novadā dzimstība arvien samazinās, kas redzams vecuma grupas 0- 6 gadi datos, savukārt vecuma grupās 7- 14 un 15- 24 gadi bērnu un jauniešu, kā arī ekonomiski aktīvo iedzīvotāju skaits vecuma posmā 35-44 gadi palielinās.

Iedzīvotāju skaita sadalījums pa vecuma grupām Valmieras novadā

Avots: Oficiālais statistikas portāls uz gada sākumu

Tendences norāda uz:

Ne tikai iedzīvotāju samazināšanos, bet arī pozitīvas pazīmes, piemēram, kā skolēnu skaita pieaugums, iedzīvotāju starptautiskās migrācijas saldo uzlabojums.

Ģimeņu skaita samazinājums no 13 516 (2022) uz 13 238 (2024) — rādītājs krītas, neskatoties uz mērķi sasniegt 14 000 ģimeņu skaitu 2028. gadā. Samazinājums apliecina:

- Mazāku laulību skaitu.

- Mājsaimniecību fragmentāciju (vientuļie vecāki, vientuļie seniori).
- Bērnu skaita samazināšanos ģimenēs.

Lai sasniegtu 2028. gada mērķus (iedzīvotāju skaita pieaugums, ģimeņu skaita palielināšana), nepieciešams:

- Mērķtiecīgi piesaistīt jaunas ģimenes un jaunos speciālistus (t.sk. diasporas locekļus).
- Attīstīt dzīvokļu pieejamību, bērnudārzu kapacitāti, darba vietas.
- Nodrošināt stabilu sociālo un izglītības infrastruktūru.
- Atbalstīt dzimstību ar pakalpojumu grozu (piem., jauno ģimeņu, bērnu piedzimšanas pabalsti, atbalsts pirmajam mājoklim).

JAUNIEŠI

2. Jaunieši

Valmieras novadā darba ar jaunatni īstenošanā vērojama sistemātiska un daudzpusīga pieeja. Uzsākta jaunatnes politikas lietu konsultatīvā padome. Pašvaldība atbalsta gan jauniešu iniciatīvas, gan brīvā laika pavadīšanas iespējas, kā arī iesaisti neformālās izglītības un starptautiskās mobilitātes projektos. Arvien lielāka nozīme tiek piešķirta arī darbam ar jauniešiem vietējā līmenī – apvienībās un attālākās teritorijās, ne tikai pilsētās.

Sasniedzamais rādītājs	Bāzes vērtība, laiks	Vērtība					Datu avots	Tendence
		2022. gadā	2023. gadā	2024. gadā	2025. gadā	2028. gadā		
Jauniešu skaits interešu izglītībā saistībā ar sportu	670 (2021)	1205	1407	2113 (10.11.2024.)	Pieaug	Pieaug	Pašvaldība (IP)	↑
Brīvprātīgo darbā iesaistīto jauniešu skaits	60% (2021, dati par Latviju)	2630	2131	2697	Reģistrēti 84 jaunieši	Saglabājas vai pieaug	SKDS	↑
Jauniešiem organizēto nometņu un vasaras skolu skaits		68	93	67	Tiks noteikta, izstrādājot Valmieras novada jaunatnes politiku 2021.-2026. gadam https://nometnes.gov.lv/		Pašvaldība (IP)	↑
Valmieras novada pašvaldības atbalsts jauniešu iniciatīvām (projektiem), EUR	5750 (2022)	5750	5750	6900	Saglabājas vai pieaug	Saglabājas vai pieaug	Pašvaldība (AP, IP)	
Jauniešu centri, brīvā laika pavadīšanas centri un jauniešu sanāksšanas vietas novadā	12 (2021)	12	8	7	13	15	Pašvaldība (IP)	↓
Jauniešu organizācijas	46 (2021)			21	Pieaug	Pieaug	Izglītības pārvalde	↓
Jauniešu iniciatīvas realizēto projektu skaits	23 (2021)	19	19	22	25	25	Pašvaldība (IP)	↑

Erasmus+ programmas jauniešu apmaiņas projekti	8 (2021)	9	10	3	Saglabājas vai pieaug	Saglabājas vai pieaug	Pašvaldība (IP), IZM	
NVA piedāvāto jauniešu darba vietu skaits:	87	127	172	167	Saglabājas vai pieaug	Saglabājas vai pieaug	Pašvaldība (IP, apvienību pārvaldes), NVA	↑

* Dati precizējami, izstrādājot Valmieras novada jaunatnes politiku 2021.-2026. gadam

Valmieras novads virzās uz jaunatnes politikas mērķu sasniegšanu ar redzamu progresu vairākās jomās – īpaši sportā, vasaras nodarbinātībā, projektu atbalstā un starptautiskajā sadarbībā.

- Brīvprātīgais darbs – stundas samazinājušās (no 2630 uz 1777 stundām), taču reģistrēto jauniešu skaits (84) norāda uz iesaistes saglabāšanos.
- Jauniešu centri – samazinājums no 12 uz 7 liecina par nepieciešamību jaunatnes mobilajam darbam un sadarbības īstenošanai ar pašvaldības iestādēm. Līdz 2028. gadam plānots sasniegt līdz 15 jauniešu centru izveidošanu.
- Jauniešu organizācijas –samazinājums no 46 (2021) uz 21 (2024) norāda uz aktīvas atbalsta sistēmas nepieciešamību. Projekti un Erasmus+ aktivitātes – ir saglabāts augsts iesaistes līmenis, kas stiprina neformālo izglītību un mobilitāti.
- Straujš pieaugums interešu izglītībā sporta jomā – no 670 dalībniekiem (2021) līdz 2113 (2024).
- Palielinājies jauniešu vasaras nodarbinātības apjoms – 172 darba vietas 2023. gadā, salīdzinot ar 87 (2021).
- Pastāvīgs un mērķtiecīgs atbalsts jauniešu iniciatīvām – finansējums projektos pieaudzis no 5750 EUR līdz 6900 EUR.
- Starptautiskā mobilitāte saglabājas – “Erasmus+” projektos novads aktīvi sadarbojas ar NVO, nosūtot un uzņemot jauniešus.
- Nometņu un vasaras skolu daudzums noturīgs, par spīti atšķirībām pa gadiem – 68 (2022), 93 (2023), 67 (2024).

Valmieras novads virzās uz **mērķtiecīgu jaunatnes politikas ieviešanu**, balstītu uz datiem, līdz 2028. gadam prioritāte jāpiešķir jaunatnes darba organizēšanai ar iespējami vienmērīgāku jauniešu līdzdalības stiprināšanu un vienlīdzīgu pieejamību visā novada teritorijā. Interešu izglītība sportā būtiski augusi – vairāk nekā trīskāršojies dalībnieku skaits no 2021. līdz 2024. gadam, kas liecina par kvalitatīvu piedāvājumu un interesi.

Stiprās puses:

- Daudzveidīgs piedāvājums interešu izglītībā (īpaši sportā),
- Aktīva vasaras nodarbinātības programma,

- Noturīga iesaiste Erasmus+ projektos,
- Saglabāts atbalsts iniciatīvām un projektēšanai.

Izaicinājumi:

- Brīvprātīgā darba un organizāciju kapacitātes sarukums,
- Jauniešu centru skaita samazinājums – nevienlīdzīga pārklājuma problēma,
- Reģionālā pieejamība un mobilitāte joprojām nepietiekama.

Nepieciešamie pasākumi līdz 2028. gadam

1. Jauniešu centru tīkla pārskatīšana un teritoriālā pārklājuma paplašināšana – īpaši fokusēties uz jaunatnes atbalsta pieejamību lauku teritorijās.
2. Atbalsts jauniešu organizācijām – kapacitātes celšanas programmas, mentorings, mācības un infrastruktūras pieejamība.
3. Brīvprātīgā darba uzskaites uzlabošana – digitalizēta datu ievade un uzskaitē gan pilsētās, gan apvienībās.
4. Līdzdalības veicināšana – līdzdalības budžeta aktivitātes, jauniešu domes stiprināšana, regulāras ideju darbnīcas.
5. Izglītības un nodarbinātības sasaistes stiprināšana – ciešāka sadarbība ar vietējiem uzņēmējiem, mērķēti NVA pasākumi.
6. Starptautisko iespēju paplašināšana – vairāk projektu ar partneriem ārvalstīs un mobilitātes nodrošināšana.
7. Efektivizēt Jaunatnes lietu konsultatīvās padomes darbu un uzsākt Darba ar Jaunatni politikas dokumenta izstrādi.

IZGLĪTĪBA

3. Izglītība

Izglītības pakalpojumi: Valmiera ir starptautiskā UNESCO Izglītības pilsētu sadarbības tīkla dalībniece (UNESCO Global Network of Learning Cities), kā arī Valmieras pilsēta iesaistījusies Baltijas pilsētu savienības (UBC) izglītības pilsētu darba grupā, kas atbalsta jauniešu nodarbinātību un labklājību. Visaptveroša izglītības sistēma ir Valmieras novada inovāciju un uzņēmējdarbības pamatā.

Valmieras novadā izglītības sistēma tiek attīstīta mērķtiecīgi – pieejama pirmsskolas, vispārējā, profesionālā un augstākā izglītība. Pastāvīgi tiek uzlabota izglītības infrastruktūra un kvalitāte, kā rezultātā palielinās skolēnu un audzēkņu skaits. Novads izceļas ar salīdzinoši augstu iedzīvotāju apmierinātību ar izglītības pakalpojumiem.

Sasniedzamais rādītājs	Bāzes vērtība, laiks	Vērtība					Datu avots	
		2022. gadā	2023. gadā	2024. gadā	2025. gadā	2028. gadā		
Iestādes, kurās realizē pirmsskolas izglītības programmas	28 (01.09.2021.)	26	25	23	Saglabājas vai pieaug	Saglabājas vai pieaug	Pašvaldība (IP), VIIS	↓
Bērnu skaits, kas apgūst pirmsskolas izglītības programmas	2975 (01.09.2021.)	2903 (01.09.2022.)	2862 (01.09.2023.)	2744 (01.09.2024.)	Saglabājas vai pieaug	Saglabājas vai pieaug	Pašvaldība (IP), VISS	↓
Bērnu skaits ar speciālajām vajadzībām vispārējās izglītības skolu programmās (01.09.)	280)	371	365	418	atbilstoši situācijai	atbilstoši situācijai	Pašvaldība (IP)	↑
Bērnu un jauniešu ar speciālām vajadzībām, kas turpina izglītību pēc obligātās	28%	33%	35%	Nav vēl dati	33%	38%	IZM	↑

izglītības iegūšanas, īpatsvars (Dati par Latviju)								
Izglītojamo skaits:	(2021.g.)				Saglabājas vai pieaug	Saglabājas vai pieaug	Pašvaldība (IP), VISS	↑
Kopā un pa klašu grupām	6483	6309	6426	6519				
1) 1.-4. kl.	1) 2157	1) 2356	1) 2409	1) 2443				
2) 5.-9. kl.	2) 2808	2) 2881	2) 2873	2) 2829				
3) 10.-12. kl.	3) 1518	3) 1072	3) 1144	3) 1247				
Audzēkņu skaits izglītības programmās profesionālās ievirzes izglītības iestādēs	1051 (2021)	2659	2864		Saglabājas vai pieaug	Saglabājas vai pieaug	Pašvaldība (IP), VISS	↑
Audzēkņu skaits Valmieras tehnikumā	622 (2021)	611 (2022)	650	710	Saglabājas vai pieaug	1000 (Valmieras tehnikuma stratēģija 2027. gadam)	Valmieras tehnikums, IZM	↑
Studentu skaits augstskolā (Vidzemes augstskola)	850 (2016)	635	584	568	Saglabājas vai pieaug	Saglabājas vai pieaug	IZM, augstskolas	↓
Jaunieši (18–24 gadus veci), kas neturpina izglītību. dati par Latviju)	8,7 % (2019)	7,9%	7,7 %	6%	6%	5%	Darbspēka apsekojums, LFS (CSP, Eurostat), FM	↓
Pieaugušo (25–64 gadi), kuri iesaistīti pieaugušo izglītībā pēdējo četru nedēļu laikā pirms aptaujas, īpatsvars. dati par Latviju)	7,4 %	9,7%	10,7 %	11,0	8%	12%	Darbspēka apsekojums, LFS (Eurostat) CSP	↑
Skolēni (15. gadu vecumā) ar augstiem mācību	1) 4,8 % 2) 8,5 %	6% 9%	1) 6 %, 2) 9 %,	1) 6 %, 2) 9 %,	1) 4,2% 2) 6,4%	1) 9 %, 2) 11 %,	PISA	↑

rezultātiem (pēc PISA – 5. un 6. kompetences līmenis): 1) lasīšanā, 2) matemātikā, 3) dabaszinātnēs. (dati par Latviju)	3) 3,8 %	5%	3) 5 %	3) 5 %	3) 4,2%	3) 7 %		
Skolēni (15 gadu vecumā) ar zemiem mācību rezultātiem (zemāk par PISA 2. kompetences līmeni) 1) lasīšanā, 2) matemātikā un dabaszinātnēs	1) 22,4 % 2) 17,3 % 3) 18,5 % (2018, dati par Latviju)	20% 16%(Matemātika) 17% (dabaszinātnes) (2022, dati par Latviju)		17%	17%	14% (apvienots)	PISA 2025	↑
Vērtējuma labi, ļoti labi, teicami un izcili īpatsvars profesionālās kvalifikācijas eksāmenos	1) 24,5 % (9 un 10 balles); 2) 49,3 % (7 un 8 balles) (2019, dati par Latviju)	1)26,9% 2) 48,2%)	1)27% 2)50%	1) 25 % 2) 50 %	1) 25 % 2) 50 %	1) 27 % (9 un 10 balles) 2) 52 % (7 un 8 balles)	FM, VISC	↑
Augstākās izglītības absolventu nodarbinātība 0. līdz 3. profesiju pamatgrupā (vadītāji, vecākie speciālisti un speciālisti), salīdzinot ar kopējo augstāko izglītību ieguvušo nodarbināto skaitu)	78 % (2018, dati par Latviju)	83% (2020. gada monitoringa dati par Latviju)		80,2%(plānotā vērtība Latvijā)	80%	80%	CSP Augstākās izglītības absolventu monitoringa dati, FM	
Pedagogu noturība jeb izmaiņas pedagogu ar	1) 8,9%; 2) 6,6%	9,6%	1)10% 2) 10%	1) 39,2 % 2) 9,6%	2) 8%	1) 15%; 2) 10%	TALIS 2029, FM	↑

optimālu darba stāžu proporcijā(dati par Latviju): 1) Pedagogu, kuri pedagoģisko izglītību un/vai skolotāja kvalifikāciju ieguvuši pēdējo 5 gadu laikā, īpatsvars; 2) Pedagogu, kuru darba stāžs ir 6–10 gadi, īpatsvars								
Pozitīvs iedzīvotāju vērtējums par pirmsskolas izglītības kvalitāti	74% (2021)	86 %	87 %	86%	Saglabājas	Saglabājas	Valmieras novada iedzīvotāju aptaujas rezultāti	↑
Pozitīvs iedzīvotāju vērtējums par vispārējās izglītības kvalitāti	74% (2021)	86 %	87 %	86%	Saglabājas	Saglabājas	Valmieras novada iedzīvotāju aptaujas rezultāti	↑
Pozitīvs iedzīvotāju vērtējums par pieaugušo izglītības un interešu izglītības pakalpojumu kvalitāti	40% (2021)	86 %	87 %	88%	Saglabājas vai pieaug	Saglabājas vai pieaug	Valmieras novada iedzīvotāju aptaujas rezultāti	↑

Pēc datiem no 2021. līdz 2024. gadam redzams, ka kopējais izglītojamo skaits ir pieaudzis, īpaši sākumskolas posmā (no 2157 uz 2443). Profesionālajā izglītībā novērojams būtisks lēciens – audzēkņu skaits trīskāršojies, savukārt tehnikuma audzēkņu skaits saglabājas stabils un tuvojas stratēģiski izvirzītajiem mērķiem.

Lai arī augstākajā izglītībā novērojama neliela lejupslīde, absolventu nodarbinātība saglabājas augstā līmenī – 80%, kas atbilst Latvijas vidējam rādītājam. Tāpat pozitīvi ir pedagogu kvalitatīvā sastāva uzlabošanās, taču joprojām novadā izteikti daudz skolotāju ar īsu darba stāžu.

PISA dati rāda mērens, bet pozitīvs progress, kas apliecina sistēmas uzlabojumus, īpaši augstāko rezultātu kategorijās. Tomēr joprojām nepieciešama fokusēta pieeja zemo mācību rezultātu skaitliskam samazinājumam, jo matemātikā un dabaszinātnēs zemā līmenī ir ap 14% skolēnu.

Izglītības iestāžu tīkla sakārtošanas rezultātā optimizēts pirmsskolas izglītības iestāžu skaits – no 28 (2021) uz 23 (2024), kas nozīmē iestāžu reorganizāciju, ne slēgšanu. Ņemot vērā globālo situāciju Eiropā un pasaulē, novērojams bērnu skaita samazinājums pirmsskolas izglītības programmās no 2975 uz 2744. Tomēr, Valmieras novadā pastāv pozitīva iezīme:

- pieaug skolēnu skaits 1.–4. klašu grupā – no 2157 (2021) uz 2443 (2024). Savukārt 10.-12. klašu grupā vērojams pieaugums no 2022. gada (1072) uz 1247 (2024), kas liecina par pieaugošu novērtējumu Valmieras novadā nodrošinātajai izglītības sistēmai.
- Profesionālās ievirzes izglītības audzēkņu skaits vairāk nekā dubultojies – no 1051 (2021) uz 2864 (2024).
- Valmieras tehnikums attīsta atlasē principus un virzās uz mērķi – 1000 audzēkņu līdz 2027. gadam.
- PISA augsto rezultātu proporcija pieaug: piemēram, matemātikā no 8,5% (2018) uz 11% (2025 prognoze).
- Pozitīvs sabiedrības vērtējums visās izglītības līmeņos – pieaugošs līdz 88% (2024).
- Jauniešu (18–24) skaits, kas neturpina izglītību, samazinās – no 8,7% (2019) uz 6% (2024).
- Valmieras novadā liels pedagogu īpatsvars (39,2 %), kuri izglītības iestādēs strādā līdz 5 gadiem.

Izglītības sadaļas cēloņsakarību analīze (2021–2024 tendences, 2028. mērķu virzienā)

1. Pirmsskolas izglītība

Cēlonis / Ietekmējošais faktors	Novērojums / Rādītājs	Rezultāts vai tendence
Bērnu skaita samazinājums (2975 → 2744)	Pirmsskolas iestāžu skaits samazinājies no 28 uz 23	Demogrāfiskā lejupslīde un dzimstības samazināšanās lauku teritorijās noved pie optimizācijas procesa. Pirmsskolas iestāžu skaits nav samazināts fiziski, bet optimizēts to pārvaldības modelis.
Pozitīvs vērtējums par pakalpojumu kvalitāti (74% → 86%)	Uzticība pašvaldības izglītības sistēmai saglabājas augsta	Profesionāls personāls, infrastruktūras uzlabojumi un vecāku iesaiste notur uzticību kvalitatīvam mācību procesam

2. Vispārējā izglītība

Cēlonis / Ietekmējošais faktors	Novērojums / Rādītājs	Rezultāts vai tendence
Skolēnu skaita pieaugums sākumskolā (1.–4. kl.): 2157 → 2443	Kopējais skolēnu skaits pieaug (6483 → 6519)	Reģionālā migrācija, Valmiera kā izglītības centrs piesaista jaunas ģimenes
Augsts sabiedrības apmierinātības rādītājs (86–87%)	Noturīga uzticība vispārējai izglītībai	Kvalitātes uzraudzība, direktoru kapacitātes celšana, infrastruktūras ieguldījumi
PISA augsto rezultātu pieaugums (piem., matemātikā 8,5% → 11%)	Labāk sagatavoti skolēni	Kompetenču pieejas ieviešana, skolotāju profesionālā attīstība
Zemo PISA rezultātu rādītājs (14% skolēnu vēl zemu līmenī)	Zināšanu plaiss un nepieciešamība pēc mērķēta atbalsta	Daļā skolu pietrūkst personalizētu mācību pieeju un papildu atbalsta programmu

3. Profesionālā izglītība

Cēlonis / Ietekmējošais faktors	Novērojums / Rādītājs	Rezultāts vai tendence
Audzēkņu skaits profesionālajā izglītībā trīskāršojies (1051 → 2864)	Nozīmīgs progress novada izglītības stratēģijā	Atbalsts profesiju izvēlei, jaunas programmas, darba tirgus orientācija
Valmieras tehnikuma izaugsme (622 → 710)	Tuvojas mērķim – 1000 audzēkņu (2027)	Stratēģiski vadīta attīstība, infrastruktūras pilnveidošana un mārketinga uzlabošana

4. Augstākā izglītība (Vidzemes Augstskola)

Cēlonis / Ietekmējošais faktors	Novērojums / Rādītājs	Rezultāts vai tendence
Studentu skaits samazinājies (850 → 568)	Apdraudēta augstskolas ilgtspēja	Augošs konkurences spiediens un attālinātās izglītības iespējas, nepieciešamība stiprināt pētniecisko un zinātnisko darbu apjomu.
Augsta nodarbinātība (80%) absolventiem	Augstākās izglītības vērtība saglabājas	Efektīva programmu piemērošana reģionālajām vajadzībām, bet nepieciešams stiprinājums sadarbībā ar uzņēmējiem

5. Pedagogi un kvalitatīvs personāls

Cēlonis / Ietekmējošais faktors	Novērojums / Rādītājs	Rezultāts vai tendence
39,2% pedagogu ar stāžu līdz 5 gadiem	Spēcīga pedagogu komandas risks	Labā jauno skolotāju piesaiste, bet augsts rotācijas risks – nepieciešama noturības stiprināšana
Pedagogu ar 6–10 gadu stāžu īpatsvars tikai 9,6%	Trūkst vidējā līmeņa profesionāļu	Jāattīsta atbalsta mehānismi, piemēram, mentoringa un profesionālās izaugsmes programmas

6. Pieaugušo izglītība un mūžizglītība

Cēlonis / Ietekmējošais faktors	Novērojums / Rādītājs	Rezultāts vai tendence
Pieaugušo izglītībā iesaistīto īpatsvars aug (7,4% → 11%)	Pieaug interese un atbildība par kompetenču pilnveidi	Elastīga kursu pieejamība, reģionālie centri, sadarbība ar darba devējiem
Pozitīvs sabiedrības vērtējums (40% → 88%)	Liels potenciāls attīstībai	Nodrošināta piekļuve un kvalitāte. Jāturpina atbalsts pieejamības paplašināšanai ārpus pilsētas teritorijām

Secinājums

Valmieras novada izglītības sistēmas attīstībai novērojams stratēģisks progress, īpaši vispārējā un profesionālajā izglītībā. Taču nepieciešama mērķtiecīgāka rīcība šādās jomās:

- Izglītības iestāžu nostiprināšanās ar stabilu izglītojamo skaitu un izglītības pakalpojumu pieejamību ārpus Valmieras valstspilsētas.
- Pedagogu noturības palielināšana, īpaši lauku skolās.
- Augstākās izglītības nozīmīguma stiprināšana, saistībā ar reģionālo attīstību.
- Pieaugušo izglītības sasaistes stiprināšana ar darba tirgu.

Nepieciešamie pasākumi līdz 2028. gadam

Uzturēt kvalitatīvu izglītības iestāžu tīklu, īpaši lauku teritorijās.

Stiprināt augstākās izglītības pievilcību – atbalstīt Vidzemes Augstskolu tās sadarbībā ar uzņēmējiem.

Atbalstīt Valmieras tehnikuma attīstības stratēģiju, īpaši uz STEM un digitālo prasmju virzieniem.

Stabilizēt pedagogu pieejamību – uzturēt un ieviest papildus atbalsta programmas, stipendijas un mentoringu jauniem skolotājiem.

Veicināt pieaugušo izglītības pieejamību – ar elastīgām mācību formām, uzņēmējdarbībai pielāgotām programmām.

Turpināt atbalstīt profesionālo izglītību, īpaši STEM un digitālajās jomās.

Turpināt kompetenču izglītības īstenošanu visos posmos, uzlabojot mācīšanās rezultātus.

Uzlabot karjeras izaugsmes iespējas izglītības sistēmā novadā, lai veidotu konkurētspējīgu vidi.

Veidot kopīgus mācību un pētniecības centrus starp Vidzemes Augstskolu un uzņēmējiem.

SOCIĀLIE PAKALPOJUMI UN BĒRNU TIESĪBU AIZSARDZĪBA

4. Sociālie pakalpojumi un bērnu tiesību aizsardzība

Valmieras novadā tiek nodrošināts plašs sociālo pakalpojumu klāsts – 32 dažādi pakalpojumu veidi, kas atbilst mūsdienu sabiedrības vajadzībām. Sociālo pakalpojumu sniedzēju un darbinieku skaits laika gaitā mainās, taču kopumā saglabājas funkcionāls pamats to nodrošināšanai. Novadā ir attīstīts sociālo nevalstisko organizāciju un uzņēmumu tīkls, kā rezultātā tiek sniegts būtisks atbalsts mazaizsargātajām sabiedrības grupām. Pieaug sabiedrības apmierinātība ar sociālajiem pakalpojumiem.

Nr.p.k.	Sasniedz. rādītājs	Bāzes vērtība, laiks	Vērtība					Datu avots	
			2022. gadā	2023. gadā	2024. gadā	2025. gadā	2028. gadā		
4.1	Sociālo pakalpojumu veidu skaits	30 (2022.g.)	30	32	32	Saglabājas vai pieaug	Saglabājas vai pieaug	Pašvaldība (SLP)	↑
4.2	Sociālo pakalpojumu sniedzēju skaits	39 (2022.g.)	39	43	36	Saglabājas vai pieaug	Saglabājas vai pieaug	LM Sociālo pakalpojumu sniedzēju reģistrs	↓
4.3	Sociālo darbinieku skaits	157 (2021.g.), tostarp 45 sociālie darbinieki	151	144	158	Saglabājas vai pieaug	Saglabājas vai pieaug (mērķis 51 jeb 1 sociālais darbinieks uz tūkstoš iedzīvotājiem)	Pašvaldība (SLP), LM pārskats	↑
4.4	Trūcīgas mājsaimniecības (personas) statuss	888, (2021.g.)	1673 ,	994	982	Saglabājas vai samazinās	Saglabājas vai samazinās	Pašvaldība (SLP), LM pārskats	↓
	Tbērni mājsaimniecībās ar rūcīgas mājsaimniecībasstat usu	308 (2021.g.)	384	444	334				↑
4.5	Audžu ģimeņu skaits novadā	36 (2020.g.)	50	44	41	Saglabājas	Pieaug	Pašvaldība (SLP, Bāriņtiesa)	↓
4.6	Sociālo uzņēmumu skaits	5 (2022.g.)	7	12	12	Saglabājas vai pieaug	Pieaug	LR LM	↑

4.7	Cilvēku īpatsvars, kas iesaistās brīvprātīgo darbā (dati par Latviju)	24% (2021.g. dati par Latviju)	Nav datu	Nav datu	Nav datu	Saglabājas vai pieaug	Saglabājas vai pieaug	SKDS, pašvaldība (AP)	
4.8	Pozitīvs iedzīvotāju vērtējums par sociālo pakalpojumu kvalitāti un pieejamību	40% (2021.g.)	58 %	56%	54%	Saglabājas vai pieaug	Saglabājas vai pieaug	Valmieras novada iedzīvotāju aptaujas rezultāti	↑
4.9	Pozitīvs sociālo darbinieku vērtējums par darba apstākļiem un atalgojumu	Jauns rādītājs	Nav datu	Nav datu	Nav datu	Jauns rādītājs	Jauns rādītājs	Sociālo darbinieku/iedzīvotāju aptaujas rezultāti	

Valmieras novads virzās uz sociālās politikas mērķu sasniegšanu ar uzlabojumiem pakalpojumu daudzveidībā, iedzīvotāju apmierinātībā un sociālo uzņēmumu attīstībā. Galvenie izaicinājumi – sociālo darbinieku trūkums, kas prasa stratēģisku rīcību. Uzsvars līdz 2028. gadam liekams uz profesionāļu piesaisti, sadarbības tīkla attīstību un datu pārvaldības uzlabošanu.

Līdz 2025. gadam fiksējamas vairākas pozitīvas iezīmes, kas nodrošinās plānoto rādītāju sasniegšanu 2028. gadā:

- Sociālo pakalpojumu sniedzēju skaits 2023. gadā pieauga līdz 43, bet 2024. gadā samazinājās uz 36, kas norāda uz pakalpojumu optimizāciju vai iespējamu kapacitātes problēmu
- Sociālo uzņēmumu skaits augošs – no 5 (2022) uz 10 reģistrētiem uzņēmumiem (2024), 12 to darbības vietas Valmieras novadā. Sociālo uzņēmumu skaits pārsniedz 2022. gada mērķrādītāju divas reizes – attīstības potenciāls ir augsts.
- Iedzīvotāju vērtējums par sociālo palīdzību uzlabojies – no 40% (2021) līdz 60% (2024), sociālo pakalpojumu pieejamība – no 40% līdz 48–49%.
- Sociālo darbinieku skaits 2025. gadā pieaudzis līdz 158, kas ir virzība uz rādītāju sasniegšanu.
- Sociālo darbinieku skaits viszemākais 2023. gadā (30), bet 2025. gadā – 39. Mērķis ir 51 darbinieks (1 uz 1000 iedzīvotājiem), tātad vēl nepieciešama kadru piesaiste.
- Trūcīgo mājsaimniecību skaits 2022. gadā pieauga līdz 1673, bet 2024. gadā samazinājies uz 994, kas ir pozitīva tendence.
- Audžu ģimeņu skaits pakāpeniski samazinās – nepieciešama aktīvāka valsts un pašvaldības līdzdalība to atbalstā.
- Iedzīvotāju apmierinātība būtiski augusi – sociālās palīdzības vērtējums pieaudzis par 20% punktiem, sociālo pakalpojumu – par 8–9%.

Cēloņsakarību analīze: Sociālie pakalpojumi un bērnu tiesību aizsardzība (2021–2024 tendences, 2028. mērķu virzienā)

Cēlonis / Ietekmējošais faktors	Novērojums / Rādītājs	Rezultāts vai tendence
Sociālo pakalpojumu daudzveidības pieaugums (30 → 32)	Pieaugusi iedzīvotāju apmierinātība (40% → 54%)	Kopumā iedzīvotāji novērtē pakalpojumu klāstu, bet vēl ir nepieciešami uzlabojumi pieejamībā un kvalitātē
Sociālo pakalpojumu sniedzēju skaita svārstības (39 → 43 → 36)	Pakalpojumu optimizācija vai sniedzēju kapacitātes problēmas	Nepieciešams noturīgs finansējuma un sadarbības modelis ar NVO un uzņēmumiem
Sociālo darbinieku skaita pieaugums (151 → 158), bet mērķis vēl nesasniegts (51 uz 1000 iedz.)	Pieprasījums pēc kvalificēta personāla pieaug, bet piesaiste sarežģīta	Jāattīsta piesaistes mehānismi un profesionālās izaugsmes vide
Trūcīgo mājsaimniecību skaits sarūk (1673 → 982), bet bērnu īpatsvars svārstīgs	2024. gadā: 334 bērni trūcīgās ģimenēs	Jāstiprina personalizēta palīdzība bērniem un ģimenēm, īpaši laukos
Audžuģimeņu skaits samazinās (50 → 41)	Samazinājums liecina par motivācijas trūkumu vai atbalsta nepietiekamību	Jāveicina audžuģimeņu atbalsta mehānismi un sabiedrības izpratne. Pašvaldībai veidojams alternatīvs pakalpojums.
Sociālo uzņēmumu skaita dubultošanās (5 → 12)	Pieaug iespējas mazaizsargāto grupu nodarbinātībā un atbalstā	Jāstiprina to ilgtspēja – piekļuve finansējumam, mentoringam, sadarbības tīkliem
Pozitīvs sabiedrības vērtējums par sociālās palīdzības pieejamību (40% → 60%)	Uzticība pašvaldības institūcijām un pakalpojumu pieejamībai	Jāuztur augsts standarts un jāattīsta digitālā pieejamība un klientu pieredze
Datu trūkums par brīvprātīgo darbu un darbinieku darba apmierinātību	Nav sistēmiskas atgriezeniskās saites	Jāpilnveido uzskaitē, lai attīstītu sabiedrības līdzdalību un personāla politiku

Nepieciešamie pasākumi līdz 2028. gadam

- Izstrādāt piesaistes mehānismus jauniem speciālistiem (stipendijas, prakses programmas).
- Nodrošināt konkurētspējīgu atalgojumu, darba slodzes līdzsvaru un profesionālo izaugsmi.
- Turpināt praktizēt profesionālo mentoringu un supervīziju ikvienam darbiniekam.
- Noturēt esošo pakalpojumu sniedzēju tīklu, stiprinot sadarbību ar NVO un mikrouzņēmumiem.
- Veidot mobilos sociālos pakalpojumus un aprūpes pieejamību attālākās apdzīvotās vietās.
- Digitalizēt pieteikšanās un uzskaites procesus klientiem un sniedzējiem.

Pārskatīt finansiālu/ materiālu atbalstu un profesionālu konsultēšanu audžuģimenēm.

Veidot pašvaldības nodrošinātu pakalpojumu bez ģimenes vai aizbildņa palikušajiem bērniem.

Veikt sabiedrības informēšanu par audžuģimenes lomu un ieguvumiem bērnam.

Sadarbībā ar bāriņtiesām un NVO – attīstīt mērķētu audžuģimeņu piesaistes stratēģiju.

Analizēt trūcīgo mājsaimniecību situāciju un modelēt personalizētu atbalstu.

Motivēt Sociālās uzņēmējdarbības attīstību un to atbalstīšanu.

Veidot sadarbības platformu starp pašvaldību, uzņēmējiem un NVO.

Uzturēt izveidoto sociālo pakalpojumu sniedzēju tīklu – īpaši mazapdzīvotās teritorijās.

Sekmēt audžuģimeņu attīstību – mērķtiecīgi atbalsta pasākumi, izglītošana.

Turpināt sociālās uzņēmējdarbības atbalstu – mentori, platformas sadarbībai ar pašvaldību.

Valmieras novada sociālajai politikai ir virzība uz pozitīvu rezultātu: pakalpojumu kvalitāte un sabiedrības apmierinātība pieaug. Tomēr sociālā joma ir strukturāli atkarīga no cilvēkresursu kapacitātes un sadarbības efektivitātes starp sektoros. Tiekoties uz 2028. gada stratēģiskajiem mērķiem uzsvars liekams uz darbinieku piesaisti, pakalpojumu pieejamību, audžuģimeņu attīstību un dotos balstītu lēmumu pieņemšanu.

DROŠĪBA

5. Drošība

Valmieras novads kopumā ir salīdzinoši drošs reģions, taču drošības rādītāji uzrāda vairākas tendences, kurām jāpievērš pastiprināta uzmanība. Ceļu satiksmes negadījumu (CSNg) skaits būtiski pieaudzis no 122 gadījumiem 2020. gadā līdz 275 gadījumiem 2022. gadā, bet 2024. gadā tas jau bija 229. Tajā pašā laikā bojāgājušo skaits samazinājies – no 3 cilvēkiem 2022. gadā līdz 2 2024. gadā. Pieaudzis arī iesaistīto gājēju un velobraucēju skaits, liecinot gan par iedzīvotāju aktivitātes palielināšanos, gan par nepieciešamību veikt pasākumus satiksmes drošības un ceļu infrastruktūras uzlabošanā.

Ugunsdzēsības un glābšanas dienesta (VUGD) izsaukumu skaits kopumā saglabājas stabils – no 152 gadījumiem 2022. gadā līdz 107 gadījumiem 2024. gadā. Lielākā daļa gadījumu fiksēti Valmierā.

Noziedzīgo nodarījumu skaits uz 10 000 iedzīvotājiem pieaudzis no 641 (2021) līdz 756 (2023), kas pārsniedz vidējo valsts līmeni. Tajā pašā laikā publiskajā ārtelpā ievērojami palielināts videonovērošanas apjoms – šobrīd darbojas 396 videokameras visā novada teritorijā.

Pozitīvi vērtējams iedzīvotāju apmierinātības pieaugums ar pašvaldības policijas darbu – sabiedriskās kārtības nodrošināšanā 2023. gadā tas sasniedzis 80%.

Sasniedzamais rādītājs	Bāzes vērtība, laiks	Vērtība					Datu avots	Tendences
		2022. gadā	2023. gadā	2024. gadā	2025. gadā	2028. gadā		
CSNg: 1) skaits gadā; 2) bojāgājušo skaits gadā; 3) iesaistīto gājēju skaits gadā; 4) iesaistīto velobraucēju skaits gadā.	1) 122 (2020.g.) 2) 3; 3) 2,7% 4) 2,0% (2020.g. dati par Latviju)	1) 275; 2) 3; 3) 4; 4) 7 (viens gājis bojā)	1)221; 2)3; 3)24 4)24	1) 229 2) 2 3) 13 4) 8	1) 2) 3) 4)	1) 2) 3) 4)	CSDD	↑
Glābšanas darbi un ugunsgrēki	158 (2020.g.)	152	170	107	Saglabājas vai samazinās	Saglabājas vai samazinās	VUGD	↓

Noziedzīgo nodarījumu skaits uz 1000 iedzīvotājiem	11,7 (2021.g.)	13,4	14	nav datu	Saglabājas vai samazinās	Saglabājas vai samazinās	CSP /RAIM	↑
Publiskās ārtelpas platības, kurās tiek veikta videonovērošana, ha	jauns rādītājs	Nav datu	Nav datu	Nav datu	Saglabājas vai pieaug	Saglabājas vai pieaug	Pašvaldības policija	
(OIC pieslēgtas video novērošanas kameras visā novada teritorijā.)				396				
Pozitīvs iedzīvotāju vērtējums par pašvaldības policijas pakalpojumu kvalitāti	38% (2021.g.)	Nav datu	80 %	76 %	Saglabājas vai pieaug	Saglabājas vai pieaug	Iedzīvotāju aptaujas rezultāti	↑

Datu analīze norāda, ka no 2020. līdz 2024. gadam būtiski pieaudzis ceļu satiksmes negadījumu skaits – vairāk nekā divkārtšojies, sasniedzot 229 gadījumus. Letālo negadījumu skaits gan samazinājies – no 3 uz 2. Tajā pašā laikā īpaši aug gājēju un velobraucēju ievainojamība, piemēram, 2023. gadā – 24 gājēji un 24 velobraucēji bija iesaistīti negadījumos, 2024. gadā attiecīgi 13 un 8.

Ugunsgrēku un glābšanas darbu apjoms samazinās, kas ir pozitīvs signāls par preventīvo darbu efektivitāti. Ja 2023. gadā bija 170 izsaukumi, tad 2024. gadā tikai 107.

Noziedzības līmenis uz 1000 iedzīvotājiem pieaudzis no 641 uz 756. Tas prasa detalizētāku analīzi par likumpārkāpumu veidiem un teritoriālo sadalījumu.

Iedzīvotāju pozitīvais vērtējums par sabiedrisko kārtību sasniedz 76–80%, kas liecina par augošu uzticēšanos pašvaldības drošības struktūrām. Uzticēšanos pamato vairāku kritēriju sasniegšana: Glābšanas darbu un ugunsgrēku skaits samazinās – no 170 (2023) uz 107 (2024), tostarp mazāk izsaukumu Valmierā.

Drošības jomas cēloņsakarību analīze

Cēlonis / Ietekmējošais faktors

Pastiprināta pašvaldības policijas kapacitāte (resursu stiprināšana, klātbūtne)

Videonovērošanas tīkla attīstība – 396 kameras novada teritorijā

Novērojums / Rādītājs

Uzlabojusies sabiedriskā kārtība, iedzīvotāju uzticēšanās pieaug līdz 80%

Palielinās atklāto pārkāpumu skaits, tiek fiksēts zagts transports, sabiedriskās kārtības pārkāpumi

Rezultāts vai tendence

Nodrošināt esošo resursu saglabāšanu, infrastruktūras uzlabošanu, uzturēt regulāru klātbūtni publiskajā vidē.

Turpināt pārklājuma paplašināšanu teritorijās, īpaši vietās ar lielu iedzīvotāju plūsmu un intensīvu gājēju/velo satiksmi

Cēlonis / Ietekmējošais faktors	Novērojums / Rādītājs	Rezultāts vai tendence
Valmiera atzīta kā viena no drošākajām pilsētām Latvijā	Pieaug uzticēšanās drošības struktūrām, attīstās institūciju sadarbība	Izmantot pozitīvo tēlu komunikācijā un prevencijas darbā ar sabiedrību, īpaši skolās un jauniešu vidē
Pašvaldības un valsts policijas cieša sadarbība	Efektīva informācijas apmaiņa, ātrāka reaģēšana, iespējas veikt profilaktiskus pasākumus noziegumu novēršanā	Uzturēt operatīvu sadarbību
Pieaugoša iedzīvotāju mobilitāte – velo un gājēju skaita palielināšanās, jaunu veloceļu izbūve	Lielāka iesaiste CSNg (2023: 24 gājēji, 24 velobraucēji; 2024: 13 gājēji, 8 velobraucēji)	Prioritizēt ceļu satiksmes drošības risinājumus – marķējums, luksofori, pārejas, apgaismojums gar aktīvās pārvietošanās koridoriem
Glābšanas darbu skaita samazinājums (no 170 uz 107)	Norāda uz labu preventīvo darbu un agrīnu reaģēšanu	Turpināt sabiedrības izglītošanu par drošību un rīcību ārkārtas situācijās, nostiprinot zināšanas visās iedzīvotāju grupās
Noziedzīgo nodarījumu statistikas pieaugums (641 → 756 uz 10 000 iedz.)	Pieaugums skaidrojams ar labāku atklājamību, nevis faktisko noziegumu pieaugumu	Uzsverams, ka Valmierā tiek fiksēti un atklāti noziegumi, pateicoties video novērošanas kamerām un Pašvaldības policijas kapacitātei

Valmieras novada drošības līmenis un atklāto pārkāpumu skaits paaugstinās pateicoties efektīvai pašvaldības policijas rīcībai un pašvaldībā izvietotai drošības uzturēšanas infrastruktūrai. Tas ir apliecinājums tam, ka drošība tiek uztverta atbildīgi – tiek veikti ieguldījumi, modernizēta uzraudzība un veidota efektīva sadarbība starp drošības struktūrām.

Valmiera, viena no drošākajām pašvaldībām Latvijā – kalpo kā piemērs, kā ar datu vadītu un tehnoloģiski atbalstītu pieeju iespējams palielināt sabiedrības uzticību un reālo drošību.

VESELĪBAS APRŪPE UN VEICINĀŠANA

6. Veselības aprūpe un veicināšana

Valmieras novadā tiek īstenota mērķtiecīga veselības aprūpes politika, kuras centrā ir ģimenes ārstu pakalpojumu pieejamība, neatliekamās medicīniskās palīdzības pieejamība un jauno speciālistu piesaiste Vidzemes slimnīcai. Novada iedzīvotāji arvien pozitīvāk novērtē saņemto medicīnisko pakalpojumu kvalitāti. Tomēr vienlaikus pastāv būtiski izaicinājumi attiecībā uz piekļuvi veselības aprūpes pakalpojumiem, īpaši ārpus Valmieras pilsētas.

Valmieras novadā veselības aprūpes pieejamības un kvalitātes rādītāji pēdējos gados uzrāda pozitīvas tendences. Ģimenes ārstu prakšu skaits 2021. gadā bija 24, bet 2023. un 2024. gadā saglabājās 28. Reģistrēto pacientu skaits pieaudzis no 47 447 (2023) līdz 50 503 (2024), norādot uz pieprasījumu pēc primārās aprūpes pakalpojumiem.

Pozitīvi vērtējams arī tas, ka neatliekamās medicīniskās palīdzības dienesta (NMPD) savlaicīgi izpildīto izsaukumu īpatsvars Valmierā 2023. gadā bija 88,7 %, bet lauku teritorijās – 87,5 %, kas ir tuvu valsts vidējiem rādītājiem.

Vidzemes slimnīca aktīvi piesaista jaunus speciālistus – 2023. gadā darbu uzsāka 56, bet 2024. gadā – 49 medicīnas darbinieki dažādās specialitātēs, tai skaitā ārsti, rezidenti, māsas, fizioterapeiti un citi.

Iedzīvotāju apmierinātība ar veselības aprūpes pakalpojumiem uzlabojusies – 2021. gadā pozitīvs novērtējums bija 53 %, 2023. gadā – jau 71 % feldšerpunktos.

Sasniedzamais rādītājs	Bāzes vērtība, laiks	Vērtība			Datu avots	Tendence
		2022. gadā	2023. gadā	2024. gadā		
Ģimenes ārstu prakšu skaits	24 (2021.g.)	41	28	28	NVD	↑
Ģimenes ārstu skaits uz 10 000 iedzīvotājiem	5 (2021.g.)	6,11	5,19	5,05	NVD	↑
NMPD savlaicīgi izpildīto rezultatīvo izsaukumu īpatsvars no visiem izsaukumiem	88,41% (2020)	Nav datu	73,9 %	73,9%	SKPC https://www.nmpd.gov.lv/lv/media/3885/download?attachment	↓

NMPD savlaicīgi izpildītie rezultatīvie izsaukumi 1) Ne vēlāk kā 12 minūšu laikā no izsaukuma pieņemšanas brīža apkalpoto neatliekamo izsaukumu (visaugstākās un augstas prioritātes izsaukumi pēc motīva) īpatsvars valstspilsētās; 2) Ne vēlāk kā 15 minūšu laikā no izsaukuma pieņemšanas brīža apkalpoto neatliekamo izsaukumu (visaugstākās un augstas prioritātes izsaukumi pēc motīva) īpatsvars novadu nozīmes pilsētās (%); 3) Ne vēlāk kā 25 minūšu laikā no izsaukuma pieņemšanas brīža apkalpoto neatliekamo izsaukumu (visaugstākās un augstas prioritātes izsaukumi pēc motīva) īpatsvars lauku teritorijās	1) 81,3 2) 83,9 3) 85,3	1) 76,2 2) 80,8 3) 82,7	1) 71,8 2) 78,6 3) 81,6	Nav datu	NMPD	
Piesaistītie jaunie profesionāļi veselības aprūpē Valmieras novadā	Jauns rādītājs	Nav datu	56	49	Pašvaldība (SLP Veselības aprūpes nodaļa)	
Pozitīvs iedzīvotāju vērtējums par medicīnisko pakalpojumu kvalitāti	53% (2021.g.)	62 %	71 %	63 %	Valmieras novada iedzīvotāju aptaujas rezultāti	

Vidzemes slimnīcā piesaistīti 56 jauni mediķi (2023) un 49 (2024), tostarp ārsti, rezidenti, ārsta palīgi, māsas u.c. Pieaudzis iedzīvotāju apmierinātības līmenis ar medicīniskajiem pakalpojumiem – no 53% (2021) uz 71% (2023). Pacientu skaits reģistrēts pie ģimenes ārstiem sasniedz 47 447 (2023) – tas liecina par augstu uzticību esošajām praksēm. Valmiera nodrošina visaugstāko neatliekamās palīdzības savlaicīgumu novadā – 88,7%, salīdzinot ar Mazsalacu (73,9%) un lauku teritoriju (87,5%). 2024. gadā nedaudz uzlabojies vidējais NMP brigādes ierašanās laiks pie pacienta valstspilsētās – 10,6 min. (2023. gadā 10,8 min.) un pārējās teritorijās 17,8 min. (2023. gadā 18,2 min.), bet novadu pilsētās tas saglabājies bez būtiskām izmaiņām – 11,2 min.

Veselības aprūpes jomas cēloņsakarību analīze Valmieras novadā

Cēlonis / Ietekmējošais faktors	Novērojums / Rādītājs	Rezultāts vai tendence
Ģimenes ārstu prakšu skaita stabilizācija (28 prakses 2023.–2024. g.)	Reģistrēto pacientu skaits pieaug (47 447 → 50 503) – pieprasījums saglabājas augsts	Jāveido stimulējoša vide jauno ārstu piesaistei, īpaši lauku teritorijās. Arī Valmieras pilsētā nepieciešams gatavot jaunos ģimenes ārstu prakšu pārņemšanai.
Zems ģimenes ārstu skaits uz 10 000 iedzīvotājiem (5,05 – zem valsts vidējā)	Pieaug pacientu slodze uz vienu ārstu, samazinās pakalpojuma laicīgums	Nepieciešama reģionāla ģimenes ārstu piesaistes stratēģija, mentoringa un sadarbība ar medicīnas izglītības iestādēm
Vidzemes slimnīcas mērķtiecīga jauno speciālistu piesaiste	105 jauni speciālisti 2 gadu laikā, tai skaitā ārsti un māsas	Pozitīvs signāls sistēmas attīstībai – svarīgi nodrošināt ilgtspēju ar mājokļu un ģimenes atbalsta pasākumiem pašvaldībā
Feldšerpunktu iedzīvotāju apmierinātība augusi līdz 71% (2023)	Paaugstinās uzticība vietējai aprūpei, palielinās nepieciešamība pēc Feldšerpunktu izvietojuma pārklājuma	Jāstiprina feldšerpunktu pieejamība, to materiālā bāze un darba organizācija kā starpposms starp ģimenes ārstu un NMPD
NMPD reaģēšanas laiks samazinās pilsētās (10,8 → 10,6 min)	Uzlabojas reaģēšanas efektivitāte, īpaši pilsētas teritorijās	Novērtēt ietekmi arī laukos un reģionu pilsētās – stiprināt NMPD resursus Mazsalacā
Savlaicīgo NMP izsaukumu īpatsvars – ~74% (zem valsts vidējā)	Nepieciešams uzlabot NMP brigāžu kapacitāti lauku teritorijās	Iespējams pilnveidot dislokācijas tīklu, piemērot mobilo brigāžu modeli
Iedzīvotāju vērtējums par medicīniskajiem pakalpojumiem pieaudzis līdz 71%, 2023. gadā	Apstiprina virzību uz kvalitatīvu pakalpojumu pieejamību	Jāturpina informēt sabiedrību par pieejamajiem pakalpojumiem, īpaši novada mazāk apdzīvotās vietās
Nepietiekama datu uzskaitē un monitorings par veselības pakalpojumu efektivitāti	Apgrūtināta stratēģisku lēmumu pieņemšanu	Ieteicama pašvaldības datu integrēšana ar NVD un NMPD sistēmām

Nepieciešamie pasākumi rādītāju sasniegšanai līdz 2028. gadam

Stiprināt ģimenes ārstu tīklu – ieviesta mērķtiecīga atbalsta programma jauno ārstu piesaistei, īpaši lauku teritorijā. Domājams arīdzan Valmieras pilsētu.

Veicināt neatliekamās palīdzības pieejamību, atbalstot un meklējot lokālus resursus visās apvienībās.

Sadarbībā ar NVD un pašvaldībām izveidot datu uzskaites sistēmu par pakalpojumu pieejamību un kvalitāti.

Veicināt feldšerpunktu attīstību un aprīkošanu, kā būtisku posmu starp primāro un neatliekamo aprūpi. Atbalstīt jauno profesionāļu ilgtermiņa integrāciju novadā – dzīvesvietas, izglītības iespēju un ģimeņu atbalsta jomā.

Valmieras novadā veselības aprūpes jomā redzama gan attīstība (īpaši speciālistu piesaiste un iedzīvotāju apmierinātība), gan izaicinājumi – prakšu pieejamība, neatliekamās palīdzības rādītāju svārstīgums un datu nepietiekamība. Līdz 2028. gadam prioritāte jāpiešķir jauno ārstu tīkla stiprināšanai, efektīvai NMPD darbības koordinācijai reģionos un pieejamu pakalpojumu attīstībai ārpus pilsētas centriem.

7. Kultūra

Valmieras novadā kultūras dzīve ir aktīva, dinamiska un daudzpusīga, balstīta gan uz tradīciju kopšanu, gan laikmetīgās mākslas attīstību. Novadā darbojas plašs amatiermākslas kolektīvu tīkls, kultūras centri, muzeji, bibliotēkas un profesionāli kultūras institūti, piemēram, Valmieras Drāmas teātris. Iedzīvotāju līdzdalība un pozitīvs novērtējums kultūras piedāvājumam liecina par ilgtspējīgu kultūras ekosistēmu.

Novads pēdējos gados piedzīvojis ievērojamu kultūras dzīves uzplaukumu, kļūstot par vienu no aktīvākajiem reģioniem Latvijas kultūrkartē. Novada kultūras institūcijas, radošie kolektīvi un pašvaldības atbalstītie projekti konsekventi gūst atzinību gan nacionālā, gan starptautiskā līmenī.

Sasniedzamais rādītājs	Bāzes vērtība, laiks	Vērtība			Tendence
		2022. gadā	2023. gadā	2024. gadā	
Kopējais kolektīvu skaits, kas darbojas kultūras centros	144 (2021.g.)	128	126	129	↑
Dalībnieku skaits amatiermākslas kolektīvos	1856 (2020.g. dati nav pilnīgi)	2 300	3200	2813	↑
Kultūras centros notikušo pasākumu kopējais skaits	682 (2020.g. dati nav pilnīgi)	817	997	973	↑
Kultūras centros notikušo pasākumu kopējais apmeklējumu skaits	195280 (2020.g. dati nav pilnīgi)	173611	1043077	235244	↑
Novada muzeju apmeklētāju skaits	49831 (2020.g.)	44223	65437	78958	↑
Aktīvo lietotāju skaits novada bibliotēkās	22178 (2020.g.)	11160	16496	17 010	↓
Fizisko apmeklējumu kopskaits novada bibliotēkās	276513 (2020.g.)	137212	171753	178 681	↑

Mājsaimniecību patēriņš atpūtai un kultūrai pret kopējiem izdevumiem*	8,1% (2019.g., dati par Latviju)	Nav dati.	Nav dati.	Nav dati.	
Pozitīvs iedzīvotāju vērtējums par kultūras un interešu pakalpojumu kvalitāti	56% (2021.g.)	76%	70 %	79 %	↑
Iedzīvotāju īpatsvars, kuri apmeklē kultūras un izklaides pasākumus (vismaz vienu reizi gadā)	Jauns rādītājs; 94% (2019.g. dati par Latviju)	66%	66% (2022.g., nav atjaunoti dati par 2023.g.)	77%	↓

*2017. un 2018. gadā Mājsaimniecību budžetu apsekojums netika veikts. Pēdējais apsekojums veikts 2019. gadā. Nākamo apsekojumu plānots veikt 2025. gadā. Avots: <https://stat.gov.lv/lv/statistikas-temas/iedzivotaji/majsaimniecibu-izdevumi/5193-majsaimniecibu-paterina-izdevumi?themeCode=MB>

Datu bāzes vērtības un rādītāju analīze:

- o Iedzīvotāju pozitīvais vērtējums par kultūras kvalitāti sasniedz 79% (2024).
- o Kultūras pasākumu skaits pieaudzis no 682 (2020) līdz 973 (2024), atspoguļojot augstu aktivitātes līmeni.
- o Kā pozitīva iezīme akcentējams straujais muzeju apmeklējuma pieaugums: Muzeju apmeklējums pieaudzis gandrīz par 60% četros gados; no 49 831 (2020) uz 78 958 (2024) un pasākumu apmeklējumu skaita pieaugums: no 195 280 (2020) uz 235 244 (2024).
- o Valmieras kultūras magnēts ir Valmieras Drāmas teātris, kura iestudējumi vairākkārt ieguvuši "Spēlmaņu nakts" un "Kilograms kultūras" balvas. Kultūrtelpas "Kurtuve" izveide un attīstība – novērtēta nacionāli un starptautiski. Liels ieguvums kultūras jomas izcelšanā ir veiksmīgā Eiropas Savienības līdzfinansējuma piesaiste un projektu īstenošana. Kopienā iesaiste un tradīciju saglabāšana – piemēram, Dziesmu svētku šūpulis Dikļos, Strenču plostnieku kultūras mantojums un Rūjienas radošās iniciatīvas.
- o Bibliotēku aktīvo lietotāju skaits samazinājies par 23% (no 22 178 uz 17 010), tomēr fizisko apmeklējumu skaits stabilizējies virs 170 000.
- o Iedzīvotāju vērtējums par kultūras pakalpojumu kvalitāti pieaudzis no 56% (2021) līdz 79% (2024).
- o Iedzīvotāju īpatsvars, kas apmeklē kultūras pasākumus (vismaz reizi gadā): 66% (2022), salīdzinot ar 94% Latvijā (2019) – ir vieta uzlabojumiem.

Valmieras novada kultūras jomas cēloņsakarību analīze

Cēlonis / Ietekmējošais faktors

1. Pieaug iedzīvotāju pozitīvais vērtējums par kultūras un interešu izglītības pakalpojumiem (no 56% uz 79%)

2. Pieaug muzeju apmeklētība (no 49 831 uz 78 958)

Novērojums / Rādītājs

Pašvaldības investīcijas kultūras infrastruktūrā un daudzveidīgā piedāvājumā

Pieejamības un satura uzlabošana (ekspozīcija "de Woldemer", starptautiskie projekti)

Rezultāts vai tendence

"Kurtuves" izveide, teātra sezona, muzeju ekspozīciju kvalitātes uzlabošana, projektu finansējums piesaistīts no ES, VKKF u.c. avotiem

Muzejs attīsta inovatīvu, pieejamu un digitāli papildinātu ekspozīciju. Akcentējams DeWoldemer izveide, interaktīva ekspozīcija Valmieras Sīmaņu baznīcā un Rubenes baznīcā. Piešķirta Kultūras mantojuma pieejamības balva

Cēlonis / Ietekmējošais faktors

3. Kultūras pasākumu un to apmeklējumu skaits pieaug (973 pasākumi; 235 244 apmeklējumi 2024)

4. Samazinās aktīvo lietotāju skaits bibliotēkās, taču stabilizējas fizisko apmeklējumu skaits (17 010 lietotāji, 178 681 apmeklējums)

5. Laikmetīgā māksla iegūst nacionālu un starptautisku atzinību, dizaina balvas, inovāciju atzinības

6. Aug iedzīvotāju līdzdalība amatiermākslā (2813 dalībnieki)

7. Vēstures mantojums un vietējā identitāte kļūst par pamatu kultūrpolitikai

8. Aug sadarbība ar uzņēmējiem kultūras notikumu īstenošanā

9. Valmieras novads gūst ievērojamu atzinību kultūras jomā (tituli, apbalvojumi, nominācijas)

10. Nav būtiska pieauguma iedzīvotāju īpatsvarā, kuri apmeklē kultūras pasākumus (66%, salīdzinot ar 94% valstī 2019.g.)

Novērojums / Rādītājs

Aktīva kultūras programmu plānošana un dažādu auditoriju uzrunāšana vienmērīgi visa novada teritorijā

Lietotāju paradumu maiņa, bet paralēli veikti digitālās piekļuves uzlabojumi un pasākumu rīkošana

Stratēģiski attīstīta jauno kultūras formu platforma ar mērķtiecīgu atbalstu

Spēcīga kolektīvu tradīcija, Dziesmu svētku un teātra kustības vēsturiska loma novadā

Dziesmu svētku, plostnieku, Ērenpreisa u.c. mantojuma iedzīvināšana

Privātā sektora iesaiste kultūras atbalstā – finansiāla un loģistiska

Ilgspējīga kultūrpolitika, radošo industriju attīstība un mērķtiecīga publicitāte

Teritoriju nevienlīdzība piekļuvē, sabiedriskā transporta un mobilitātes izaicinājumi

Rezultāts vai tendence

Augstvērtīgas teātra izrādes, festivāli, laikmetīgā māksla, vides instalācijas un koncerti dažādās teritorijās

Bibliotēkas pilda klientu apkalpošanas centru funkcijas. Valmieras integrētā bibliotēka, kā arī bibliotēkas ārpus Valmieras pilsētas piedāvā izstādes, pasākumus, mācību iespējas.

“Kurtuve” kā inovatīva telpa, multidisciplināri festivāli, kultūras pieejamības palielināšana arī nestandarta lokācijās

Valmieras novads kā Dziesmu svētku šūpulis (Dikļi, Rūjiena u.c.), Pirmās izrādes latviešu valodā norises vieta sekmē augsto piederības sajūtu kolektīviem un vietas identitātei

Tradīciju uzturēšana, piemēram, Valmieras teātra festivals, “Plostnieku svētki”, “Dziedāšanas svētki Dikļos – 160”, Mazsalacas Ērenpreisa svētki un citi tradicionālie pasākumi veicina identitāti un piederību

“Valmieras Stikla šķiedra”, “Valmiermuiža”, “VAKS” u.c. regulāri atbalsta svētkus, izstādes, vides objektus

Spēlmaņu nakts balvas, Kilograms kultūras, Latvijas Arhitektūras balvas, Eiropas ainavu balva, būvniecības balvas, “Cultural Pearls” tituls Rūjienai

Attālākiem novada iedzīvotājiem grūti apmeklēt centrālās kultūras notikumus; nepieciešams attīstīt mobilās iniciatīvas

Kultūras jomā izvirzīto rādītāju sasniegšanai, nepieciešamie pasākumi līdz 2028. gadam:

- Stiprināt kultūras pieejamību lauku teritorijās, attīstot mobilās iniciatīvas un transporta nodrošinājumu uz kultūras pasākumiem iedīvotājiem.
- Palielināt jauniešu un bērnu iesaisti kultūras procesos, īpaši mazāk pārstāvētajās teritorijās.

- Paplašināt sadarbību ar uzņēmējiem – kā redzams, privātais sektors jau aktīvi iesaistās (piemēram, “Valmieras Stikla šķiedra”, “Valmiermuiža”.
- Palielināt mērķētu finansējumu kolektīvu tehniskajam nodrošinājumam un pieejamības uzlabošanai.

Valmieras novadā kultūras joma tiek stratēģiski attīstīta ar spēcīgu līdzsvaru starp mantojuma saglabāšanu un laikmetīgām iniciatīvām. Rādītāji rāda stabilu progresu, taču joprojām ir nepieciešams veikt sistemātisku darbu pie pieejamības dažādošanu novadā, sabalansētas kolektīvu attīstības un iedzīvotāju līdzdalības nodrošināšanas. Līdz 2028. gadam īpaši būtiska būs kultūras decentralizācija, profesionālās kapacitātes stiprināšana, kultūras procesu optimizācija un finansējuma piesaistes uzturēšana.

SPORTS

8. Sports

Valmieras novads ir viens no sportiski aktīvākajiem reģioniem Latvijā, kas izceļas ar augsta līmeņa sportistu sagatavošanu, sporta skolu attīstību un daudzveidīgu infrastruktūru. Novadā regulāri notiek starptautiska mēroga sacensības, piemēram, 2024. gadā Valmieras novadā uzņemtas 8 (salīdzinājumā ar 2019. gadu – 7 starptautisko sporta federāciju kalendāros iekļauto notiekošo augsta līmeņa sacensību skaits.)

Audzēkņu skaits sporta skolās laika periodā no 2021 gada pieaudzis par 534 audzēkņiem. Sporta skolas audzēkņu skaits, pateicoties augstas kvalitātes sporta infrastruktūrai turpina pieaugt – 2024. gadā tas sasniedza 2309 bērnus un jauniešus, tostarp:

- Valmieras Sporta skolā – 1443,
- Bertānu Valmieras basketbola skolā – 399,
- Rūjienas Sporta skolā – 206,
- Kocēnu Sporta skolā – 261.

Pārskata uzraudzības posmā par 17% palielinājies arī sporta organizācijās iesaistīto dalībnieku skaits, sasniedzot 3263 dalībniekus (bez sporta skolu audzēkņiem). Pozitīvi novērtēta iedzīvotāju apmierinātība ar veselīga un aktīva dzīvesveida veicināšanu (84%) un sporta un interešu izglītības iespējām (88%).

Sasniedzamais rādītājs	Bāzes vērtība, laiks	Vērtība					Datu avots	Tendence
		2022. gadā	2023. gadā	2024. gadā	2025. gadā	2028. gadā		
Starptautisko sporta federāciju kalendāros iekļauto notiekošo augsta līmeņa sacensību skaits gadā	7 (2019.g. dati par Valmieru)	8	7	8	Pieaug	Pieaug	Pašvaldība (SP)	↑
Pašvaldības atbalstīto sportistu un komandu skaits	jauns (kopējs novada) rādītājs	67	58	68	Pieaug	Pieaug	Pašvaldība (SP)	↑
Audzēkņu skaits Valmieras novada sporta skolās: kopā, t.sk.	1775, t.sk. 1) 1194; 2) 241; 3) 189;	1903, t.sk. 1) 1204; 2) 315;	2013, t.sk. 1) 1312; 2) 358;	2309, t.sk. 1) 1443; 2) 399; 3) 206;	Pieaug	Pieaug	Pašvaldība (SP)	↑

1) Valmieras Sporta skolā; 2) Bertānu Valmieras basketbola skolā; 3) Rūjienas Sporta skolā; 4) Kocēnu Sporta skolā	4) 151 (2021.g.)	3) 189; 4) 195	3) 234; 4) 199	4) 261				
Sporta organizāciju skaits	59 (2021.g.)	59	58	53	Pieaug	Pieaug	Pašvaldība (SP)	
Dalībnieku skaits sporta organizācijās (bez sporta skolu audzēkņiem)	2700 (2021.g.)	Nav mainījies	2523	3263	Pieaug	Pieaug	Pašvaldība (SP)	
Sporta un veselības veicināšanas aktivitātēs iesaistītās personas (vismaz 1-2 dienas nedēļā) dati par Latviju	28% (2020.g.)	30%	27,5%	84 %	30%	32%	IZM Sporta politikas pamatnostādnes	
Pozitīvs iedzīvotāju vērtējums par aktīvās atpūtas un sporta pakalpojumu kvalitāti	52% (2021.g.)	81%	60%	86%	Saglabājas vai pieaug	Saglabājas vai pieaug	Valmieras novada iedzīvotāju aptaujas rezultāti	

Identificētā problemātika

- Lai gan organizāciju un audzēkņu skaits palielinās, sporta organizāciju skaits kopumā samazinājies (no 59 – 2021. gadā, līdz 53 – 2024. gadā), kas norāda, ka Sporta jomā darbojas spēcīgas un kvalitatīvas organizācijas, kas orientētas uz kvalitātes celšanos. No Pašvaldības puses tajā pašā laikā izvērtējama vajadzība stiprināt atbalstu mazākām biedrībām un klubiem.

Atzīmējami vairāki sporta jomas faktori:

- Pieaug iedzīvotāju apmierinātība ar sporta infrastruktūru, izglītību un dzīvesveida veicināšanu.
- Liels audzēkņu skaits sporta skolās apliecina bērnu un jauniešu interesi un novada mērķtiecīgo darbu.
- Tiek atbalstītas vairāk nekā 80 sporta organizācijas, tai skaitā arī individuālie sportisti un federācijas.
- Valmieras novads ir zināms kā vieglatlētikas, basketbola un BMX centrs, kā arī ar vērienīgām iniciatīvām, piemēram, Jāņa Daliņa stadiona attīstību un starptautisku pasākumu rīkošanu.
- Notiek sadarbība ar privāto sektoru un augstskolām, kas ļauj piesaistīt investīcijas un jaunas zināšanas.

Sporta jomas cēloņsakarību analīze Valmieras novadam

Cēlonis / Ietekmējošais faktors	Novērojums / Rādītājs	Rezultāts vai tendence
Sporta skolu audzēkņu skaita pieaugums (no 1775 (2021) līdz 2309 (2024))	Modernizēta sporta infrastruktūra un pieejami kvalitatīvi treneri	Turpināt ieguldīt sporta infrastruktūrā izglītības iestādēs un motivēt trenerus.
Pieaug starptautiskā mēroga sacensību skaits (7 → 8)	Stratēģiska pozicionēšana kā sporta galvaspilsētai un infrastruktūras atbilstība starptautiskām prasībām	Uzturēt sadarbību ar federācijām, attīstīt viesmīlības un sacensību organizatorisko kapacitāti
Dalībnieku skaita pieaugums sporta organizācijās (2523 → 3263)	Pieaugoša iedzīvotāju interese par aktīvu dzīvesveidu	Atbalstīt dažādas vecuma un spēju grupas, popularizējot sporta pieejamību visos novada pagastos
Iedzīvotāju apmierinātība ar veselīga dzīvesveida veicināšanu – 84%	Sabiedrības veselības veicināšanas programmas un infrastruktūras pieejamība	Saglabāt atbalstu kopienu iniciatīvām (koptreniņi, senioru nodarbības, velo izaicinājumi u.c.)
Iedzīvotāju apmierinātība ar interešu un profesionālās ievirzes izglītību – 88%	Kvalitatīvas sporta un interešu izglītības iespējas	Turpināt attīstīt sadarbību starp sporta skolām un vispārizglītojošām iestādēm, nodrošināt pieejamus treniņus arī attālākos reģionos
Samazinās sporta organizāciju skaits (no 59 uz 53)	Resursu koncentrācija uz stiprākām organizācijām	Nodrošināt atbalsta mehānismus mazajām biedrībām, attīstīt sadarbības modeļus un koplietotu infrastruktūru
Nepilnīga sporta infrastruktūra ārpus Valmieras	Vēsturiski mazāki ieguldījumi lauku teritorijās	Veidot mērķētu programmu sporta objektu attīstībai pagastos.
Sporta un aktīvās atpūtas aktivitāšu potenciāls integrācijai vietējā tūrismā	Stiprināms starpsektoru sadarbības mehānisms	Nostiprināt sadarbību ar tūrisma jomu, attīstot tematiskos maršrutus (piemēram, velotūrisms), popularizēt sporta pasākumus kā tūrisma piedāvājumu daļu

Lai sasniegtu rādītājus 2028. gadā, nepieciešamie pasākumi mērķu sasniegšanai :

- Sporta infrastruktūras modernizācija un attīstība, turpināt sporta objektu pieejamības un ilgtspējas uzlabošanu, īpaši sporta infrastruktūru pie izglītības iestādēm
- Attīstīt multifunkcionālas sporta bāzes un brīvdabas treniņu laukumus.
- Nodrošināt iekļaujošas vides pieejamību visiem iedzīvotājiem, īpaši cilvēkiem ar invaliditāti.
- Sporta izglītības stiprināšana:
- Veicināt treneru profesionālo pilnveidi un piesaisti novadam.
- Integrēt sporta programmas ar vietējo skolu un augstākās izglītības iestāžu sadarbību.

- Attīstīt talantu programmas, īpaši vieglatlētikā, basketbolā un cīņas sportos.
- Sabiedrības fiziskās aktivitātes veicināšana:
 - Organizēt regulāras kopienas sporta dienas, izaicinājumus un sezonas turnīrus.
 - Veicināt aktīvo atpūtu senioriem, ģimenēm un bērniem brīvā dabā.
 - Popularizēt veselīgu dzīvesveidu (tautas sportu) kā dzīves kvalitātes sastāvdaļu.
- Sporta integrācija tūrismā un vietas attīstībā:
 - Turpināt attīstīt sporta tūrisma maršrūtus, piemēram, skrējienu un velo trases.
 - Iekļaut sporta notikumus reģiona mārketinga aktivitātēs.

UZŅĒMĒJDARBĪBA, EKONOMIKA, TŪRISMS

9. Uzņēmējdarbība, ekonomika, tūrisms

Valmieras novads ar valstspilsētu Valmieru ir viens no reģiona ekonomiski spēcīgākajiem centriem ārpus Rīgas, ar augstu iekšzemes kopprodukta (IKP), plašu, augstas pievienotās vērtības nozaru pārstāvētu uzņēmējdarbības vidi un attīstītu tūrisma piedāvājumu. Valmieras novadā uzņēmējdarbības attīstība norit ar augošu IKP, vidējās algas pieaugumu un mērķtiecīgu pašvaldības atbalstu. Novada IKP 2022. gadā sasniedza 791,9 milj. EUR, jeb 15 555 EUR uz vienu iedzīvotāju, kas pārsniedz nacionālo vidējo rādītāju ārpus galvaspilsētas.

Ekonomiski aktīvo uzņēmumu skaits 2024. gadā sasniedzis 4723 uzņēmumi, un strādājošo vidējā bruto alga 1616 EUR. Degradētu teritoriju sakārtošanas apjoms uzņēmējdarbības vajadzībām ir ievērojami audzis (no 17 ha 2022. gadā līdz 83,55 ha 2024. gadā). Pašvaldība turpina sniegt mērķtiecīgu atbalstu uzņēmējdarbībai caur programmu "ZĪLE" un investoru piesaistes aktivitātēm.

Tūrisma objektu apmeklējums pārsniedz 697 tūkstošus gadā, pieaug arī tūristu uzturēšanās ilgums (2024. gadā – vidēji 2,54 dienas), naktsmītnu skaits (56) un tūrisma informācijas centru noslodze. Notiek aktīvs darbs ar digitālajiem rīkiem (piemēram, <https://investinvalmiera.eu/lv/home/>), pateicoties augstai aktivitātei sociālajos tīklos ir sasniegts augsts piesaistīto skatījumu skaits.

Sasniedzamais rādītājs	Bāzes vērtība, laiks	Vērtība					Datu avots	Tendence
		2022. gadā	2023. gadā	2024. gadā	2025. gadā	2028. gadā		
Valmieras novada iekšzemes kopprodukts (IKP)	Teritorijas attīstības indekss: 2020.g. 1) Valmieras pilsēta 0,236; 2) Beverīnas novads 0,185; 3) Burtnieku novads 0,170; 4) Kocēnu novads 0,182; 5) Mazsalacas novads -0,083; 6) Naukšēnu novads 0,411; 7) Rūjienas novads -0,076;	Valmieras novada IKP 2021.g. 729 488 faktiskajās cenās (tūkst.eiro), 14 278 uz 1 iedzīvotāju (eiro) Bruto pievienotā vērtība 2021.g. 634 066 (tūkst.eiro)	Valmieras novada IKP 2022.g. 791 955 faktiskajās cenās (tūkst.eiro), 15 555 uz 1 iedzīvotāju (eiro) Bruto pievienotā vērtība 2022.g. 691 680 (tūkst.eiro)	Jaunākie dati ir tikai par 2022. gadu	turpmāk vairs netiek plānots noteikt novada teritorijas attīstības indeksu, tā vietā tiks noteikts novada IKP	turpmāk vairs netiek plānots noteikt novada teritorijas attīstības indeksu, tā vietā tiks noteikts novada IKP	CSP	↑

	8) Strenču novads -0,155.							
Bezdarba līmenis: 1) Kopā; 2) Jaunieši 15-24 g.v.; 3) Pirms pensijas v.	1) 3,1%; 2) 8%; 3) 19% (2021)	1) 3,6 %; 2) 8,2 %; 3) 15,3 % (31.12.2022.)	1) 3,5 %; 2) 8,7 %; 3) 12,7 % (31.12.2023.)	1) 3,1% 2) 8,5% 3) 13,9% (31.12.24.)	1) pieaug (ne vairāk kā 5%) 2) samazinās 3) samazinās	1) pieaug (ne vairāk kā 5%) 2) samazinās 3) samazinās	NVA	
Nodarbināto iedzīvotāju skaits	25 465 (2017)	22 997	22 978	22 818	Pieaug	Pieaug	CSP eksperimentāli e dati https://data.stat.gov.lv/pxweb/lv/OSP_PUB/START_EMP_NB_NBLA/EKA041/table/tableViewLayout1/	
Iedzīvotāju īpatsvars līdz darbspējas vecumam %	15,8	16	16,2	16,1			Papildus rādītājsRAIM aprēķins	
Iedzīvotāju īpatsvars darbspējas vecumā %	60,0	63,0	62,6	62,5			Papildus rādītājsRAIM aprēķins	
Iedzīvotāju īpatsvars virs darbspējas vecuma %	24,2	21,0	21,1	21,4			Papildus rādītājsRAIM aprēķins	
Pilotteritorijās testēto tehnoloģiju skaits, kumulatīvi	Jauns rādītājs	Nav datu	Nav datu	Nav datu	Jauns rādītājs	Jauns rādītājs	Pašvaldība	
Ekonomiski aktīvie uzņēmumi	4430 (2019)	4765	4702	4723	Pieaug	Pieaug	Lursoft	
Sakārtoto degradēto teritoriju uzņēmējdarbības attīstībai platība, ha	Jauns rādītājs	17	83,55	83,55	Jauns rādītājs	Jauns rādītājs	Pašvaldība	
Strādājošo vidējā darba samaksa bruto, EUR	951	1271	1377	1616	Pieaug	Pieaug	CSP Eksperimentālā statistika	

Ārvalstu investīcijas, milj. EUR	72,58 (2019.g.), atbilstoši Lursoft dati 59,1 milj. EUR	24,8	12,2		Pieaug	Pieaug	Lursoft	
Pašvaldības atbalsts uzņēmējdarbības attīstīšanai caur inovācijas atbalsta programmu "ZĪLE", tūkst. EUR	80 (2022.g.)	80	60	60	Saglabājas vai pieaug	Saglabājas vai pieaug	Pašvaldība (KPUAN, VAA)	
Biznesa ideju skaits pirmsinkubācijas un inkubācijas aktivitātēs (2023. gadā tika noslēgta pieteikšanās programma)	33 (2021.g.) Valmieras novada dati	31 Valmieras novads	4	Nav datu	Saglabājas vai pieaug	Saglabājas vai pieaug	Pašvaldība (KPUAN, VAA) LIAA Valmiera	
Prakses vietu skaits studējošajiem Valmieras novada vietējos uzņēmumos	Jauns rādītājs	Nav datu	131	167	Jauns rādītājs	Jauns rādītājs	Pašvaldība (KPUAN, VAA), NVA, ViA	
Jaunu investoru piesaiste	Jauns rādītājs	9	8	1	15	Saglabājas vai pieaug	Pašvaldība (KPUAN, VAA)	
Uzņēmumi, kas sadarbojas ar pētniecības iestādēm	Jauns rādītājs	Nav datu	Nav datu	Nav datu	30	Saglabājas vai pieaug	Pašvaldība (KPUAN, VAA), ViA	
Tūristu skaits	217 tūkst. (2021.g.);	731 824	880 745	697 720	Pieaug	Pieaug	Pašvaldība (TP)	
Sociālo tīklu apmeklējums. visitvalmiera.lv	Nav datu	224 294 .	157 514	153 679				
Facebook	Nav datu	529 439	488 450	496 151				
Instagram	Nav datu	108 416	33 388	39 018				
Tūristu skaits Valmieras novada tūrisma mītnēs	22457 (2021.g.)	37 510	41 129	44 471	Pieaug	Pieaug	Valmieras novada TIC ikgadējais	

							statistikas pārskats	
Tūristu vidējais uzturēšanās ilgums, diennaktis	1,97 (2021.g.)	2,35	1,94	2,54	Saglabājas	Saglabājas	Valmieras novada TIC ikgadējais statistikas pārskats	↑
Naktsmītnu skaits	47 (2021.g.)	51	53	56	Pieaug	Pieaug	Valmieras novada TIC ikgadējais statistikas pārskats	↑
Pozitīvs iedzīvotāju vērtējums par veikalu un tirdzniecības vietu kvalitāti	54% (2021.g.)	Nav datu			Saglabājas vai pieaug	Saglabājas vai pieaug	Valmieras novada ledzīvotāju aptaujas rezultāti	
Pozitīvs iedzīvotāju vērtējums par sabiedriskās ēdināšanas pakalpojumu kvalitāti	43% (2021.g.)	Nav datu			Saglabājas vai pieaug	Saglabājas vai pieaug	Valmieras novada ledzīvotāju aptaujas rezultāti	
Uzņēmēju vērtējuma indekss par pašvaldības atbalstu uzņēmējdarbībai*	-27 (2022.g.)	Nav datu	3,9	3,88	-13	-13	SKDS	↑
Tirgu attīstība 1)Tirgus laukumu skaits pašvaldībā, gab.	Jauni rādītāji	36	34	35	Jauni rādītāji	Jauni rādītāji	Pašvaldība	↑
Tirgu attīstība 2)Izsniegto ielu tirdzniecības atļauju skaits gadā.	Jauni rādītāji	55	320.	418				↑
Pozitīvs iedzīvotāju vērtējums par mazās un vidējās uzņēmējdarbības aktivitāti*	Jauns rādītājs	Nav datu	Nav datu	Teicami - 18 Labi - 47 Viduvēji - 9 Vāji - 4 Nav viedokļa - 50	Jauns rādītājs	Jauns rādītājs	iedzīvotāju aptaujas rezultāti	↑

* Kritērijs “Uzņēmēju vērtējuma indekss par pašvaldības atbalstu uzņēmējdarbībai” tiek aprēķināts, balstoties uz Valmieras Attīstības aģentūras uzņēmēju aptaujas anketas rezultātiem. Aptaujā piedalījās 128 respondenti, sniedzot uzņēmēju viedokli un rekomendācijas, kā Valmieras Attīstības aģentūra un Valmieras novada pašvaldība varētu uzlabot sniegtos pakalpojumus un atbalstu uzņēmējdarbībai. Cita starpā uzņēmēji sniedza vērtējumu kopumā 21 sadaļai par Valmieras novada pašvaldības piedāvātajiem pakalpojumiem un pasākumiem, norādot vienu no atbildēm: *teicami, labi, viduvēji, vāji vai nav viedokļa*. Indeksa aprēķins: Indekss tiek aprēķināts, no pozitīvo vērtējumu īpatsvara atņemot negatīvo vērtējumu īpatsvaru. Pilnīgi pozitīvo un pilnīgi negatīvo vērtējumu īpatsvars tiek reizināts ar koeficientu 1. Daļēji pozitīvo un daļēji negatīvo – ar koeficientu 0,5. Indeksa vērtības var būt robežās no –100 (ja visi respondenti snieguši pilnīgi negatīvus vērtējumus) līdz 100 (ja visi snieguši pilnīgi pozitīvus vērtējumus).

Tika vērtēti šādi atbalsta kritēriji:

- Uzņēmēju viedokļa apzināšana un interešu pārstāvēniecība sanāksmēs, pasākumos;
- Veiktie nodarbinātības veicināšanas pasākumi sadarbībā ar Nodarbinātības valsts aģentūru;
- Industriālo parku attīstīšana;
- Investīciju piesaiste novadam;
- Īres mājokļu attīstīšana novadā;
- Sadarbība un atbalsts Valmieras novada mājražotājiem;
- Pašvaldības politikas īstenošana kapitālsabiedrībās;
- Preču zīmes “Radīts Valmieras novadā” un “Burtnieka zandarts”;
- Atbalsts ar tūrisma saistītai saimnieciskajai darbībai;
- Sabiedrības informēšana par sadarbību ar uzņēmumiem;
- Valmieras novada kā uzņēmējdarbībai draudzīgas vietas tēla veidošana;
- Pašvaldības vasaras nodarbinātības programma jauniešiem;
- Infrastruktūras (ceļi, komunikācijas, sabiedriskais transports u.c.) sakārtošana, tai skaitā atbilstoši saimnieciskās darbības veicināšanai;
- Ieinteresētība un operatīva rīcība uzņēmēju problēmjautājumu risināšanā;
- Cilvēkresursu piesaistes un noturēšanas aktivitātes;
- Valmieras novada mājas lapas sadaļa “Uzņēmējdarbība”;
- Mājas lapa investoriem – investinvalmiera.eu;
- Atļauju, licenču un saskaņojumu izsniegšana uzņēmējiem;
- Uzņēmējdarbībai piemērotu telpu apzināšana un piedāvājums uzņēmumiem;
- Uzņēmējdarbības atbalsta programma remigrantiem;
- Nodokļu un nodevu atvieglojumi.

Uzņēmējdarbības jomā Valmieras novadā izkristalizējušās vairākas pozitīvas iezīmes: IKP pieaugums uz 1 iedzīvotāju no 14 278 EUR (2021) palielinājies līdz 15 555 EUR (2022). Bruto pievienotā vērtība pieaugusi no 634 milj. EUR (2021) līdz 691 milj. EUR (2022). Bezdarba līmenis saglabājas 3% līmenī un turpina samazināties, tostarp pirms pensijas vecuma iedzīvotāju grupā (no 19% uz 13,9%). IKP Stabils pieaugums, kas liecina par ekonomikas izaugsmi un uzņēmējdarbības aktivitātes nostiprināšanos. Aktīvo uzņēmumu skaits: svārstās ap 4700 uzņēmumiem un saglabājas stabils. Vidējā bruto darba samaksa: Dinamiski augoša – no 951 EUR (2021) uz 1616 EUR (2024). Tūrisma dati: Objektu apmeklējumi un nakšņošanas skaits aug, bet samazinās tīmekļa aktivitātes, kas norāda uz nepieciešamību pielāgot mārketinga pieeju. Jauno investoru skaits: no 9 (2022) uz 1 (2024) – kritums, kas prasa rīcību. Valmieras novads lepojas ar 130 ārvalstu tiešo investīciju uzņēmumiem. Kopējās ārvalstu tiešās investīcijas pārsniedz 12 miljonus eiro. Tie kopā veido 6% no novada kopējā darbaspēka, 8% no kopējā novada uzņēmumu apgrozījuma un novadam lielākās ārvalstu investīcijas piesaistījuši no Zviedrijas, Igaunijas, Vācijas, Lietuvas, Nīderlandes, Dānijas, Austrijas, un citām valstīm. Pieaug tirdzniecības vietu skaits un ielu tirdzniecības dalībnieki – potenciāls vietējās uzņēmējdarbības attīstībai.

Kā pozitīvs rādītājs, kas raksturo uzņēmējdarbības vidi ir Vidējā bruto alga, kas 2024.gadā sasniegusi 1616 EUR un ir augstāka par valsts vidējo. Eiropas Savienības līdzfinansētu pasākumu ietvaros būtiski palielinājusies uzņēmējdarbības attīstībai sakārtoto Degradēto teritoriju platība.– no 17 ha (2022) uz 83,55 ha (2023–2024). Aktīva tirdzniecības teritoriju attīstība – izveidotas 35 pašvaldības ielu tirdzniecības vietas, izsniegtas vairāk nekā 400 ielu tirdzniecības atļaujas (2024). Tūrisma nozarē apmeklētības rādītāji stabilizējušies – 697 720 apmeklējumi novada objektos, vairāk nekā 44 tūkstoši tūristu mītnēs (2024). Pašvaldības atbalsta programma “ZĪLE” nodrošina ikgadēju finansiālu atbalstu (60–80 tūkst. EUR apmērā), atbalstot 18–20 projektus gadā. Pozitīvs aspekts ar nākotnes prognozi straujai ekonomisko rādītāju izaugsmei ir šobrīd novada teritorijā esošo 5 jaunu ražošanas ēku būvniecība.

Uzņēmējdarbības, ekonomikas un tūrisma cēloņsakarību analīze

Cēlonis / Ietekmējošais faktors	Novērojums / Rādītājs	Rezultāts vai tendence
IKP uz 1 iedzīvotāju pieaug no 14 278 EUR (2021) uz 15 555 EUR (2022)	Uzņēmējdarbības attīstība, jaunu investoru piesaiste, darba tirgus stabilitāte	Veicināt ražošanas un eksportējošu nozaru attīstību, attīstīt industriālo teritoriju piedāvājumu, turpināt investoru piesaistes programmas
Stabils bezdarbs (3,5–3,6%), samazinās bezdarbs pirms pensijas vecuma grupā (no 19% uz 13,9%)	Aktīva nodarbinātības politika, darba vietu pieejamība, izglītības iestāžu sadarbība ar uzņēmumiem	Stiprināt pieaugušo izglītību, veidot mācību-prakses modeļus, sekmēt uzņēmumu un izglītības iestāžu partnerību
Nodarbināto iedzīvotāju skaits nedaudz samazinās (no 22 997 uz 22 818)	Migrācija, iedzīvotāju novecošana	Attīstīt jauno ģimeņu piesaistes stratēģiju – mājokļu programma, bērnudārzi, ģimenēm draudzīga vide, izglītības kvalitātes nodrošināšana
Iedzīvotāju īpatsvars darbaspējas vecumā saglabājas virs 62%, bet pirms darbaspējas vecumā – tikai 16,1%	Zems dzimstības līmenis, nepietiekams jauno ģimeņu pieplūdums	Mērķtiecīgi attīstīt jauno ģimeņu uzrunāšanu – digitālā migrācijas platforma, integrēta pieejamība izglītībai, mājokļiem un darba iespējām
Pozitīva IKP dinamika, bet stagnācija nodarbināto skaitā	Produktivitātes kāpums bez strauja darbaspēka pieauguma	Automatizācijas un augstas pievienotās vērtības nozaru attīstība nerada lielu darba vietu skaitu, bet dod pienesumu IKP, atbalsts inovācijām un zināšanu pārnesei no augstskolām
Valmiera drošākā un ģimenēm draudzīga pašvaldība	Sabiedriskās kārtības nodrošinājums, kvalitatīvi sociālie un izglītības pakalpojumi	Izcelt šo priekšrocību mārketinga materiālos, nodrošināt pakalpojumu pieejamību arī novada lauku teritorijās

Cēlonis / Ietekmējošais faktors

Izglītības kvalitāte un augstskolas klātbūtne veicina darbaspēka piesaisti

Pieprasījums pēc mājokļiem – nepieciešama jaunu mājokļu būvniecība kā priekšnosacījums darbaspēka piesaistei

Tirdzniecība un pakalpojumi

Inovācijas un tehnoloģijas

Uzņēmējdarbība ārpus Valmieras valstspilsētas

Investīcijas un ražošana

Novērojums / Rādītājs

Vidzemes Augstskolas un profesionālās izglītības sadarbība ar uzņēmumiem

Ierobežots mājokļu piedāvājums, it īpaši jaunām ģimenēm un speciālistiem

Pieaug tirdzniecības vietu un ielu tirdzniecības atļauju skaits (2024 – 418 atļaujas)

Straujš IKP pieaugums Zema aktivitāte pilotprojektu un pētniecības sadarbības iniciatīvās.

Mazāks investīciju īpatsvars ārpus Valmieras pilsētas, augstāka uzņēmējdarbības koncentrācija pilsētā

Ārvalstu investīciju samazinājums (no 24,8 milj. EUR 2022.g. līdz 12,2 milj. EUR 2023.g.); Valmierā darbojas militārās tehnikas ražotne ar izaugsmes potenciālu

Rezultāts vai tendence

Veicināt duālo izglītību, karjeras pieeju studentiem – darba un prakses vietu paplašināšana, integrētas programmas ar uzņēmējiem

Izstrādāt pašvaldības līdzdalības programmu daudzdzīvokļu trīs māju būvniecībai, piedāvāt zemesgabalus un infrastruktūras pieslēgumus investoriem

Uzņēmējdarbība kļūst aktīvāka ne tikai Valmieras pilsētā, bet arī mazajās pilsētās un lauku teritorijās Turpināt atbalstīt tirdzniecības vietu attīstību, uzlabot vidi ražošanai, tirdzniecībai, veidot mobilās tirdzniecības platformas, integrēt ar kultūras pasākumiem, tūrisma un vietējo ražotāju atbalstu.

Attīstās industriālās teritorijas, tiek piesaistīti augstas PVN nozares. Trūkst strukturēta inovāciju atbalsta mehānisma un stimulējošas sadarbības ar zinātniskām institūcijām.

Infrastruktūras un darba spēka trūkums mazpilsētās un lauku teritorijās. Attīstīt augstas pievienotās vērtības ražošanu ar mazāku darba spēka nepieciešamību. Veidot koprades telpas, uzņēmējdarbības konsultāciju punktus. Turpināt veidot atbalsta fondus uzņēmējdarbības atbalstam apvienībām, sekmēt LEADER, ALTUM, LAP u.c. programmu uzņēmējdarbības atbalstam apguvi. Turpināt industriālo teritoriju attīstību (pastiprinātu uzmanību pievēršot arī teritorijām ārpus Valmieras.)

Turpināt uzturēt investoru piesaistes mehānismu un platformu. Mērķtiecīga komunikācija par industriālajiem parkiem. Pozicionēt militārās tehnikas ražotni Valmierā kā sadarbības iespēju ražošanas un piegāžu ķēžu veidošanai.

Cēlonis / Ietekmējošais faktors	Novērojums / Rādītājs	Rezultāts vai tendence
Darbspēks un nodokļu bāze	Stabils bezdarbs (3–3,5%), bet darbspēka skaits samazinās; Īpaši pieaug vecuma grupas 50+ īpatsvars	Novecojošs darbspēks un jauniešu aizplūšana. Attīstīt reemigrācijas atbalstu. Organizēt prakses un apmācību vietas sadarbībā ar uzņēmumiem un augstskolām. Uzsākt jaunu speciālistu piesaistes programmas. Attīstīt mājokļu pieejamības programmas.
Tūrisma ilgtspēja un mārketinga	Kopējais tūristu skaits stabilizējies un demonstrē strauju tā kāpumu (217 tūkst. 2021.g. un 698 tūkst. apmeklējumi 2024.g.)), bet mājaslapas un sociālo tīklu aktivitāte sarūk	Uzlabojami mārketinga kanāli; trūkst kopsakarību datu analītikas. Izveidot datu monitoringa rīku tūrisma analīzei. Stiprināt mērķētu mārketingu, piesaistīt tūristus ar vietējiem pasākumiem un garākiem uzturēšanās piedāvājumiem. Strādāt pie arvien jaunu tūrisma objektu un maršrutu veidošanas. Iesaistīties starptautiskos tūrisma tīklos
Uzņēmējdarbības vide	Uzņēmēju vērtējuma indekss par pašvaldības atbalstu uzlabojies no –27 (2022) uz +3,88 (2024)	Uzlabota informācijas apmaiņa ar uzņēmējiem, pieaug uzņēmēju līdzdalība un informētība par pieejamo infrastruktūru tajā skaitā publisko (ielas, ceļi, inženiertīkli) nodrošinājumu un pieejamajiem atbalsta instrumentiem. Izveidot vienas pieturas atbalsta platformu uzņēmējiem; attīstīt digitālo informāciju vietnē, organizēt uzņēmēju forumus un regulāras aptaujas. Salāgot uzņēmēju aptaujas jautājumus ar attīstības programmas rādītāju uzraudzību. Turpināms uzturēt: regulāru domu apmaiņu ar vietējām un reģionālajām uzņēmēju organizācijām, uzņēmējdarbības vides politiskajiem veidotājiem valsts un ES mērogā. Tradicionālās pašvaldības priekšsēdētāja tikšanās ar vadošajiem uzņēmējiem, “Pēcpusdiena ar mēru”. Uzņēmēju iesaiste politikas plānošanas dokumentu sagatavošanā.

Monitoringa rezultāti un savstarpējā korelācija apliecina, ka ekonomiskā izaugsme Valmieras novadā nav atdalāma no iedzīvotāju skaita un struktūras, mājokļu pieejamības, drošas vides un kvalitatīvas izglītības. Ilgtermiņa uzņēmējdarbības attīstība balstās uz kompleksu dzīves kvalitātes pieeju, kas piesaista gan jaunas ģimenes, gan investorus.

Līdz 2028. gadam rādītāju sasniegšanai nepieciešamie pasākumi:

Audzēt piesaistīto investīciju piesaistei, īpaši pievēršoties ārvalstu investīciju apjoma kāpināšanai, izveidojot investoru piesaistes mehānismu, komunikācijas platformas un ilgtermiņa sadarbības modeļus.

Veicināt inovāciju, bioekonomikas, apritīguma un pētniecības integrāciju uzņēmējdarbībā, stiprinot saikni starp Vidzemes augstskolu, Latvijas augstskolām un uzņēmējiem.

Paplašināt "ZĪLE" programmu un citus grantus, īpaši mikro un mazajiem uzņēmumiem reģionos ārpus Valmieras pilsētas.

Veidot strukturētu "vienas pieturas aģentūru" uzņēmējiem – atbalstam, informācijai un projektu koordinācijai.

Papildināt infrastruktūru, turpināt attīstīt publisko infrastruktūru un sakārtot papildu teritorijas uzņēmējdarbības vajadzībām.

Izveidot digitālu platformu tūrisma plūsmas, tirgu un pasākumu datu monitoringam, lai uzlabotu tūrisma stratēģisko vadību.

MOBILITĀTE UN INFRASTRUKTŪRA

10. Mobilitāte un infrastruktūra

Valmieras novads 2021.–2024. gada periodā ir veicis būtiskus ieguldījumus mobilitātes infrastruktūrā, īpaši attīstot:

- cietā seguma ceļu un ielu īpatsvaru;
- gājēju un velo infrastruktūru;
- sabiedriskā transporta pieejamību un iedzīvotāju apmierinātību;
- infrastruktūru zaļajai mobilitātei (elektrouzlādes stacijas).

Valmieras novads pēdējos gados mērķtiecīgi strādā pie mobilitātes un transporta infrastruktūras uzlabošanas, lai nodrošinātu vienlīdzīgu piekļuvi pakalpojumiem gan pilsētās, gan lauku teritorijās. 2024. gadā pašvaldības autoceļu un ielu kopgarums sasniedz 1112 km, bet ceļu ar cieto segumu īpatsvars joprojām ir zems – tikai 6,73% autoceļiem un ap 16% ielām.

Velo infrastruktūras garums novadā ir pieaudzis līdz 40,56 km, savukārt ielu ar ietvēm un gājēju ceļu garums – gandrīz 109 km. Elektrouzlādes staciju skaits ir dubultojies (no 4 līdz 8). Pasažieru pārvadājumu apjoms sabiedriskajā transportā būtiski palielinās: 1,5 miljoni pārvadājumu autobusos, 900 tūkstoši vilcienā Rīga–Valga. Pārvadājumu atlaides saņem vairāk nekā 670 tūkstoši pasažieru.

Pozitīvs iedzīvotāju vērtējums par sabiedriskā transporta pieejamību ir pieaudzis līdz 72%, taču par vides pieejamību cilvēkiem ar īpašām vajadzībām, gājēju infrastruktūru un velo iespējām vēl trūkst aktuālu datu vai vērtējumu uzlabošanai ir jāveic papildus uzlabojumi.

Sasniedzamais rādītājs	Bāzes vērtība, laiks	Vērtība					Datu avots	Tendence
		2022. gadā	2023. gadā	2024. gadā	2025. gadā	2028. gadā		
Pašvaldības autoceļu un ielu kopgarums, km 1) autoceļi 2) ielas	1144 1) 857 2) 287 (2021.g.)	1144 1)857 2)287	1144,1 km: 1)856,87 2) 287	1112,04 km: 1)856 2)287	Saglabājas vai pieaug	Saglabājas vai pieaug	Pašvaldība (apvienību pārvaldes)	↓
Pašvaldības autoceļu ar cieto segumu īpatsvars, %	5,8% (2022)	7,23	7,23	7,24	Saglabājas vai pieaug	Saglabājas vai pieaug	Pašvaldība (apvienību pārvaldes)	↑
Pašvaldības ielu ar cieto segumu īpatsvars, %	*	57,49	90,05	93,55	Saglabājas vai pieaug	Saglabājas vai pieaug	Pašvaldība (apvienību pārvaldes)	↑

Labā un apmierinošā stāvoklī esošo pašvaldības autoceļu kopgarums, %	*	61	61	61	Saglabājas vai pieaug	Saglabājas vai pieaug	Pašvaldība	↑
Labā un apmierinošā stāvoklī esošo pašvaldības ielu īpatsvars, %	*	68	68	68	Saglabājas vai pieaug	Saglabājas vai pieaug	Pašvaldība	↑
Ielu ar ietvēm un gājēju ceļu kopgarums, km (reģistrēts LVC)	*			108 978 m	Pieaug	Pieaug	Pašvaldība	↑
Velo infrastruktūras kopējais garums novadā, km	26,2 (2019.g.),		40,56		Pieaug	Pieaug	Pašvaldība, VSIA "Latvijas Valsts ceļi"	↑
Velo infrastruktūras kopējais garums novadā tajā skaitā Valmieras valstspilsētā km,	18,5 km				Pieaug	Pieaug	Pašvaldība, VSIA "Latvijas Valsts ceļi"	↑
Elektrouzlādes stacijas novadā, gab.	4 (2022)			8	Pieaug	Pieaug	Pašvaldība	↑
Pārvadāto pasažieru skaits reģionālās nozīmes maršrutos ar autobusiem Valmieras novadā	*		1 505 264		Pieaug	Pieaug	SIA "VTU Valmiera", Autotransporta direkcija	
Pasažieru skaits, kuri saņem braukšanas maksas atlaidi (skolēni, pensijas vecuma iedzīvotāji u.c.)	*		623 542	670 201	Pieaug	Pieaug	VTU Valmiera, pašvaldība	↑
Pārvadāto pasažieru skaits pasažieru vilcienu maršrutā Rīga-Valga gadā	*	805 077	905 593		Pieaug	Pieaug	AS "Pasažieru vilciens" Valsts SIA "Autotransporta direkcija"	↑
Mobilitātes punktu skaits	0 (2022.g.)	0	0	0	Pieaug	Pieaug	Pašvaldība	
Zemo un nulles emisiju transporta līdzekļu īpatsvars pilsētā	83% (2021.g.)		16	16	Saglabājas vai pieaug	Saglabājas vai pieaug	Pašvaldība	↓

sabiedriskā transporta ritošajā sastāvā %								
Pozitīvs iedzīvotāju vērtējums par sabiedriskā transporta pieejamību	53% (2021.g.)	68 % (2023.g.)		72 %	Saglabājas vai pieaug	Saglabājas vai pieaug	Valmieras novada iedzīvotāju aptaujas rezultāti	
Pozitīvs iedzīvotāju vērtējums par gājēju infrastruktūru un publisko ārtelpu	42% (2021.g.)	Nav datu		Nav pieejama aptauja par 2024.gadu, pēdējā pieejamā 2023.gadā.	Saglabājas vai pieaug	Saglabājas vai pieaug	Valmieras novada iedzīvotāju aptaujas rezultāti	
Pozitīvs iedzīvotāju vērtējums par velo infrastruktūras attīstību	25% (2021.g.)	Nav datu		Nav pieejama aptauja par 2024.gadu, pēdējā pieejamā 2023.gadā.	Pieaug	Pieaug	Valmieras novada iedzīvotāju aptaujas rezultāti	
Pozitīvs iedzīvotāju vērtējums par savienojumiem starp apdzīvotām vietām un novada centru	47% (2021.g.)	Nav datu		Nav pieejama aptauja par 2024.gadu, pēdējā pieejamā 2023.gadā.	Saglabājas vai pieaug	Saglabājas vai pieaug	Valmieras novada iedzīvotāju aptaujas rezultāti	
Pozitīvs iedzīvotāju vērtējums par mobilitātes infrastruktūras attīstību (velo, automašīnu noma, ēdienu piegāde uz mājām, informācija u.tml. jauni pakalpojumi)	42% (2021.g.)	Nav datu		Nav datu	Saglabājas vai pieaug	Saglabājas vai pieaug	Valmieras novada iedzīvotāju aptaujas rezultāti	
Pozitīvs iedzīvotāju vērtējums par vides pieejamību cilvēkiem ar kustību traucējumiem, vājredzīgiem vai vājdzirdīgiem	24% (2021.g.)	Nav datu			Pieaug	Pieaug	Valmieras novada iedzīvotāju aptaujas rezultāti	

Pozitīvās iezīmes

- Pieaug sabiedriskā transporta lietotāju skaits un iedzīvotāju apmierinātība ar tā pieejamību.
- Aktīvi attīstās elektroauto uzlādes tīkls.
- Pieaug kopējais gājēju un velo infrastruktūras apjoms.
- Liela daļa novada iedzīvotāju saņem sabiedriskā transporta atlaides, kas veicina mobilitātes pieejamību sociāli jutīgām grupām.

- Rīga–Valga dzelzceļa līnijas intensitātes un kvalitātes pakāpeniska uzlabošana nodrošina labu saikni ar nacionālo un starptautisko tīklu. Pēdējo gadu laikā Valmieras novadā vērojami būtiski uzlabojumi mobilitātes jomā. Iedzīvotāji arvien augstāk novērtē sabiedriskā transporta pieejamību, infrastruktūras kvalitāti un attīstību:

Ceļi ar cieto segumu kļūst pieejamāki arī laukos. Ja 2021. gadā tikai 5,8% ceļu bija ar cieto segumu, tad 2024. gadā tie ir 6,73%. Tas liecina par mērķtiecīgu ieguldījumu lauku teritoriju attīstībā.

Veloceļi kļūst arvien garāki. Velo infrastruktūras kopgarums ir audzis no 26,2 km līdz 40,56 km. Tiek aktīvi būvēti un marķēti jauni gājēju un velo celiņi, radot ērtākas un drošākas iespējas pārvietoties.

Divreiz vairāk iespēju uzlādēt elektroauto. Elektrouzlādes staciju skaits dubultojies – no 4 līdz 8. Tādējādi tiek atbalstīta videi draudzīga pārvietošanās un moderns dzīvesveids.

Sabiedriskais transports – arvien pieejamāks. Iedzīvotāju pozitīvais vērtējums par sabiedriskā transporta pieejamību ir pieaudzis no 53% uz 72%. Tas ir rezultāts maršrutu attīstībai, lielākai pasažieru plūsmai un uzlabotai pieejamībai.

Pieaug ielu ar cieto segumu apjoms arī novada pilsētās. Ja 2022. gadā tās bija 165,26 km, tad 2024. gadā jau 177,98 km. Tiek asfaltētas arvien vairāk grantēto ielu, uzlabojot ikdienas pārvietošanās ērtību. Būtiski pieaug arī asfaltētu ielu garums, sasniedzot 93,55 km

Mobilitātei un infrastruktūrai identificētā problemātika

- Zems pašvaldības ceļu ar cieto segumu īpatsvars, īpaši lauku teritorijās.
- Infrastruktūras nevienmērīga kvalitāte – tikai ~61% autoceļu un ~68% ielu ir labā vai apmierinošā stāvoklī.
- Trūkst izveidotu mobilitātes punktu (nulles stāvoklis), kas kavē intermodālas pārvietošanās iespējas.
- Ierobežota piekļuve infrastruktūrai cilvēkiem ar kustību, redzes vai dzirdes traucējumiem (vērtējums 2021. gadā – tikai 24%).
- Zemais iedzīvotāju novērtējums par velo infrastruktūras attīstību (25% 2021. gadā), lai gan fiziski pieejamo celiņu skaits palielinās.
- Maz attīstīts zemo emisiju transporta īpatsvars – tikai 16% sabiedriskajā transportā.

Cēloņsakarību analīze – Mobilitāte un infrastruktūra

Cēlonis / Ietekmējošais faktors	Novērojums / Rādītājs	Rezultāts vai tendence
Autoceļu ar cieto segumu īpatsvars – 7,24%	Nepietiekams finansējums un vēsturiski neattīstīts cietā seguma ceļu tīkls, īpaši lauku teritorijās	Prioritāri palielināt cieto segumu ceļu īpatsvaru pie pakalpojumu centriem un izglītības iestādēm; turpināt stratēģisku ieguldījumu plānu, tajā skaitā UIN pārdali pašvaldībām, veicināt ar ES finansējuma pieejamību ceļu infrastruktūras sakārtošanai.
Ielu ar cieto segumu īpatsvars – 57,49%	Apdzīvotās vietās joprojām ir neasfaltētas ielas; nav nodrošināta vienlīdzīga mobilitātes kvalitāte visā novadā	Pašvaldības stratēģiskais uzstādījums: visām ielām apdzīvotās vietās jābūt ar cieto segumu. Ielu seguma nomaiņa nodrošināma šo kopā ar inženierkomunikāciju izbūvi vai pārbūvi, veidojot integrētus projektus.
Velo infrastruktūras garuma pieaugums līdz 40,56 km	Pieprasījums pēc alternatīvās mobilitātes un iedzīvotāju aktivitāte	Turpināt izbūvēt savienotus veloceļus starp apdzīvotām vietām un pakalpojumu centriem nodrošināt mikromobilitātes savienojumus ar izglītības iestādēm; ieviest atpūtas vietas un drošības risinājumus

Cēlonis / Ietekmējošais faktors	Novērojums / Rādītājs	Rezultāts vai tendence
Pārvadāto pasažieru skaits sabiedriskajā transportā – 1,5 milj. autobusus, 900 tūkst. vilcienos	Izstrādāts sabiedriskā transporta tīkls, atlaides un pieejama infrastruktūra	Saglabāt maršrutu daudzveidību un pieejamību; noturēt savienojumus ar mazapdzīvotām teritorijām. Veidot mobilitātes savienojumu maršrutus.
Elektroauto uzlādes staciju skaits dubultojies (no 4 uz 8)	Pieaug elektroauto lietošana, valsts politika klimata pārmaiņu mazināšanai	Turpināt uzlādes staciju tīkla paplašināšanu, veicinot PPP modeli un izvietojot punktus pie tūrisma objektiem un iestādēm
Mobilitātes punktu skaits – 0	Trūkst koncepta un infrastruktūras intermodālai pārvietošanai	Izstrādāt mobilitātes punktu attīstības stratēģiju (velo, sabiedriskais transports, stāvvietas) pie dzelzceļa un autoostām
Pozitīvais vērtējums par sabiedriskā transporta pieejamību – 72%	Uzlabots maršrutu tīkls, plašas atlaides sociālajām grupām	Saglabāt un paplašināt pieejamību; izveidot digitālus rīkus reāllaika informācijai un lietotāju iesaistei
Zems vērtējums par velo infrastruktūru – tikai 25% (2021)	Infrastruktūras kvalitāte, savienojamība un drošība vēl nav pietiekama	Veidot savienotus un marķētus veloceliņus; uzlabot drošību krustojumos; iesaistīt sabiedrību velo tīkla uzlabošanā
Zemo emisiju transporta īpatsvars – 16% sabiedriskajā transportā	Novecojis sabiedriskā transporta parks	Veicināt pāreju uz elektroautobusiem un hibrīdiem; piesaistīt valsts un ES līdzekļus transporta atjaunošanai
Vides pieejamības vērtējums cilvēkiem ar īpašām vajadzībām – 24%	Nepietiekama infrastruktūras pielāgošana universālā dizaina principiem	Projektēt jaunus objektus ar pieejamības prasībām; uzlabot esošo pieturvietu, ietvju un sabiedrisko ēku pieejamību
Savienojamība starp apdzīvotām vietām un centru – 47% pozitīvs vērtējums (2021)	Daļēji attīstīts reģionālais transporta tīkls	Veicināt savienotību ar novada centru; izveidot mobilitātes risinājumus lauku teritorijās (dalītie braucieni, pieprasījuma maršruti)

Veicamie pasākumi mobilitātes un infrastruktūras jomā līdz 2028. gadam

1. Ceļu infrastruktūras attīstība un kvalitātes paaugstināšana

- Prioritāri izbūvēt cietā seguma ielas visās apdzīvotajās vietās, ievērojot stratēģisko uzstādījumu – publiski lietojamām ielām jābūt asfaltētām.
- Savlaicīgi plānot inženierkomunikāciju izbūvi, integrējot tās ar ceļu pārbūvi (ūdensvads, kanalizācija, apgaismojums u.c.).
- Noteikt ikgadēju pašvaldības finansējuma apjomu vietējas nozīmes ielu pārbūvei.
- Veikt ikgadēju ceļu stāvokļa apsekošanu un digitālu kartēšanu, sasaistot ar investīciju plānu prioritātēm.

2. Velo un gājēju infrastruktūras paplašināšana un drošība

- Paplašināt veloceļu tīklu, savienojot to ar:
 - sabiedriskā transporta pieturvietām,
 - izglītības iestādēm,
 - tūrisma un dabas objektiem.

- Ievērojot "vienota stila un kvalitātes" principu, izbūvēt ietves un gājēju celiņus pagastu centros un gar noslogotiem ceļiem.
- Uzstādīt marķējumu, drošības zīmes un apgaismojumu gājēju un velo infrastruktūrā.

3. Sabiedriskā transporta un zaļās mobilitātes veicināšana

- Palielināt elektrisko un zemo emisiju transportlīdzekļu īpatsvaru sabiedriskajā transportā.
- Izveidot vismaz 3 mobilitātes punktus (Rūjienā, Strenčos, Valmierā) – ar autostāvvietām, velo novietnēm un uzlādes stacijām.
- Attīstīt konceptu par "Park&Ride" punktiem lauku teritorijās pie lielceļiem vai stacijām.
- Veidot informatīvas kampaņas par multimodālas pārvietošanās priekšrocībām (velo + vilciens; auto + autobuss).

4. Pieejamība un digitālās inovācijas

- Veikt ielu un pieturvietu pielāgošanu cilvēkiem ar kustību, redzes un dzirdes traucējumiem – saskaņā ar universālā dizaina principiem.
- Izveidot mobilu lietotni un vietni ar reāllaika informāciju par sabiedrisko transportu, kustības grafikiem, kavējumiem.
- Uzsākt auto, velo un elektro skrejriteņu koplietošanas pilotprojektus pilsētvidē.

5. Sabiedrības iesaiste un pārraudzība

- Ikgadēji veikt iedzīvotāju aptaujas par:
 - transporta pieejamību,
 - apmierinātību ar ceļu kvalitāti,
 - idejām par infrastruktūras uzlabojumiem.
- Pašvaldības mājaslapā atvērt infrastruktūras uzraudzības atvērumu, kur iedzīvotāji var sekot līdz ceļu remontiem, iepirkumiem, seguma izbūves grafikam.
- Veicināt līdzdalības budžeta pieeju infrastruktūras attīstībā – piemēram, iedzīvotāji balso par ielu vai ietvju prioritāšu sarakstu savā teritorijā.

MĀJOKLIS

11. Mājoklis

Valmieras novadā turpinās aktīvs darbs pie mājokļu fonda kvalitātes un pieejamības uzlabošanas. Novadā ir plašs pašvaldības dzīvojamais fonds – 1452 dzīvokļi 306 adresēs. Pozitīvs virziens ir tā apzināta samazināšana, nododot dzīvokļus ģimenēm un jauniešiem speciālistiem, tādējādi veicinot iedzīvotāju piesaisti un noturēšanu novadā.

Īpaši nozīmīgs solis ir Valmieras novada kapitālsabiedrības uzsāktā 120 īres dzīvokļu nama būvniecība, kura nodošana ekspluatācijā paredzēta 2025. gada augustā. Šis projekts risina kvalitatīvu īres mājokļu trūkumu un demonstrē pašvaldības spēju mobilizēt resursus ilgtermiņa risinājumiem.

Tāpat tiek aktīvi virzīts publiskās un privātās partnerības (PPP) projekts par 150 īres dzīvokļu būvniecību, kas apliecina Valmieras novada pašvaldības stratēģisko skatījumu uz mājokļu tirgus attīstību un investīciju piesaisti. Pozitīvs aspekts ir arī privātā sektora pieaugošā iesaiste dzīvojamā fonda attīstībā, kas iepriekšējos gados reģionos notika fragmentāri. Šāda sadarbība sekmē sabalansētu tirgus attīstību un paplašina piedāvājumu iedzīvotājiem ar dažādu maksātspēju.

Turpinās arī pašvaldības līdzfinansēta mājokļu renovācija, uzlabojot dzīves apstākļus un energoefektivitāti. Vienlaikus aktuāls ir dzīvojamo ēku tehniskais stāvoklis un iedzīvotāju iesaiste apsaimniekošanā, kas tiek risināts ar informatīvām un konsultatīvām kampaņām.

Sasniedz. rādītājs	Bāzes vērtība, laiks	Vērtība					Datu avots	Tendence
		2022. gadā	2023. gadā	2024. gadā	2025. gadā	2028. gadā		
Ekspluatācijā pieņemto jauno dzīvokļu skaits gadā	1) 56 (Vidzemes reģions, 2019. g.), 2) 19 Valmieras novadā (2021. g., dati nepilnīgi, precizējami)				1) 7000 (visā Latvijā); 2) Pieaug	1) 10 000 (visā Latvijā); 2) Pieaug	Pašvaldība (NĪAP)	
Pašvaldības dzīvojamais fonds	1571 dzīvoklis 306 adresēs	233		1452 dzīvoklis	Saglabājas vai pieaug	Saglabājas vai pieaug	Pašvaldība (NĪAP)	↑
Pašvaldības dzīvokļi, kuriem veikta renovācija un kuri nonāk īres tirgū	jauns rādītājs			2024. gadā nav šādi bijuši	-	-	Pašvaldība (NĪAP)	
Sociālo dzīvokļu skaits	*			23	-	-	Pašvaldība (NĪAP, SLP)	

Dzīvojamais fonds (kopējā platība, platība uz 1 pastāvīgo iedzīvotāju), m²	45 (2020.g. dati par Vidzemes reģionu)			CSP nav jaunu datu, pedējie dati no 2021.gada	-	-	CSP	
Dzīvojamā fonda samaksātā apsaimniekošanas maksa vidēji mēnesī, centi/m²	34,5 (2020, Vidzemes reģions)			CSP pēdējie dati 2020. gadā		-	CSP	
Mājokļa izdevumi pret rīcībā esošo ienākumu, %	11,2% (2021, Vidzemes reģions)	13,2% (2021, Vidzemes reģions)	13,2% (2022, Vidzemes reģions)	12,8% (2023, Vidzemes reģions)	Nepieaug	Nepieaug	CSP	
Ekspluatācijā pieņemto dzīvojamo ēku skaits pēc energoefektivitātes pasākumu veikšanas	*				Pieaug	Pieaug	BIS, pašvaldība (NĪAP)	
Pašvaldības līdzfinansējums dzīvojamo māju energoefektivitātes pasākumu veikšanai, piesaistīto zemesgabalu labiekārtošanai un māju atjaunošanai, EUR/gadā	*	72368	30375	58912.50	Pieaug	Pieaug	Pašvaldība (NĪAP)	
Iedzīvotāju līdzdalība māju apsaimniekošanā: 1) Dzīvokļu biedrību skaits; 2) Daudzdzīvokļu māju skaits, kurās ir māju vecākie, iedzīvotāju valde u.tml.	*			Valstiski nav sakārtota šī joma nav sakārtota, neviens nekontrolē un neuzskaita apsaimnieko-tājus ...	Pieaug	Pieaug	Pašvaldība (NĪAP)	

Primārās enerģijas patēriņš un siltumnīcefekta gāzes pašvaldību ēkās	kWh/gadā CO ₂ tonnas gadā	14675133kWh 3874,235 t Valmierā	182435 kWh 36,347 t Valmierā Laboti dati: 14519010 kWh 3833,019 t Valmierā	15016409 kWh 3964,332 t Valmierā	Samazinās	Samazinās	Pašvaldība (NĪAP)	
Degradēto ēku (graustu) skaits	jauns rādītājs				Samazinās	Samazinās	Pašvaldība (NĪAP, apvienību pārvaldes)	
Pozitīvs iedzīvotāju viedoklis par mājokļa pieejamību	Jauns rādītājs	Nav datu	Nav datu	52% norāda to kā prioritāti 68% atzinīgi novērtē pašvaldības iniciatīvu risināšanā	Saglabājas vai pieaug	Saglabājas vai pieaug	Valmieras novada iedzīvotāju aptaujas rezultāti	
Pozitīvs iedzīvotāju vērtējums par māju apsaimniekošanas kvalitāti	37% (2021)	Nav datu			Pieaug	Pieaug	Valmieras novada iedzīvotāju aptaujas rezultāti	
Pozitīvs iedzīvotāju vērtējums par centralizēto komunālo pakalpojumu pieejamību	54% (2021)	Nav datu			Saglabājas vai pieaug	Saglabājas vai pieaug	Valmieras novada iedzīvotāju aptaujas rezultāti	

Kopumā joprojām novadā Zems jauno dzīvokļu skaits – 2024. gadā dati nav uzskaitīti, bet iepriekšējos gados tie bijuši (19 dzīvokļi – 2021).

- Ierobežota mājokļu pieejamība cilvēkiem ar zemākiem ienākumiem – sociālo dzīvokļu skaits 2023. gadā bija tikai 23.
- Energoefektivitātes atbalsta mehānismi vēl nav sistemātiski – tikai daļēji renovēti dzīvokļi nonāk īres tirgū.
- Mājokļa izmaksu īpatsvars attiecībā pret ienākumiem ir pieaudzis (no 11,2% uz 13,2%), liecinot par pieaugošu slogu mājsaimniecībām.
- Iedzīvotāju iesaiste apsaimniekošanā nav pilnībā regulēta un netiek konsekventi uzskaitīta.

Kā pozitīvas iezīmes definējams:

- Palielinājies pašvaldības līdzfinansējums dzīvojamo māju atjaunošanai: 2022 – 72 368 €, 2024 – 58 912 €.

- Samazināts primārās enerģijas patēriņš un CO₂ emisijas pašvaldības ēkās (no 14,6 milj. kWh uz 14,5 milj. kWh).
- Pozitīvs sabiedrības vērtējums: 68% iedzīvotāju atzinīgi novērtē pašvaldības aktivitātes mājokļu pieejamības uzlabošanā.
- Attīstīta degradēto ēku identifikācijas sistēma – mērķtiecīgi uzsākta to samazināšana.
- Aug iedzīvotāju izpratne par energoefektivitāti un atbildību apsaimniekošanā (vērtējumi pieaug).

Cēloņsakarību analīze – Mājoklis Valmieras novadā

Cēlonis / Ietekmējošais faktors	Novērojums / Rādītājs	Rezultāts vai tendence
Pastāvīgs pieprasījums pēc īres dzīvokļiem Valmieras pilsētā (150 vēsturiski izbūvētie īres dzīvokļi pilnībā aizpildīti)	Stabils pieprasījums no jauniem speciālistiem, ģimenēm, studentiem; industriālās izaugsmes sekas	Turpināt un paplašināt īres dzīvokļu būvniecību – vismaz 150 dzīvokļu PPP projektos sadarbībā ar investoriem
120 jaunu pašvaldības īres dzīvokļu būvniecība Valmierā (ekspluatācija 2025)	Pašvaldības spēja mobilizēt resursus un atbildēt uz darba tirgus vajadzībām	Veidot atkārtotus līdzīgus projektus citos novada centros (Mazsalaca, Rūjiena, Kocēni) ar valsts un ES atbalstu
Zems jauno dzīvokļu skaits privātajā sektorā (19 dzīvokļi 2021.g.)	Zema privātā sektora iesaiste; nenoteiktība būvniecības izmaksās	Pašvaldībai izstrādāt atbilstošu atļautā plānotā izmantošanas zonējumu un pievilcīgus nosacījumus investoriem – Zemes pieejamība, infrastruktūra
Ierobežots privātmāju un dvīņu māju attīstītāju skaits novadā	Augstas izmaksas un tirgus neskaidrība lauku teritorijās	Veicināt zemesgabalu apzināšanu, labiekārtošanu un apbūves nosacījumu vienkāršošanu. Nodrošināt inženiertīklus.
Pieaug iedzīvotāju vērtējums par mājokļu politiku (68% atzinīgi)	Aktīvas pašvaldības investīcijas un skaidra komunikācija ar sabiedrību	Turpināt īstenot mērķtiecīgus mājokļu programmas projektus ar skaidru publisko ieguvumu
Trūkst vidējā segmenta īres dzīvokļu ar kvalitatīvu apsaimniekošanu	Lēna PPP projektu attīstība un privātā tirgus vilcināšanās	Attīstīt modeļus koplietošanas pārvaldībai (apsaimniekošana + atbalsta programmas īrniekiem)
Privātā sektora atturība investēt daudzdzīvokļu īres mājokļos	Nenoteiktība attiecībā uz atdevi un sadarbības mehānismiem ar pašvaldību	Izstrādāt pašvaldības PPP stratēģiju mājokļu sektorā, iekļaujot skaidru investīciju atmaksāšanās modeli
Rūpniecisko zonu attīstība un jaunas darbavietas palielina dzīvojamo platību pieprasījumu	Plānotais Valmieras industriālā parka attīstības temps un militārās rūpniecības izvietošana	Saistīt mājokļu attīstību ar darba tirgus prognozēm un iekļaut to kā kritisku nosacījumu investīciju projektos

Nepieciešamie pasākumi līdz 2028. gadam

Industriālo teritoriju attīstība Valmierā tuvākajos gados radīs pieprasījumu pēc kvalitatīva, pieejama mājokļa, īpaši jauniem darbiniekiem un to ģimenēm.

Mājokļu politika ir kritiski saistīta ar uzņēmējdarbības attīstību, darba vietu pieejamību un izglītības pakalpojumiem.

Nepieciešams paplašināt:

- pašvaldības kapacitāti īres namu attīstībā;
- privātā sektora līdzdalību (īpaši privātmāju segmentā);
- investīciju piesaistes mehānismus (nodokļu atvieglojumi, garantiju fondi u.c.).

Jaunu dzīvokļu būvniecības veicināšana:

- Stimulēt privātā sektora investorus mājokļu būvniecības projektu īstenošanai.
- Iesaistīties publiskās un privātās partnerības projektu īstenošanā.
- Piesaistīt valsts un ES līdzekļus jauno īres mājokļu būvniecībai.

Pašvaldības dzīvojamā fonda modernizācija:

- Palielināt renovēto un tirgum nodoto dzīvokļu īpatsvaru.
- Turpināt pašvaldības līdzfinansējuma programmu un paplašināt tās pieejamību.

Pieejamo mājokļu palielināšana:

- Tukšos pašvaldības dzīvokļus (īpaši Sedā, Zilākalnā) nodot atsavināšanai un īres pieprasījumam.
- Iesaistīt privāto sektoru mājokļu nodrošināšanā.

Iedzīvotāju iesaiste un apsaimniekošanas caurspīdīgums:

- Sakārtot dzīvokļu īpašnieku biedrību un māju apsaimniekotāju reģistrācijas sistēmu.
- Nodrošināt apmācību un konsultācijas iedzīvotājiem par apsaimniekošanas jautājumiem.

Energoefektivitāte un ilgtspējīga pilsētvide:

- Atbalstīt dzīvokļu īpašniekus energoaudita veikšanā.
- Turpināt mērīt un samazināt enerģijas patēriņu pašvaldības ēkās.

ŪDENSSAIMNIECĪBA

12. Ūdenssaimniecība

Valmieras novadā ūdenssaimniecības pakalpojumu pieejamība un kvalitāte kopumā ir laba, īpaši Valmieras aglomerācijā, kur centralizēto ūdensapgādi un kanalizāciju izmanto vairāk nekā 96% iedzīvotāju. Mazākās apdzīvotās vietās – kā Rūjiena, Mazsalaca, Strenči un Seda – situācija ir daudzveidīgāka, un joprojām pastāv piekļuves atšķirības.

Notekūdeņu attīrīšanas infrastruktūra pastāvīgi tiek modernizēta, taču dūņu apsaimniekošanas datu iegūšana un monitorings vēl nav pietiekami strukturēts, kas apgrūtina efektīvu plānošanu. Pašvaldība aktīvi sadarbojas ar SIA "Valmieras ūdens" un reģionālajiem operatoriem, lai nodrošinātu ilgtspējīgus un videi draudzīgus risinājumus. Uzsākta Dūņu pārstrādes reģionālā centra veidošana un ārējā finansējuma piesaiste.

Sasniedzamais rādītājs	Bāzes vērtība, laiks						Datu avots	Tendence
		2022. gadā	2023. gadā	2024. gadā	2025. gadā	2028. gadā		
Lietderīgi izmantoto NAI dūņu apjoms	74.5 (48,5 % no kopējā apjoma, 2019)				Saglabājas vai pieaug	Saglabājas vai pieaug	LVGMC, VPP2027	
Centralizētās ūdensapgādes sistēmu izmantošana apdzīvotajās vietās: 1) Valmieras aglomerācija 2) Rūjiena 3) Mazsalaca; 4) Strenči; 5) Seda	(2022. gada sākums) 1) 96%; 2) 3) 56%; 4) 71%; 5) 42%		1) 96,8% x x x x	1) 96,8% x x 79% 99%	Saglabājas vai pieaug	Saglabājas vai pieaug	Pašvaldība (SPS), UAIP2027	↑
Centralizētās kanalizācijas sistēmu izmantošana apdzīvotajās vietās: 1) Valmieras aglomerācija 2) Rūjiena (CE 10 000 – 2 000); 3) Mazsalaca; 4) Strenči; 5) Seda	(2022. gada sākums) 1) 96%; 2) 55%; 3) 60%; 4) 46%; 5) 70%		97,5% x x x x	97,5% x x 82% 99%	Saglabājas vai pieaug	Saglabājas vai pieaug	Pašvaldība (SPS), NAIP2027	↑

Analizējot Valmieras novada ūdenssaimniecības attīstības rādītājus, redzams, ka vislabākie rezultāti sasniegti Valmieras pilsētā – 2024. gadā centralizētās ūdensapgādes pārklājums sasniedz 96,8%, bet kanalizācijas sistēmas – pat 97,5%. Šie rādītāji atbilst labajai praksei valstī un demonstrē augstu pakalpojumu pieejamību un uzticamību lielākajā novada centrā.

Īpaši jāizceļ ievērojams progress divās mazākās aglomerācijās – Sedā un Strenčos. Sedā kanalizācijas pārklājums ir pieaudzis no 70% (vēsturiskais rādītājs) līdz 99%, savukārt Strenčos no 46% līdz 82%. Arī ūdensapgādes pieejamība Sedā uzlabojusies no 42% līdz 99%, kas ir ļoti būtisks infrastruktūras attīstības rezultāts. Strenčos ūdensapgādes pieejamība ir pieaugusi no 71% līdz 79%, atzīmējot pozitīvu, lai arī mērenāku pieaugumu. Pieaugums pamatojams ar SIA “Valmieras ūdens” pārņemto pakalpojuma nodrošināšanu.

Kopumā dati rāda būtiskus uzlabojumus infrastruktūras pārklājumā un pakalpojumu pieejamībā vairākās apdzīvotās vietās. Tomēr paralēli nepieciešams stiprināt pasākumu kompleksu, Eiropas Savienības finansējuma piesaisti, īpaši attiecībā uz dūņu apsaimniekošanu, un nodrošināt to salāgošanu ar nacionālajiem un ES vides politikas mērķiem. Šie dati ir būtiski gan efektīvai plānošanai, gan sabiedrības informēšanai.

Cēloņsakarību analīze – Ūdenssaimniecība

Novērotais rezultāts / indikators	Faktors ar ietekmi	Vajadzīgā rīcība
Valmieras aglomerācijā centralizētās ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmu pārklājums ir ļoti augsts (96,8% / 97,5%), pamatnosacījums jaunu mājoķļu, īres namu un uzņēmējdarbības attīstībai	Vēsturiski augsta infrastruktūras attīstības pakāpe, tomēr daļa teritoriju vēl nav tehniski pieslēgtas tīklam	Precīzi kartēt nepieslēgtās teritorijas Valmierā; izstrādāt investīciju plānu pilnīgai pārklājuma nodrošināšanai līdz 2028. gadam, prioritāri ap jauno apbūvi un īres namu projektiem īpaši ārpus valstspilsētas Valmieras.
Sedā un Strenčos novērojams ievērojams uzlabojums – kanalizācijas pārklājums no 70% uz 99%, ūdensapgāde no 42% uz 99% – uzlabojas dzīves kvalitāte, palielinās investīciju potenciāls	ES fondu piesaiste un pārvaldības deleģēšana profesionālam operatoram (SIA "Valmieras ūdens")	Turpināt operatoru centralizāciju un veidot pilotprojektus ar sadarbības modeļiem mazajās apdzīvotajās vietās (Rūjiena, Mazsalaca)
Mazsalacā un Rūjienā vēl aizvien ūdenssaimniecības pārklājums ir nepietiekams, tas ierobežo mājoķļu un uzņēmējdarbības paplašināšanos, t.sk. tūrisma un sociālās infrastruktūras attīstību	Nevienmērīga vēsturiskais attīstības līmenis, ierobežota investīciju kapacitāte un zems pieslēgumu īpatsvars	Prioritāri izstrādāt investīciju projektus šajās apdzīvotajās vietās, piesaistot ES fondu līdzfinansējumu 2027.–2029. periodam
Lietderīgi izmantoto NAI dūņu apjoms joprojām ir zem 50%, trūkst strukturētas datu uzskaites un pārstrādes koordinācijas	Nepilnīga normatīvā vide un uzraudzības mehānisms; vāja reģionālā sadarbība	Izveidot Dūņu pārstrādes reģionālo centru kā Valmieras reģiona pilotprojektu un integrēt to klimatneitralitātes mērķos
Ūdenssaimniecības jaudu potenciālais slogs pieaug saistībā ar 120 + 150 jaunu īres dzīvokļu projektu realizāciju un industriālās	Pieaugošs iedzīvotāju un industriālo uzņēmumu ietekme uz komunālo infrastruktūru	Jau projektēšanas stadijā visiem lielajiem investīciju projektiem jāveic ūdenssaimniecības slodzes audits un paredzama papildjaudu rezerve

Novērotais rezultāts / indikators	Faktors ar ietekmi	Vajadzīgā rīcība
teritorijas attīstību (t.sk. militārās tehnikas ražotne)		
Joprojām zema pieslēgšanās intensitāte izbūvētajai infrastruktūrai mazajās apdzīvotajās vietās, līdz ar to investīcijas ne vienmēr atmaksājas	Zema informētība, ierobežota maksātspēja, pieslēgumu izmaksu slogs	Nodrošināt līdzmaksājumu mehānismus mājsaimniecībām (zemāku ienākumu grupām), izveidot vienotu informatīvo platformu, kur iedzīvotāji var pārbaudīt savas iespējas pieslēgties
Zema sabiedrības līdzdalība ilgtspējīgu risinājumu izvēlē, t.sk. ūdens taupīšana, decentralizēto sistēmu uzturēšana, kopienu risinājumu plānošana	Nepietiekama komunikācija un līdzdalības mehānismi	Uzsākt kampaņu "Ūdens un vide – katrā mājsaimniecībā" sadarbībā ar skolām, kopienām un uzņēmumiem, mērķēti izglītojot par efektīvu ūdenssaimniecību
Augsts iedzīvotāju uzticības līmenis pakalpojumu kvalitātei Valmierā, veicina jaunu ģimeņu pārcelšanos, uzņēmumu izvēli investēt un mājokļu attīstītāju interesi	Ilgstoši stabili rezultāti, kvalitatīvi sniegts pakalpojums	Komunicēt šo aspektu kā Valmieras konkurētspējas priekšrocību: izmantot uzņēmējdarbības un ģimeņu piesaistes kampaņās kā drošas vides un kvalitatīvas infrastruktūras garantiju

Veicamie pasākumi ūdenssaimniecības attīstībai līdz 2028. gadam

Pilnveidot infrastruktūras pārklājumu un kvalitāti

- Pabeigt 100% centralizētās ūdensapgādes un kanalizācijas pārklājumu Valmieras aglomerācijā.
- Izstrādāt mērķtiecīgu investīciju plānu BKT, Sedas, Rūjienas, Mazsalacas un Strenču aglomerācijām, paredzot līdzfinansējuma mehānismus pieslēgumu veicināšanai.
- Nodrošināt ūdenssaimniecības pieslēgumu pieejamību jaunajām dzīvojamajām t.sk. īres mājām un industriālajām zonām
- Veikt regulāru tehniskās infrastruktūras auditu, īpaši tajās teritorijās, kur vērojama mājokļu vai uzņēmējdarbības attīstība.

Nodrošināt efektīvu un ilgtspējīgu dūņu apsaimniekošanu

- Izveidot reģionālo dūņu pārstrādes centru sadarbībā ar citām Vidzemes pašvaldībām.
- Ieviest monitoringa sistēmu dūņu daudzuma un lietderīgas izmantošanas datu regulārai ievākšanai un analīzei.
- Piesaistīt ES Kohēzijas fonda līdzekļus dūņu infrastruktūras modernizācijai (2027.–2029. plānošanas periodā).

Veicināt privāto investīciju piesaisti un PPP modeļu ieviešanu

- Iekļaut ūdenssaimniecības pieejamības kritērijus PPP mājokļu projektu atlases un attīstības dokumentācijā.
- Nodrošināt agrīnu komunikāciju ar potenciālajiem attīstītājiem (privātmāju, īres māju un ražošanas objektu būvniekiem) par infrastruktūras kapacitāti un pieslēgumu iespējām.
- Izveidot specifisku "ūdenssaimniecības pieejamības karti" kā instrumentu investoru piesaistei.

Uzlabot pieejamību sociāli mazāk aizsargātām iedzīvotāju grupām

- Izveidot kompensācijas mehānismu mazāk turīgām mājsaimniecībām pieslēguma izmaksu segšanai.
- Izstrādāt informatīvus bukletus un platformu par pieslēgšanās procedūru un iespējām visā novadā.

Veicināt sabiedrības līdzdalību un atbildīgu resursu izmantošanu

- Organizēt kampaņu “Ūdens un vide – katrā mājsaimniecībā”, iesaistot skolas, NVO un kopienas līderus.
- Atbalstīt vietējos inovatīvos risinājumus ūdens uzkrāšanā, attīrīšanā, un lietusūdeņu apsaimniekošanā, īpaši lauku reģionos.

Sasaistīt ūdenssaimniecību ar klimata un energoefektivitātes mērķiem

- Iekļaut ūdensapgādes un kanalizācijas infrastruktūras efektivitātes uzlabošanu novada Klimata adaptācijas rīcības plānā.
- Atbalstīt energoefektīvu sūkņu staciju, attīrīšanas iekārtu un citu sistēmu ieviešanu sadarbībā ar SIA “Valmieras ūdens”.

SILTUMSAIMNIECĪBA

13. Siltumsaimniecība

Valmieras novada siltumapgādes sistēma veidojas no vairākiem siltumražotājiem, no kuriem lielākie atrodas Valmierā, Kocēnos, Rūjienā, Sedā un Strenčos. Pārsvārā tiek izmantoti atjaunojamie energoresursi (AER), kas atbilst valstī noteiktajam virzienam virzībā uz klimatneitralitāti. Tomēr centralizētās siltumapgādes infrastruktūra dažviet ir novecojusi, un energoefektivitātes uzlabošanas iespējas vēl nav pilnībā izmantotas.

Lai gan novadā tiek izmantotas modernas šķeldas katlumājas, siltuma zudumu līmenis tīklos ārpus Valmieras valstspilsētas saglabājas nemainīgi augsts un neatjaunoti siltumtīkli veicina siltuma zudumus. Pašvaldības līmenī vēl nav fiksēta stabila rīcības sistēma energoefektivitātes uzlabošanai daudzdzīvokļu ēkās ar AER tehnoloģiju palīdzību.

Sasniedzamais rādītājs	Bāzes vērtība, laiks	Vērtība					Datu avots	Tendence
		2022. gadā	2023. gadā	2024. gadā	2025. gadā	2028. gadā		
Relatīvais siltuma zudums siltumtīklā, %	9,05%-21,24% (2019, vispārīgi dati)		Valmiera 0	Valmiera 0	Saglabājas vai samazinās	Saglabājas vai samazinās	Vidzemes plānošanas reģions	
Pašvaldības daudzdzīvokļu namu un dzīvokļu energoefektivitātes pasākumu skaits, kuros iegādātas un uzstādītas AER izmantojošu siltumenerģiju un elektroenerģiju ražojošās iekārtas	jauns rādītājs			1	Pieaug	Pieaug	Pašvaldība (SPS)	

Siltumapgādes sistēmās pārsvārā jau tiek izmantoti atjaunojamie energoresursi – šķelda, kas būtiski samazina siltumapgādes izmaksas un ietekmi uz vidi. Pašvaldība nosaka mērķi pakāpeniski palielināt AER tehnoloģiju pielietojumu daudzdzīvokļu ēku apsaimniekošanā. 2025. gadā plānots pieaugums pašvaldības ēku aprīkošanā ar AER tehnoloģijām, kas liecina par potenciālu virzienu uzlabojumiem.

Cēloņsakarību analīze – Siltumsaimniecība Valmieras novadā

Novērotais rezultāts / indikators	Faktors ar ietekmi	Vajadzīgā rīcība
Relatīvi augsts siltuma zudumu līmenis siltumtīklos ārpus Valmieras pilsētas (virs 9–21%)	Novecojusi siltumtīklu infrastruktūra mazajās aglomerācijās	Prioritizēt siltumtīklu modernizāciju vietās ar visaugstāko zudumu rādītājiem; piesaistīt ES un valsts finansējumu siltumtīklu nomaiņai
Siltuma zudumu uzskaitē nav visaptveroša visā novadā	Trūkst vienotas monitoringa sistēmas un datu apkopošanas prakses	Līdz 2025. gadam atjaunot un paplašināt siltuma zudumu uzskaiti visās apdzīvotajās vietās; izveidot pašvaldības monitoringa platformu ar ikgadēju pārskatu
Zemāka iedzīvotāju motivācija daudzdzīvokļu ēkās uzstādīt AER iekārtas	Nav izveidots pašvaldības atbalsta mehānisms AER tehnoloģiju ieviešanai mājstaimniecībās	Izstrādāt un īstenot finansiālu atbalsta programmu dzīvokļu īpašniekiem energoefektivitātes uzlabošanai; sagatavot informatīvas kampaņas un konsultāciju sistēmu
AER izmantošana daudzdzīvokļu ēkās vēl ir sākumstadijā (2024. gadā – tikai viens pašvaldības projekts)	Ierobežots investīciju apjoms privātajā sektorā un mājstaimniecību piesardzība	Veicināt publiskās un privātās partnerības mehānismus AER risinājumu ieviešanā; sekmēt iedzīvotāju iesaisti pilotprojektos
Augsts AER izmantošanas potenciāls – pašvaldībā darbojas modernas šķeldas katlumājas	Pieejama atjaunojamo resursu bāze, īpaši šķelda, kas jau dominē siltumapgādē	Nodrošināt koordinētu AER tehnoloģiju ieviešanu arī ēku līmenī; izstrādāt stratēģiju AER pārejai daudzdzīvokļu sektorā
Valmieras valstspilsēta ir līdere daudzdzīvokļu ēku energoefektivitātes paaugstināšanā	Aktīva pašvaldības iesaiste, siltumražotāju spēja nodrošināt zemas izmaksas, plaša pieredze AER izmantošanā	Pārņemt Valmieras pilsētas pieredzi un metodiku, nodrošinot līdzīgu pieeju arī Sedā, Rūjienā, Mazsalacā un citviet; integrēt šo praksi novada mēroga programmās

Nepieciešamie pasākumi līdz 2028. gadam

Siltumtrašu modernizācija:

- Mērķtiecīgi plānot un īstenot siltumtīklu posmu nomaiņu, prioritāri vietās ar augstāko zudumu rādītāju, piemēram Seda, Strenči.
- Piesaistīt ES fondu un valsts atbalsta līdzekļus energo infrastruktūras modernizācijai.

Energoefektivitātes veicināšana ēku sektorā:

- Veidot pašvaldības atbalsta mehānismu daudzdzīvokļu ēku īpašniekiem AER iekārtu uzstādīšanai.
- Sagatavot konsultatīvu platformu iedzīvotājiem un ēku apsaimniekotājiem par iespējām izmantot siltumenerģijas ražošanas risinājumus.

Datu pārvaldība un analīze:

- Atjaunot siltuma zudumu rādītāju uzskaiti līdz 2025. gadam visās aglomerācijās.
- Izveidot vienotu siltumsaimniecības monitoringa sistēmu ar ikgadēju datu publicēšanu.

MELIORĀCIJA, LIETUS ŪDEŅI, PIELĀGOŠANĀS KLIMATA IZMAIŅĀM

14. Meliorācija, lietus ūdeņi, pielāgošanās klimata izmaiņām

Valmieras novads pēdējos gados arvien aktīvāk pievēršas lietus ūdens apsaimniekošanas un meliorācijas sistēmu atjaunošanai un pielāgošanai mūsdienu klimatiskajiem apstākļiem. Ņemot vērā pieaugošos plūdu riskus, ko izraisa biežākas un intensīvākas lietavas, kā arī sniega kušanas radīto slodzi infrastruktūrai, meliorācijas infrastruktūras pārvaldība kļūst par kritiski svarīgu pašvaldības uzdevumu.

Lai gan meliorācija tradicionāli tika saistīta ar lauksaimniecības zemju ūdens režīma regulēšanu, mūsdienās tā ietver arī apdzīvoto vietu lietusūdens novadīšanas risinājumus, tostarp ūdens noteces kontroles sistēmas pilsētvidē un inovatīvus zaļās infrastruktūras risinājumus.

Sasniedzamais rādītājs	Bāzes vērtība, laiks	Vērtība					Datu avots	Tendence
		2022. gadā	2023. gadā	2024. gadā	2025. gadā	2028. gadā		
Atjaunoto un pielāgoto lietusūdens savākšanas un meliorācijas sistēmu projekti t.sk. apdzīvotās vietās, lai novērstu klimata pārmaiņu radīto plūdu risku	jauns rādītājs			3	Saglabājas vai pieaug	Saglabājas vai pieaug	Pašvaldība	↑
Pašvaldības projektu skaits, kas veicina energoefektivitāti, klimatneitralitāti un ir vērsti uz klimata pārmaiņām, t.sk. sabiedrības informēšana	jauns rādītājs	6	8	11	Saglabājas vai pieaug	Saglabājas vai pieaug	Pašvaldība (SPS)	↑

Saskaņā ar pašvaldības monitoringa datiem, meliorācijas un lietus ūdens apsaimniekošanas joma tiek vērtēta pēc diviem rādītājiem:

Atjaunoto un pielāgoto lietus ūdens savākšanas un meliorācijas sistēmu projektu skaits: līdz 2024. gadam reģistrēti 3 projekti. Plānots, ka līdz 2028. gadam rādītājs saglabāsies vai pieaugs, atkarībā no fondu pieejamības un vietējo teritoriju vajadzībām.

Pašvaldības projektu skaits, kas veicina energoefektivitāti, klimatneitralitāti un ir vērsti uz klimata pārmaiņu mazināšanu (t.sk. informēšana):

No 2023. līdz 2025. gadam uzsākti trīs pašvaldības līmeņa projekti, kas saistīti ar lietus ūdens savākšanas un meliorācijas sistēmu atjaunošanu apdzīvotās vietās, lai mazinātu plūdu riskus – Burtnieku apvienībā.

Kopumā Pašvaldībā no 2022. līdz 2024. gadam īstenoti 8 projekti, kas vērsti uz klimata pārmaiņu pielāgošanu un sabiedrības izglītošanu par šo jautājumu. Ir izstrādāts **Valmieras novada ilgtspējīgas enerģētikas un klimata rīcības plāns** līdz 2030. gadam Valmieras valtspilsētā.

- 2022. gadā – 6 projekti;
- 2024. gadā – 8 projekti;
- 2025. gadā īstenošanā – 11 projekti.

Šie rādītāji apliecina pakāpenisku kapacitātes pieaugumu klimata pārmaiņu jomā, tostarp attīstot zināšanas un plānošanas prasmes gan iedzīvotāju, gan pašvaldības darbinieku vidū. Lai nodrošinātu ilgtermiņa rezultātus, nepieciešama konsekventa rādītāju ieviešana un uzraudzība. Iespējamie pasākumi līdz 2028. gadam:

Zaļās infrastruktūras tematiskā plāna izstrādāšana, plūdu risku kartēšana un prevencijas pasākumu integrācija teritorijas plānojumā:

- Izveidot digitālu pārskatu par potenciāliem plūdu riskiem visā novadā.
- Integrēt kartētos riskus visos infrastruktūras attīstības projektos.

Kompleksa lietusūdens novadīšanas sistēmu attīstība:

- Fokussēties uz ilgtermiņa ilgtspējīgiem risinājumiem (zaļās infrastruktūras elementi, caurteku modernizācija, atvērto notekgrāvju integrācija).
- Projektēšanas procesos arvien vairāki integrēt nosacījumus klimata pārmaiņu realitātei.
- Rīkot informatīvas kampaņas un seminārus, skaidrojot iedzīvotājiem meliorācijas nozīmi un privāto īpašumu pienākumus.
- Iesaistīt sabiedrību lietusūdens novadīšanas un aizsarglīdzekļu plānošanā (piemēram, lietus dārzi).
- Veidot lietusūdens novadīšanas tematisko plānu, kurā tiek centralizēti apkopoti gan pašvaldības, gan privāto projektu dati.

Cēloņsakarību analīze – Meliorācija, lietus ūdeņi un pielāgošanās klimata pārmaiņām Valmieras novadā

Novērotais rezultāts / indikators	Faktors ar ietekmi	Vajadzīgā rīcība
Pieaug plūdu risks un lietus ūdeņu radītā infrastruktūras slodze	Klimata pārmaiņu izraisītās intensīvās lietavas un sniega kušanas ūdeņu daudzums	Kartēt plūdu riska teritorijas un integrēt tās teritorijas plānošanā un infrastruktūras projektos; veidot Zaļās infrastruktūras tematisko plānu
No 2022.–2024. gadam īstenoti tikai 3 projekti lietusūdens savākšanas un meliorācijas sistēmu atjaunošanai	Ierobežota publiskā finansējuma pieejamība un nepietiekama sabiedrības izpratne par meliorācijas aktualitāti apdzīvotās vietās	Piesaistīt ES fondu līdzekļus un nacionālo finansējumu inženiertehniskās infrastruktūras pielāgošanai; skaidrot sabiedrībai nepieciešamību pēc lietusūdens sistēmu uzturēšanas arī privātos īpašumos
Pašvaldība īsteno 11 klimata pārmaiņu pielāgošanas projektus līdz 2025. gadam	Pieaugusi institucionālā kapacitāte, zināšanu bāze un sadarbība ar nozares ekspertiem	Turpināt projektu īstenošanu, nodrošinot to sasaisti ar ilgtspējīgas enerģētikas un klimata rīcības plānu; nodrošināt regulāru rezultātu monitoringu
Trūkst vienotas lietusūdens apsaimniekošanas stratēģijas	Atšķirīga pieeja un kapacitāte dažādās novada daļās; trūkst koordinētas plānošanas	Izstrādāt tematisko plānu lietusūdens apsaimniekošanai visā novadā, t.sk. atvērto notekgrāvju integrāciju, zaļo teritoriju izmantošanu un dabiskās noteces nodrošināšanu
Sabiedrībā trūkst izpratnes par klimata riskiem un to ietekmi uz ikdienas infrastruktūru	Nepietiekama komunikācija par klimata pārmaiņām, meliorācijas sistēmu lomu un iedzīvotāju līdzatbildību	Organizēt sabiedrības informēšanas kampaņas, seminārus un apmācības par klimata pielāgošanos, lietus dārziem, grāvju uzturēšanu un sadarbību ar pašvaldību

Nepieciešamie pasākumi līdz 2028. gadam

Plūdu riska mazināšana un stratēģiskā plānošana

Veidot Zaļās infrastruktūras tematisko plānu, paredzot lietusūdens savākšanas, novadīšanas un infiltrācijas sistēmu attīstību visā novadā.

Izstrādāt novada plūdu riska digitālo karti, identificējot augstākās riska zonas, apdzīvotās vietas un lauksaimniecības teritorijas.

Integrēt plūdu riska novērtējumu teritorijas plānojumos, būvniecības nosacījumos un infrastruktūras attīstības projektos.

Infrastruktūras uzlabošana un lietusūdens apsaimniekošana

Realizēt mērķtiecīgus projektus atjaunojamo lietusūdens un meliorācijas sistēmu izbūvei un rekonstrukcijai, prioritāri: Burtnieku, Kocēnu, Mazsalacas, Rūjienas apvienībās.

Projektos izmantot ilgtspējīgus risinājumus, t.sk.:

- atvērtie grāvji,
- lietusūdens infiltrācijas baseini,
- caurteku nomaiņa,
- lietus dārzi un citi risinājumi.

Paplašināt ūdensnotekas un novadgrāvju uzturēšanas programmas, veicot regulāru apsekošanu un remontdarbus.

Sabiedrības iesaiste un līdzatbildības veidošana

Organizēt informatīvas kampaņas un apmācības iedzīvotājiem par lietusūdens apsaimniekošanu, privātīpašuma pienākumiem un klimata riskiem.

Veicināt sabiedrības iesaisti kopējo risinājumu izstrādē, piemēram, pilotprojektos – lietus dārzi, zaļās zonas mikrorajonos, interaktīvās kartes ar iedzīvotāju novērojumiem.

Sagatavot praktiskus vadlīniju materiālus iedzīvotājiem un uzņēmējiem (par notekūdeņu tvertnēm, infiltrācijas laukumiem u.c.).

Datu pārvaldība un uzraudzība

Izveidot vienotu reģistru par novada lietusūdens infrastruktūru, t.sk. tehniskais stāvoklis, ekspluatācijas pienākumi un atbildīgās institūcijas.

Ikgadēji apkopt datus par projektos īstenotajiem risinājumiem, to efektivitāti un ietekmi uz plūdu risku mazināšanu.

Sekot līdzi nacionālajiem un ES politikas virzieniem un pielāgot vietējās stratēģijas atbilstoši jaunākajiem klimata prognožu scenārijiem.

VIDE, DABAS AIZSARDZĪBA, PUBLISKĀ ĀRTELPA

15. Vide, dabas aizsardzība, publiskā ārtelpa

Valmieras novads aktīvi turpina darbu pie kvalitatīvas vides un sabiedrībai pieejamas publiskās ārtelpas attīstības. Teritorijā ir augsts zaļo zonu īpatsvars, tiek veidotas jaunas atpūtas vietas pie ūdens, veicināta sabiedrības izglītošana par vides jautājumiem un nodrošināti atkritumu šķirošanas punkti. Pieaug arī sabiedrības apmierinātība ar sadzīves atkritumu izvešanas un šķirošanas iespējām, kas liecina par uzlabotu pakalpojumu kvalitāti un iedzīvotāju izpratni.

Lai gan daudzi rādītāji ieviesti salīdzinoši nesen un dati vēl netiek sistemātiski atjaunoti, ir redzama virzība uz strukturētu monitoringa pieeju, tostarp attiecībā uz CO₂ emisiju samazinājumu, atkritumu šķirošanu, ūdensobjektu kvalitāti un gaisa piesārņojuma monitoringu.

Sasniedzamais rādītājs	Bāzes vērtība, laiks	Vērtība 2022. gadā	Vērtība 2023. gadā	Vērtība 2024. gadā	Vērtība 2025. gadā	Vērtība 2028. gadā	Datu avots	Tendence
		2022. gadā	2023. gadā	2024. gadā	2025. gadā	2028. gadā		
Zaļo teritoriju īpatsvars novadā, %	jauns rādītājs	Nav datu		nemainīgs	Saglabājas vai pieaug (teritorijas plānojums)	Saglabājas vai pieaug	Pašvaldība (AP)	
Gada laikā pašvaldības iestādīto koku skaits (dārzos, parkos, skvēros un ielu telpā)	jauns rādītājs	300 lapegļu stādu Vecates stārķu kolonijā		~340	Saglabājas vai pieaug	Saglabājas vai pieaug	Pašvaldība	↑
Publiskās labiekārtotas atpūtas vietas pie ūdeņiem	jauns rādītājs	6	6	6	Saglabājas vai pieaug	Saglabājas vai pieaug	Pašvaldība	↑
Iekārtotas publiskās peldvietas atbilstoši	0	0	0	0	1	Saglabājas vai pieaug	Pašvaldība	

normatīvo aktu prasībām								
Publisko parku skaits un platība, ha	jauns rādītājs	Nav datu		nav datu	Saglabājas vai pieaug	Saglabājas vai pieaug	Pašvaldība (apvienību pārvaldes)	
Publiski izmantojamo dzeramā ūdens krānu skaits	4 (2022.g.)	7 (30.06.2023.)	7	8	Pieaug	Pieaug	Pašvaldība	↑
Tūrisma maršrutu skaits	8 (2022)	8	9	10	Pieaug	Pieaug	Valmieras novada TIC	↑
Velo maršrutu skaits	19 (2022)	19	19	10	Pieaug	Pieaug	Valmieras novada TIC	↑
Kopējais (aprēķinātais) CO₂ emisijas samazinājums pret bāzes gadu, t/CO₂	68993,68 (2020.g.)	75401,35	74549,07	LVĢMC nav pieejami dati par 2024.gadu	Saglabājas vai samazinās	Saglabājas vai samazinās	LVĢMC Valsts statistiskā pārskata „2Gaiss” informācija	↑
Dienu skaits gadā, kad pārsniegta normatīvajos aktos pieļaujamā robežvērtība piesārņojumam ar cietajām daļiņām PM₁₀, t/g.	150,92 (2020.g.)	Pārskatu sistēmā var gūt datus tikai par kopējām PM ₁₀ emisijām un arī tās attiecas tikai uz iekārtām, par kurām ir pienākums emisiju	Pārskatu sistēmā var gūt datus tikai par kopējām PM ₁₀ emisijām un arī tās attiecas tikai uz iekārtām, par kurām ir pienākums emisiju	Pārskatu sistēmā varēs gūt datus tikai par kopējām PM ₁₀ emisijām un arī tās attieksies tikai uz iekārtām, par kurām emisiju dati tiks sniegti	Saglabājas vai samazinās	Saglabājas vai samazinās	LVĢMC Valsts statistiskā pārskata „2Gaiss” informācija	

		datus sniegt	datus sniegt					
Piesārņoto vietu skaits	5 (2021.g.)		4	2	Samazinās	Samazinās	LVĢMC, VVD	↓
potenciāli piesārņoto vietu skaits	211 (2021.g.)		210	119				↓
Ūdensobjektu skaits ar sliktu ekoloģisko kvalitāti pēc piesārņojuma veida: 1) Notekūdeņi; 2) Piesārņota vieta; 3) Piesārņojuma slodze no augkopības	1)2; 2)1; 3)3 (2021)	Nav mainījies	Nav mainījies	Nav mainījies	Samazinās	Samazinās	UBBAP	
Šķiroto atkritumu pieņemšanas laukumi	5 (2022.g.)	5	5	5	Saglabājas vai pieaug	Saglabājas vai pieaug	Atkritumu apsaimniekoša nas organizācijas	
Atkritumu šķirošanas punkti: 1) pieejami līgumslēdzējam; 2) pieejami novada iedzīvotājiem	1) 139; 2) 145 (2022.g.)	1) 139; 2) 145	-	1) 150 2)140	Saglabājas vai pieaug	Saglabājas vai pieaug	Atkritumu apsaimniekoša nas organizācijas	↑
Pozitīvs iedzīvotāju vērtējums par kvalitātes sadzīves atkritumu izvešanas pakalpojumi un atkritumu šķirošanas iespējām	68% (2021)	Nav datu	83 %	84 %	Saglabājas vai pieaug	Saglabājas vai pieaug	Valmieras novada iedzīvotāju aptaujas rezultāti	↑
Pozitīvs iedzīvotāju vērtējums par publiskās ārtelpas	58% (2021)	Nav datu	44 %	74%	Saglabājas vai pieaug	Saglabājas vai pieaug	Valmieras novada iedzīvotāju	↑

labiekārtojumu (parki, skvēri, ietves, ielu apstādījumi, soliņi, bērnu rotaļu laukumi u.tml.)							aptaujas rezultāti	
--	--	--	--	--	--	--	--------------------	--

- No 2022. līdz 2024. gadam iedzīvotāju apmierinātība ar šķirošanas iespējām pieaugusi no 68% līdz 84%, kas apliecina vides apziņas stiprināšanos.
 - Pieaudzis arī publiski pieejamo dzeramā ūdens krānu skaits – no 4 (2022) līdz 8 (2025. gadā).
 - Regulāri tiek stādīti koki – piemēram, 2023. gadā iestādīti 300 lapegļu stādi, bet 2024. gadā – ~340 stādi.
 - Tūrisma un velo maršrutu skaits pieaug – līdz 2024. gadam attiecīgi 10 un 19 maršruti.
 - Samazinās piesārņoto un potenciāli piesārņoto vietu skaits – no 5 PV un 211 PPV (2021) uz 2 PV un 119 PPV (2024).
 - Palielinās šķirotu atkritumu pieņemšanas laukumu un punktu skaits, kas paplašina iedzīvotāju iespējas vides draudzīgai rīcībai. Identificējami atsevišķi ieviešami pasākumi rādītāju sasniegšanai līdz 2028. gadam
1. Datu uzskaites sistēmas pilnveide:
 - Nodrošināt sistemātisku datu ievākšanu par zaļajām zonām, parku platībām, CO₂ emisijām un PM10 koncentrāciju, arī ārpus pārskatu sniedzēju loka.
 2. Sertificētu peldvietu izveide:
 - Līdz 2028. gadam vismaz vienu no esošajām peldvietām (piem., Daliņu pludmale, Vaidavas pludmale) aprīkot atbilstoši normatīvo aktu prasībām, iegūstot oficiālu statusu.
 3. Zaļās infrastruktūras paplašināšana:
 - Integrēt vides labiekārtošanu jaunajos attīstības projektos (zaļās joslas, lietus dārzi, bioloģiskās daudzveidības zonas).
 4. Sabiedrības iesaiste:
 - Attīstīt vides izglītības aktivitātes un interaktīvas kampaņas par piesārņojuma samazināšanu, klimata ietekmi un ikdienas rīcību.
 5. Tūrisma un rekreācijas zonas ilgtspēja:
 - Turpināt attīstīt maršrutus, nodrošinot vienlaikus vides aizsardzību un piekļuvi dabas objektiem.

Videi raksturīgo rādītāju kopums Valmieras novadā pakāpeniski tiek nostiprināts, taču vēl ir izveides un attīstības stadijā. Jaunie rādītāji – piemēram, publisko parku platība, zaļo zonu īpatsvars, publiski stādītie koki un publiskās ūdenskrātuves – sniedz būtisku ieguldījumu novada vides kvalitātes nodrošināšanā.

Īpaši pozitīvi vērtējams, ka piesārņoto teritoriju skaits ir samazinājies, un CO₂ emisiju līmenis ir stabilizējies, neskatoties uz ekonomiskās aktivitātes pieaugumu. Tajā pašā laikā PM10 emisiju un gaisa kvalitātes pārskatu pilnveidošana ir aktuāla, lai sekotu gaisa piesārņojuma tendencēm un novērstu riskus veselībai.

Rādītājs par iedzīvotāju apmierinātību ar atkritumu šķirošanu ir būtiski pieaudzis (no 68% uz 84% trīs gadu laikā), kas uzskatāmi apliecina gan pakalpojumu kvalitātes uzlabojumu, gan vides apziņas veidošanos novadā.

Cēloņsakarību analīze – Vide, dabas aizsardzība, publiskā ārtelpa (Valmieras novads)

Novērotais rezultāts / indikators	Faktors ar ietekmi	Vajadzīgā rīcība
Augsts iedzīvotāju apmierinātības līmenis ar atkritumu šķirošanas iespējām (no 68% (2021) līdz 84% (2024))	Paplašināts šķirošanas punktu tīkls (no 139 uz 150 pieejami līgumslēdzējiem), sabiedrības izpratnes pieaugums	Turpināt sabiedrības izglītošanu par šķirošanas nozīmi; nodrošināt šķirošanas infrastruktūras uzturēšanu un pieejamību visā teritorijā
Samazinājies piesārņoto un potenciāli piesārņoto vietu skaits (no 5 PV un 211 PPV uz 2 PV un 119 PPV)	Pašvaldības uzraudzības pasākumi un rekultivācijas iniciatīvas	Turpināt degradēto teritoriju monitoringu un atjaunošanu; piesaistīt finansējumu risku samazināšanai
Augošs sabiedrības iesaistes līmenis ārtelpas labiekārtošanā (74% pozitīvs vērtējums par teritorijas attīstības plānošanu)	Labiekārtotu atpūtas vietu attīstība pie ūdeņiem, koku stādīšana, ūdens krānu uzstādīšana	Attīstīt publiskās telpas dizainu un pieejamību; izveidot jaunas zaļās zonas arī mazāk apdzīvotās vietās
Nav izveidota neviena sertificēta peldvieta	Neskatoties uz pašvaldības rīcību kontrolējot ūdens kvalitāti un sakārtojot infrastruktūru ūdenstilpju pieejas vietās, nepieciešams izveidot vismaz vienu sertificētu pludmali	Uzsākt peldvietas sertificēšanas procesu vismaz vienā stratēģiski nozīmīgā vietā (piem., Daliņu pludmale, Vaidavas pludmale) līdz 2028. gadam
Trūkst sistemātiskas CO₂ un PM10 emisiju uzskaites	Datu pieejamība aprobežojas ar pārskatu sistēmā iekļautajiem objektiem	Ieviest pašvaldības monitoringa sistēmu arī ārpus pārskatu sniedzēju loka; veidot kopējo CO ₂ budžetu pašvaldībai
Pieaug iestādīto koku skaits un publisko ūdenskrānu skaits	Ilgspējīgas vides attīstības iniciatīvas pašvaldībā	Saglabāt šo praksi un integrēt to ar sabiedrības līdzdalības pasākumiem (iedzīvotāju stādīšanas akcijas, skolēnu iesaiste)
Tūrisma un velo maršrutu skaita pieaugums	Teritorijas pievilcības veidošana un rekreācijas zonu paplašināšana	Saglabāt līdzsvaru starp vides aizsardzību un tūrisma attīstību; regulāri izvērtēt slodzi uz dabas objektiem
Nav sistemātiski dati par publisko parku platību un zaļo zonu īpatsvaru	Datu trūkums teritorijas pārvaldībā	Izveidot digitālu publisko zaļo zonu reģistru un monitoringu, integrēt ar teritorijas plānošanas sistēmu

Veicamie pasākumi rādītāju sasniegšanai līdz 2028. gadam

Zaļās infrastruktūras attīstība un uzskaitē

- Izveidot digitālu zaļo teritoriju un publisko parku kartējumu visā novadā, integrējot datus pašvaldības ģeotelpiskajā sistēmā.
- Iekļaut zaļo zonu aizsardzības un paplašināšanas principus visos attīstības plānošanas dokumentos.
- Turpināt ielu apstādījumu, skvēru un koku stādīšanas iniciatīvas ar sabiedrības līdzdalību.

Publiskās ārtelpas kvalitātes uzlabošana

- Veidot vismaz vienu normatīvajiem aktiem atbilstošu sertificētu publisko peldvietu.
- Paplašināt un modernizēt labiekārtotas atpūtas vietas, īpaši mazāk urbanizētajās teritorijās.
- Palielināt publiski pieejamo dzeramā ūdens krānu skaitu līdz vismaz 10.

CO₂ un gaisa piesārņojuma monitorings

- Ieviest pašvaldības līmeņa uzskaiti par CO₂ emisijām visā teritorijā (tostarp pašvaldību ēkas, iestādes, uzņēmējdarbības zonas).
- Veidot partnerību ar valsts institūcijām gaisa kvalitātes sensora punktu paplašināšanai un PM10 datu ieguvei.
- Integrēt emisiju samazināšanas mērķus ilgtspējīgas enerģētikas un klimata rīcības plānā visam novadam (ne tikai Valmieras valstspilsētai).

Sabiedrības informēšana un iesaiste

- Organizēt vides izglītības kampaņas, konkursus, talkas un citas līdzdalības formas skolās, iestādēs un apkaimēs.
- Izstrādāt informatīvus materiālus par vides kvalitāti, piesārņojuma sekām un rīcības iespējām iedzīvotājiem.
- Iesaistīt vietējās kopienas jaunu tūrisma un dabas objektu uzturēšanā un izveidē (kopprojekti, brīvprātīgie).

Atkritumu apsaimniekošana un šķirošana

- Palielināt šķirošanas punktu un laukumu pārklājumu mazāk apdzīvotās vietās, nodrošinot vienlīdzīgu pieejamību visā novadā.
- Uzlabot atkritumu šķirošanas infrastruktūras pievilcību un funkcionalitāti (informatīvie stendi, šķirošanas konteineru pieejamība).
- Nodrošināt atgriezeniskās saites mehānismu par šķirošanas rezultātiem katrā teritorijā (infografikas, kampaņu rezultāti).

Rekreācijas un tūrisma zonu ilgtspējīga attīstība

- Attīstīt jaunus velo un tūrisma maršrutus ar dabas aizsardzības elementiem (norādes, laipas, informatīvie stendi).
- Nodrošināt līdzsvaru starp vides aizsardzību un pieejamību dabas objektiem.
- Attīstīt tūrisma punktus arī ārpus centrālās teritorijas, iesaistot vietējās kopienas.

DIGITĀLĀ TRANSFORMĀCIJA (INFORMĀCIJAS SABIEDRĪBA)

16. Digitālā transformācija (informācijas sabiedrība)

Valmieras novads ir viens no digitālās attīstības līderiem ārpus galvaspilsētas, īpaši Valmieras pilsētas teritorijā. Pašvaldība mērķtiecīgi paplašina digitālo pakalpojumu klāstu, attīsta platjoslas interneta infrastruktūru un ievieš viedas pārvaldības principus. Tomēr digitālās plaiss starp pilsētu un lauku teritorijām joprojām ir aktuālas.

Sasniedzamais rādītājs	Bāzes vērtība, laiks	Vērtība					Datu avots	Tendence
		2022. gadā	2023. gadā	2024. gadā	2025. gadā	2028. gadā		
Iedzīvotāji, kam digitālās prasmes ir vismaz pamata līmenī (% no kopējā iedzīvotāju skaita vecuma grupā 16-74 gadi)	43% (2019, dati par Latviju)	51%	51%	Nav datu	54%	70%	DESI indekss	↑
Nodarbināto skaits IKT pakalpojumu jomā	512 (2017)				Pieaug	Pieaug	CSP eksperimentālie dati	↑
IKT speciālistu īpatsvars (% no kopējā nodarbināto skaita)	2,3% (2,01% 2017.g. pēc CSP datiem)	3,8%	4,4%	4,6%	2,9%	3,0%	DESI indekss	↑
Mājsaimniecības ar piekļuvi internetam - platjoslas tīklam ar vismaz 100 Mb/s ātrumu	38%	51%	61%	62%	50%	75%	DESI indekss	↑
Mājsaimniecības ar piekļuvi internetam - platjoslas tīklam Valmierā	74%	80%	88%	92%	Pieaug	Pieaug	Desi indekss pilsētām	↑
Mājsaimniecības ar piekļuvi internetam - platjoslas tīklam novadā	38% (dati par Latviju, nenodalot fiksēto piekļuvi no mobilās)	75%		87%	Pieaug	50%	SM, VAS "Latvijas Valsts radio un televīzijas centrs", VPR	↑

Pašvaldības elektronisko pakalpojumu skaits	114 (te un turpmāk - kopējais pašvaldības tīmekļvietnē un portālā latvija.gov.lv publicēto pašvaldības pakalpojumu aprakstu skaits)	128	142	142	150	Pieaug vai samazinās , ja notiek pakalpojumu apvienošana	Pašvaldība (ITC), Latvija.lv	↑
Pašvaldības pakalpojumu pieejamība elektroniskā vidē, % no pakalpojumiem ir pieejami elektroniskā vidē (e-pakalpojumu īpatsvars, tostarp novērtējot elektronizācijas līmeni)	jauns rādītājs				40%	60%	Latvija.lv atskaites	↑
Saziņa elektroniskā vidē starp pašvaldības iestādēm savā starpā, kā arī ar iedzīvotājiem un uzņēmējiem (elektronisko dokumentu īpatsvars no kopējās formālās saziņas)	23%	52 %		E-indeks vairs valstiskā līmenī netiek veidots, pēdējie dati bija 2022.gadā.	60%	90%	Latvijas iestāžu aptauja, "Integrēts vajadzību monitorings. Latvijas E-indeks"	↑
% no pašvaldības pakalpojumiem, kas atbilst augstam digitalizācijas līmenim	10%	Nav datu	10%	12%	23%	30%	Latvijas iestāžu aptauja, "Integrēts vajadzību monitorings. Latvijas E-indeks"	↑
IKT uzņēmumu skaits	88	74 aktīvie uzņēmumi (Lursoft)			90	102	Valmieras viedā stratēģija	↑
Pozitīvs iedzīvotāju vērtējums par interneta un telekomunikāciju kvalitatīvu pieejamību	54% (2021)	Nav datu			Saglabājas vai pieaug	Saglabājas vai pieaug	Valmieras novada iedzīvotāju aptaujas rezultāti	

Valmieras novads demonstrē progresīvu digitālās transformācijas virzību, it īpaši interneta infrastruktūras, e-pakalpojumu un dokumentu aprites jomā. Galvenie izaicinājumi saistīti ar iedzīvotāju digitālajām prasmēm un pakalpojumu elektronizācijas dziļumu. Līdz 2028. gadam jākoncentrējas uz cilvēkkapitāla attīstību, vienlīdzīgas digitālās pieejamības nodrošināšanu un inovāciju iespēju radīšanu uzņēmējiem.

Plaťjoslas pieejamība Valmierā sasniegusi 92% (2024), mērķis – pieaugošs.

Pašvaldības e-pakalpojumu skaits pieaudzis no 114 uz 142 (2022–2024).

E-dokumentu aprites īpatsvars ievērojami pieaudzis – no 23% uz 52% (2022).

Pakalpojumu elektronizācijas līmenis ir augošs – 12% (2024), mērķis 30% līdz 2028. gadam.

IKT uzņēmumu skaits – no 88 (bāzes) uz 90 (2025 mērķis), ar 102 mērķi līdz 2028. gadam.

Digitālās infrastruktūras attīstība novadā – platjoslas pieejamība novadā sasniedz 87% (2024).

Lai sasniegtu Attīstības dokumentos noteiktos rādītājus, līdz 2028. gadam veicamas:

Izglītojošas aktivitātes digitālo prasmju uzlabošanai visās vecuma grupās, īpaši 55+ un mazāk attīstītos pagastos. Turpināt platjoslas pieejamības nodrošināšanu, īpaši teritorijās ar zemāku pārklājumu. Veicināt IKT uzņēmējdarbību novadā, radot specializētus digitālās ekonomikas atbalsta instrumentus. Ieviest centralizētu digitālo platformu pašvaldības pakalpojumu pieejamībai. Uzlabot pašvaldības darbinieku digitālo kompetenci, sekojot e-indeksa līmeņa principiem.

Cēloņsakarību analīze – Digitālā transformācija (informācijas sabiedrība)

Novērotais rezultāts / indikators	Faktors ar ietekmi	Vajadzīgā rīcība
Iedzīvotāju digitālo prasmju līmenis tikai 51% (2023)	Ierobežotas digitālās apmācības iespējas, īpaši senioriem un laukos; mazs piedāvājums bezmaksas apmācībām	Attīstīt digitālās prasības mācību programmas visām vecuma grupām; īpaši 55+ vecuma grupai; sadarboties ar bibliotēkām, NVO un izglītības centriem
Platjoslas pieejamība lauku teritorijās zemāka nekā Valmierā (novadā 87% pret Valmieru – 92%)	Privāto operatoru neieinteresētība attālos reģionos; augstas izbūves izmaksas	Turpināt sadarboties ar valsts institūcijām platjoslas paplašināšanai; sagatavot ES fondu projektu pieteikumus infrastruktūras attīstībai
IKT uzņēmumu skaits neliels – 90 (2025)	Ierobežota vietējā uzņēmējdarbības vide; trūkst specializētu atbalsta instrumentu IKT nozarei	Izveidot atbalsta programmas IKT uzņēmumiem (grantu, telpas, mentorings); sadarboties ar augstskolām; atbalstīt Valmieras Tehnoloģiju parku
Iedzīvotāju apmierinātība ar interneta kvalitāti tikai 54% (2021)	Dažāds interneta pārklājuma līmenis un stabilitāte starp pilsētu un lauku teritoriju	Nodrošināt informāciju par interneta pieejamības iespējām; atbalstīt operatoru investīcijas ar sadarbības līgumiem vai infrastruktūras pieejamības nodrošināšanu
Zems e-pakalpojumu īpatsvars (% pieejamībā) – 40% (2025)	Daļēji digitalizēta dokumentu plūsma un neintegrētas platformas	Apvienot valsts un pašvaldību e-pakalpojumus vienotā vidē; pilnveidot pakalpojumu katalogu un atjaunot saskarnes lietojamību
Nepietiekama sabiedrības līdzdalība digitālajos kanālos	Ierobežots informācijas izplatīšanas formāts, zema uzticība vai digitālā atstumtība	Attīstīt daudzkanālu komunikāciju: mobilās lietotnes, pašapkalpošanās portālus, informatīvos rīkus mazāk digitalizētām grupām

Veicamie pasākumi līdz 2028. gadam – Digitālā transformācija

Digitālo prasmju uzlabošana un sabiedrības izglītošana

Izveidot pašvaldības koordinētu digitālās prasības apmācību programmu sadarbībā ar bibliotēkām, skolām un sociālajiem dienestiem.

Organizēt praktiskus seminārus un tiešsaistes apmācības senioriem, jauniešiem un uzņēmējiem par e-parakstu, e-pakalpojumiem un kiberneti.

Izveidot mācību kursus mazāk attīstīto pagastu iedzīvotājiem, īpaši fokusējoties uz 55+ vecuma grupu.

Interneta pieejamības uzlabošana

Turpināt platjoslas tīkla infrastruktūras paplašināšanu.

Identificēt “digitālās ēnas” teritorijas novadā un izstrādāt teritoriju prioritāšu karti tīkla uzlabošanai.

Atbalstīt infrastruktūras izbūvi, piedāvājot zemes nodošanu bezatlīdzības lietošanā operatoriem.

E-pakalpojumu pilnveide un pārvaldības digitalizācija

Veikt esošo e-pakalpojumu auditu un klasifikāciju pēc elektronizācijas līmeņa.

Izstrādāt vienotu digitālo platformu pašvaldības pakalpojumu saņemšanai (integrētu ar Latvija.lv).

Palielināt e-pakalpojumu skaitu un nodrošināt, ka līdz 2028. gadam vismaz 60% no visiem pašvaldības pakalpojumiem pieejami elektroniski.

Izstrādāt un ieviest lietotājam draudzīgu saskarni, īpaši mobilajās ierīcēs.

Dokumentu aprites sistēmu modernizācija

Standartizēt iekšējo dokumentu apriti starp iestādēm, izmantojot vienotu sistēmu (piem., eDoc, EIS).

Sasniegt vismaz 90% e-dokumentu īpatsvaru no kopējās formālās saziņas līdz 2028. gadam.

IKT uzņēmējdarbības veicināšana un inovāciju atbalsts

Izveidot specializētus grantu konkursus jaunuzņēmumiem IKT un digitālo risinājumu jomā.

Attīstīt Valmieras viedās pilsētas stratēģiju, piesaistot augstskolu un pētniecības institūtu kapacitāti.

Izveidot partnerību platformu IKT uzņēmumiem un pašvaldību struktūrām, veicinot inovāciju izmēģinājumus reālā vidē.

Nodrošināt telpas un mentoringu IKT uzņēmumiem Valmieras Tehnoloģiju parkā vai koprades vietās.

Sabiedrības iesaiste un informēšana digitālajā vidē

Attīstīt pašvaldības digitālās komunikācijas kanālus: sociālie tīkli, e-ziņu lapas, pašapkalpošanās portāls.

Izveidot iedzīvotāju atbalsta tālruni un tiešsaistes čatu, kur sniegt palīdzību e-pakalpojumu izmantošanā.

Rīkot ikgadējas sabiedrības līdzdalības kampaņas, kurās popularizēt digitālos rīkus un platformas.

PĀRVALDĪBA

17. Pārvaldība

Valmieras novada pārvaldībā turpinās mērķtiecīgs darbs pie sabiedrības līdzdalības stiprināšanas, iedzīvotāju informēšanas un pašvaldības pakalpojumu digitalizācijas. Pašvaldība demonstrē aktīvu attīstību starptautiskajā sadarbībā, ES projektu piesaistē, personāla kapacitātes celšanā un komunikācijas kanālu dažādošanā. Valmieras novada ikgadējais budžets ir orientēts uz ilgtermiņa attīstību, paredzot ievērojamas investīcijas infrastruktūras projektos, tostarp ceļu un ielu atjaunošanā, izglītības iestāžu uzlabošanā un vides pieejamības nodrošināšanā

Pašvaldības darbā ieviesti dažādi monitoringa rādītāji, kas ļauj vērtēt gan iekšējo administratīvo efektivitāti, gan sabiedrības iesaisti. Dati rāda, ka iedzīvotāju apmierinātība ar saskarsmi ar pašvaldību un informācijas pieejamību ir ievērojami augusi pēdējo trīs gadu laikā.

Sasniedzamais rādītājs	Bāzes vērtība, laiks	Vērtība					Datu avots	Tendence
		2022. gadā	2023. gadā	2024. gadā	2025. gadā	2028. gadā		
Vēlētāju aktivitāte pašvaldības vēlēšanās, %	15710 (38%)	Nav datu	Neattiecas		40%	-	CVK	↑
Pašvaldības dienestu administratīvie izdevumi uz 1 iedzīvotāju gadā, EUR	93,63	80,30	89,61	93,07	-	-	Pašvaldība	↓
Apmācības vai kursus apmeklējušo pašvaldības darbinieku skaits	jauns rādītājs	725	897	795	Saglabājas	Saglabājas	Apstiprinātie mācību pieteikumi resursu vadības sistēmā "Horizon"	↑
ES finansējuma piesaistītie projekti: 1) skaits;	jauns rādītājs	24	1)17	1)33	Pieaug	Pieaug	Pašvaldība (AP)	↑
ES fondu (ELGF, ELFLA, EJZF) projektu finansējuma summa (EUR, LAD)	21830100,14	23862840,67	19239926,98				RAIM	↑
ES fondu (ERAF, ESF, KF) projektu finansējuma summa (EUR, CFLA)	5 625 064,39	6593383,90	12512445,94				RAIM	↑
Aktīvo starptautisko sadraudzības pilsētu skaits	7 (2022.g.)	7	12	9	Pieaug	Pieaug	Pašvaldība (ZSAN)	↑

Pašvaldības komunikācijas platformu statistika (tūkst.): 1) Pašvaldības mājaslapas apmeklējumu skaits gadā;		1908,4	1 904,39	226,6	Pieaug	Pieaug	Pašvaldība (ZSAN)	↑
2) Sekotāju skaits platformā Facebook "Valmiera. Valmieras novads";	15,6;	20 (30.06.2023.)	21, 87	24,2	Pieaug	Pieaug	Pašvaldība (ZSAN)	↑
3) Sekotāju skaits platformā Facebook "Visit Valmiera";	13,4;	16 (30.06.2023.)	488,45	23,1	Pieaug	Pieaug	Pašvaldība (ZSAN)	↑
4) Sekotāju skaits platformā Instagram	9,8	10,2 (30.06.2023.)	10,8	11,1	Pieaug	Pieaug	Pašvaldība (ZSAN)	↑
Mobilās lietotnes "Valmiera" lejupielāžu skaits	5000 (2022.g. sākumā)	8337 (2022.g. beigās)	15 053	17 586	Saglabājas vai pieaug	Saglabājas vai pieaug	Pašvaldības policija	↑
Bezmaksas atbalsta tālrunis 8484, vidēji mēnesī	220-270				-	-		
Pozitīvs iedzīvotāju vērtējums par saskarsmi ar pašvaldību (apmierinātība ar dzīvi novadā, informācijas apmaiņa, sniegšana un saņemšana)	59% (2021)	76 % apmierināti (2022)	87% apmierināti (2023) 80% informēti (2023)	90% apmierināti (2024)	Saglabājas vai palielinās	Saglabājas vai palielinās	Valmieras novada iedzīvotāju aptaujas rezultāti	↑
Pozitīvs iedzīvotāju vērtējums par pašvaldības publicētās un sūtītās informācija aktualitāti un noderīgumu	56% (2021)	Nav iekļauts aptaujā	Nav iekļauts aptaujā	Nav iekļauts aptaujā 65% ir informēti par pašvaldības izsolēm	Saglabājas vai palielinās	Saglabājas vai palielinās	Valmieras novada iedzīvotāju aptaujas rezultāti	
Pozitīvs iedzīvotāju vērtējums par Valmieras novada nepieciešamās informācijas atrašanu jaunajā mājas lapā	38% (2021)	45% (2022)	Nav iekļauts aptaujā	58 % (2024)	Palielinās	Palielinās	Valmieras novada iedzīvotāju aptaujas rezultāti	↑
Pozitīvs iedzīvotāju vērtējums par pašvaldības jaunumu saņemšanu citos medijos un sociālajos tīklos	54% (2021)			80 % (soc.tīkli)(2024)	Saglabājas vai palielinās	Saglabājas vai palielinās	Valmieras novada iedzīvotāju aptaujas rezultāti	↑

		63% (soc.tīkli) (2022) 58 % (informatīvais izdevums)(20 22) 40% (radi, draugi, pazīņas) (2022)	Nav iekļauts aptaujā	62 % (informatīvais izdevums)(20 24) 42 % (radi, draugi, pazīņas) (2024) 29 % ReTV raidījums (2024)				
--	--	---	-------------------------	---	--	--	--	--

- **Pašvaldības mājaslapas saturs kļūst arvien novērtētāks**, iedzīvotāju vērtējums par nepieciešamās informācijas atrašanu pieaudzis no 38% (2021) līdz 58% (2024).

Rādītāji par iedzīvotāju apmierinātību rāda **strauju pozitīvu dinamiku** – 2021. gadā 59% iedzīvotāju bija apmierināti ar pašvaldības darbu, 2024. gadā šis rādītājs pieaudzis līdz 90%. Pozitīvi novērtēta arī informācijas pieejamība un komunikācijas daudzveidība – piemēram, 80% iedzīvotāju seko informācijai sociālajos tīklos.

Komunikācijas kanālu sasniedzamība

Mājaslapas skatījumu un lietotāju skaits saglabājas augsts (piemēram, 2024. gadā – 226,6 tūkst. unikālo lietotāju). “Visit Valmiera” un “Valmiera. Valmieras novads” Facebook lapām aug sekotāju skaits, arī Instagram aktivitāte pieaug.

Administratīvie un attīstības rādītāji

Pašvaldības administratīvie izdevumi uz 1 iedzīvotāju ir 93,07 EUR (2024. gadā), kas ir salīdzinoši efektīvi. Vienlaikus darbinieku kvalifikācijas uzlabošanai veltīto resursu un aktivitāšu apjoms ir pieaudzis 2024. gadā. apmācīti– 795 darbinieki.

Projektu piesaiste un starptautiskā sadarbība

ES fondu piesaistes dati uzrāda dinamiku – 2023. gadā piesaistīti 4,96 milj. EUR, bet 2022. gadā – 5,01 milj. EUR.

Aktīva starptautiskā sadarbība – partneru skaits pieaudzis no 7 (2022) līdz 12 (2023), saglabājoties ap 9 (2024).

Cēloņsakarību analīze – 17. Pārvaldība

Novērotais rezultāts

Pieaugusi iedzīvotāju apmierinātība ar pašvaldības darbu – no 59% (2021) līdz 90% (2024).

Faktors ar ietekmi

Uzlabota saziņa ar iedzīvotājiem, daudzkanālu komunikācija (sociālie tīkli, informatīvais izdevums, mobilā lietotne), pieaugusi informācijas pieejamība.

Nepieciešamā rīcība

Turpināt līdzdalības formātu attīstību, piemēram, sabiedriskās apspriedes digitālā formātā un regulāras iedzīvotāju aptaujas.

Novērotais rezultāts

Pieaudzis pašvaldības mājaslapas lietotāju skaits (226,6 tūkst. 2024), uzlabota tās lietojamība.

ES finansējuma piesaiste kopumā pieaug – no 24 projektiem (2022) līdz 33 projektiem (2024).

ES fondu apguves apjoms 2022–2024: LAD – ~65 miljoni EUR; CFLA – ~25 miljoni EUR.

Pieaug iedzīvotāju lietotās digitālās saziņas platformas – lietotnes "Valmiera" lejupielādes sasniedz 17 586 (2024).

Saglabājas salīdzinoši efektīvs administratīvo izmaksu līmenis – 93,07 EUR uz 1 iedzīvotāju (2024).

Pieaudzis starptautisko sadraudzības pilsētu skaits – no 7 (2022) uz 12 (2023), saglabājas ap 9 (2024).

Darbinieku apmācībās – pieaugums līdz 795 (2024), kas uzrāda ilgtermiņa kapacitātes stiprināšanu.

Uzlabojies informācijas nodarīguma vērtējums – no 56% uz 65% (2024), iedzīvotāju apmierinātība ar dzīvi novadā pieaugusi līdz 90%.

Faktors ar ietekmi

Jaunās mājaslapas ieviešana, satura aktualitāte, dizaina pielāgojumi un meklēšanas funkcijas uzlabojumi.

Attīstīta projektu izstrādes kapacitāte, līdzsvarota plānošana starp ERAF/ESF un ELFLA/ELGF projektiem.

Augsta aktivitāte lauksaimniecības, vides un uzņēmējdarbības atbalsta projektos, CFLA līmenī vērojams pieaugums 2024. gadā.

Lietotnes funkcionalitāte, integrācija ar sadzīves pakalpojumiem, aktualitāšu sadaļa.

Administratīvā pārvaldībā notiek sistēmu konsolidācija, process digitalizēts.

Aktīva līdzdalība starptautiskos tīklos, piemēram, URBACT, partnerības programmas un kultūras apmaiņas projekti.

Ieviesta centralizēta mācību uzskaitē Horizon sistēmā, prioritāri attīstot e-pārvaldes, klientapkalpošanas un ES projektu prasmes.

Proaktīva informācijas piegāde, komunikācijas daudzveidība, salāgošana ar iedzīvotāju vajadzībām.

Nepieciešamā rīcība

Turpināt attīstīt tematisko sadaļu pārvaldību, veidojot personalizētu informācijas plūsmu iedzīvotājiem.

Regulāri izvērtēt fondu stratēģisko sadalījumu. Nodrošināt starpnozaru koordināciju fonda izlietojuma efektīvizēšanai.

Uzturēt kvalificētu ES projektu sagatavošanas komandu. Turpināt paplašināt piesaistītā ES finansējuma specifiku un apjomu.

Integrēt pakalpojumu pieteikšanas funkciju lietotnē. Veidot saziņas logu starp iedzīvotāju un apvienību pārvaldi.

Papildināt pārvaldības rīkus ar veikspējas analīzes indikatoriem un darbinieku noslodzes monitoringu.

Veidot sadarbības programmu ar mērķi piesaistīt privāto investīciju projektus. Izmantot sadarbības pilsētas kā inovāciju testēšanas vidi.

Īstenot kompetenču attīstības modeli pēc amatu grupām. Vērtēt mācību ietekmi uz darba kvalitāti un efektivitāti.

Ieviešama personalizētā ziņošana par aktualitātēm pēc dzīvesvietas un interesēm. Paplašināt sadarbību ar reģionālajiem medijiem.

VĒRTĒJUMS

18. Vērtējums par stratēģiskā mērķa un ilgtermiņa prioritāšu sasniegšanas progresu un priekšlikumus izmaiņām.

Progresam kopumā raksturīga pozitīva un mērķtiecīga virzība, ar dažiem izaicinājumiem datu kvalitātē un pieejamībā, virzoties uz stratēģiskā mērķa “Stratēģiskais mērķis: Valmieras novads – Eiropas līmeņa ekonomiskās attīstības, zināšanu un sabiedriskās dzīves izcilības teritorija ar dinamiski un viedī pārvaldītu vidi” sasniegšanu.

IP1 – Vesela, radoša un zinoša sabiedrība

Progresam raksturīga pozitīva dinamika:

- Palielinās pieprasījums izglītības pakalpojumam Valmierā. Palielinās pašvaldības ieguldījums izglītības, kultūras un veselības pieejamībā.
- Augusi iedzīvotāju apmierinātība ar veselības aprūpi, sporta infrastruktūru un kultūras piedāvājumu.
- Ir uzsākti jauni projekti sabiedrības līdzdalības, veselības veicināšanas un vides izglītības jomā.

Izaicinājumi:

- Nepietiekama datu sistematika veselības aprūpes un sporta rezultatīvajos rādītājos.
- Ilgtspējīgas jaunatnes politikas un radošo industriju attīstības koordinācija vēl attīstāma.

IP2 – Pievilcīga dzīves vide un telpa

Sasniegts stabils progress:

- Attīstīta infrastruktūra – mobilitāte, ūdenssaimniecība, mājokļi un vide, tai skaitā AER projekti, lietus ūdens apsaimniekošana, zema CO₂ emisija.
- Pašvaldība veicina dzīves kvalitāti ar ieguldījumiem atpūtas vietu pie ūdens, parku, velo un tūrisma infrastruktūrā.
- Samazināts piesārņoto teritoriju skaits, veicināta sabiedrības informētība par klimata pielāgošanos.

Izaicinājumi:

- Nepilnīga datu pieejamība par gaisa kvalitāti, zaļās infrastruktūras mērogu un daļu indikatoru.
- Sertificētu peldvietu trūkums un dažviet fragmentāra meliorācijas pieeja.

IP3 – Rosīga ekonomika

Progresīva virzība:

- Pieaug vidējā alga un IKP uz iedzīvotāju, attīstās tūrisma un uzņēmējdarbības atbalsta instrumenti.

- Aktīvi tiek attīstīti industriālie parki, izveidotas partnerības starp pašvaldību un privāto sektoru (piem., iestrādes Īres māju būvniecībā).
- Aktīva ES fondu piesaiste un starptautiskā sadarbība.

Izaicinājumi:

- Teritoriālās atšķirības nodarbinātībā un infrastruktūrā.
- Nepieciešams attīstīt inovāciju vidi, uzņēmējdarbības inkubatorus, tajā skaitā ārpus valstspilsētas, piešķirot mērķtiecīgu atbalstu uzņēmējdarbības uzsākšanai novada teritorijā.

Kopvērtējums:

Valmieras novads virzās uz stratēģiskā mērķa sasniegšanu ar samērotu progresu starp visām trīs prioritātēm. Izaugsmi veicina aktīva pārvaldība, sadarbība ar sabiedrību un mērķtiecīgu virzību ilgtspējīgai pašvaldības attīstībai.

Pielikums: [Valmieras novada attīstības programma 2022–2028. UZRAUDZĪBAS RĀDĪTĀJI](#)

https://www.valmierasnovads.lv/content/uploads/2023/09/attist_progr_uzraudzibas_raditaji_2022.pdf